

'S-GRAVENHAGE IN BEELD PANORAMA

4 JANUARI 1940 — No. 1

LOSSE NUMMERS 15 CENT

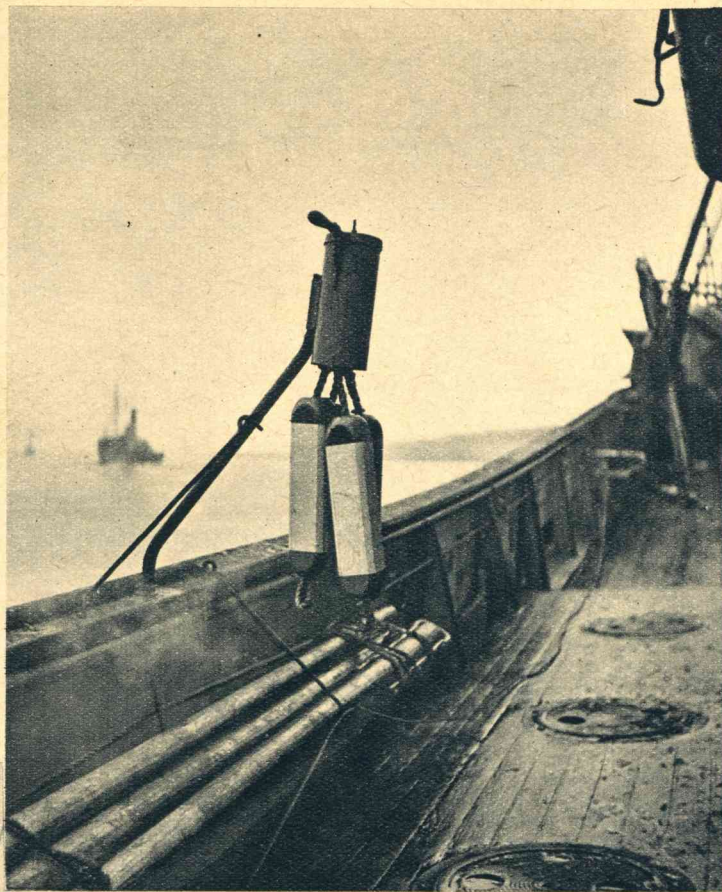
Te gast bij de **KON. NED. MARINE**

In den guren oostenwind heeft de seiner het niet bepaald gemakkelijk. Hij is in 't want geklommen om het toplicht na te zien. Als herkenningsteeken voert het schip een zwarten zak aan den mast.

Rechts: Alles is in gereedheid gebracht om van den kant te gaan. Een luitenant ter zee staat op de brug klaar om het bevel „alles los” te geven.

Wanneer een goed Hollander eenmaal den smaak van de zee te pakken heeft, dan verpandst hij ook hart en ziel aan de zilte baren. Nadat wij dus een succesvollen tocht met een haringtrawler hadden gemaakt, zonnen wij op middelen, hoe wij 't klaar konden spelen, eens met een der vele schepen der marine, die dagelijks oefeningen houden, mee te kunnen gaan, om die oefeningen eens meer van dichtbij te aanschouwen. Dank zij de zeer welwillende medewerking van den Staf, en ook van den plaatselijken commandant, zijn wij in staat u een beeld te geven van een tak onzer marine, die op 't oogenblik wel 'n zeer belangrijk onderdeel van onze zeemacht uitmaakt, namelijk van een divisie mijnenvegers en haar arbeid.

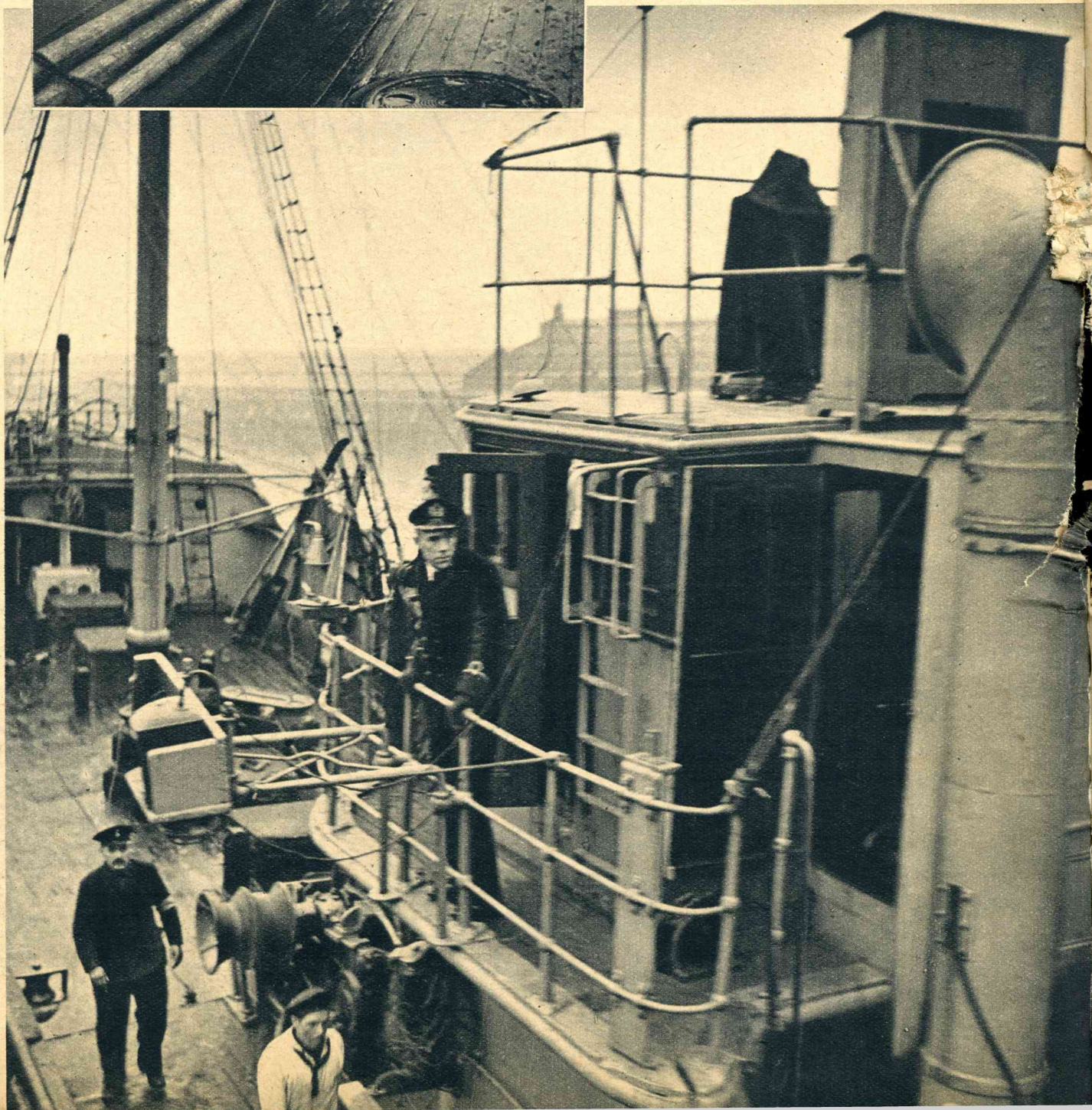

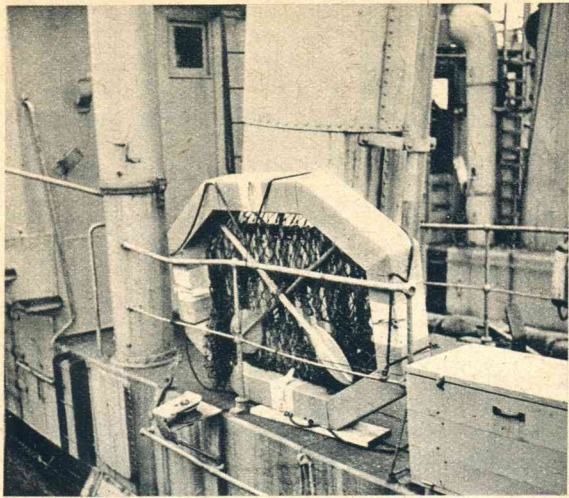
U hebt het uitreure gehoord en gelezen, dat hierbij geen plaatsnamen kunnen en mogen worden genoemd, dus wij zullen volstaan met de vermelding, dat de zee-oefeningen „ergens aan de Nederlandsche kust” werden gehouden.

Wij willen voorop stellen, dat wij met opzet ons tot de marine hebben gewend, omdat er over de oefeningen van de landmacht in het algemeen reeds zoo veel gepubliceerd is, dat de zeemacht er tot dusver toch eigenlijk maar bekaaid is afgekomen.

Stelt u zich echter vooral niet voor, dat wij u een sensationeel beeld gaan ophangen van springende mijnen en wat dies meer zij. Want, ik weet niet, waaraan het eigenlijk ligt, maar deze lieden doen alles met een dergelijke kalmte, met een — ik zou haast zeggen — elegance worden de diverse, toch in feite zeer zware oefeningen uitgevoerd, dat ik mij achteraf de vraag heb gesteld:

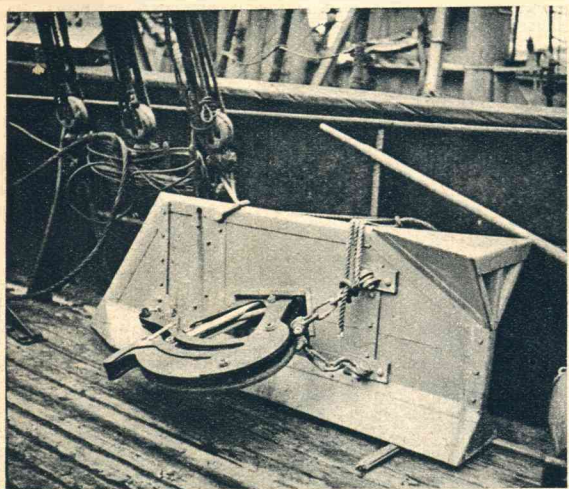
Links: Het „Holmes-licht”. Dit is een reddingsboei, vervaardigd van zeer licht hout. De handle, welke duidelijk zichtbaar is, wordt naar beneden gedrukt, waardoor het toestel loslaat. Het ingenieuze van deze boei is dat zich in den koker een lamp bevindt, die 's nachts de plek aangeeft, waar zij drijft; overdag is zij op grooten afstand zichtbaar, doordat er een sterke rook wordt ontwikkeld.

Aan boord wordt een reddingsvlot meegevoerd, voorzien van pagaaien.

Een der scheerborden, die op de hulpmijnenvegers de plaats innemen van de paravanen. Duidelijk is hier te zien waar de mijnenkabel in terecht komt en eveneens de sluitinrichting van de gleuf. Hierdoor wordt de mijn dan van zijn ankerkabel gerukt.

Ben ik nu eigenlijk op een pleziertochtje uitgenoodigd, of hoe zit dat?

Dit is wel het beste compliment, dat ik kan bedenken voor den commandant der divisie mijnenvegers, Lt. ter Zee Bedeaux en zijn officieren en bemanningen.

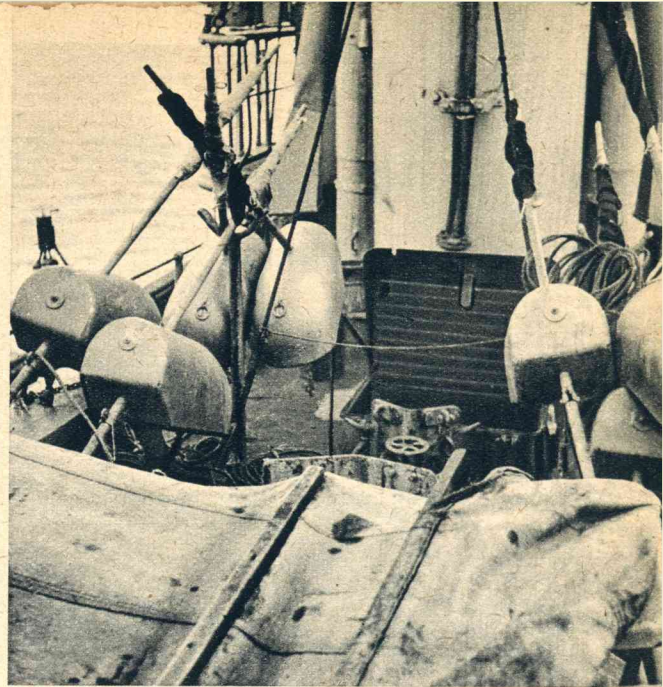
Prompt om half tien werd uitgevaren. En al dadelijk wachtte ons een verrassing. Liefst vijf schepen lagen aan de kade onder stoom. Wij zouden dus in de gelegenheid zijn, allerlei formaties mede te maken en die hebben wij dan ook bijgewoond.

De schepen in kwestie zijn vroegere trawlers, door de marine opgevorderd, en door haar verbouwd en bewapend met licht geschut en mitrailleurs. Daar dit onderdeel een speciaal afgerichte bemanning vereischt, heeft men hier een dankbaar gebruik gemaakt van het aanwezige materiaal, namelijk de vele visscherslui, die niet meer uit kunnen of willen varen op de visschersvloot. Zoo waren van de bemanning van 15 koppen, die aan boord van het divisieschip was, slechts zes man miliciens, de rest bestond uit opgeleide visschers.

Met een guren oostenwind verlieten wij, in kielformatie varende, de haven. Ofschoon het betrekkelijk kleine schepen zijn, was het toch een trotsch gezicht, deze flottielje van keurig achter elkaar stoomende schepen het ruime sop te zien kiezen. Nauwelijks buitengaats, geeft de commandant van het divisieschip het sein „verzamelen”. Dit geschiedt door middel van het hijschen van het vlaggesein „M”.

Met den naargeestig en onheilspellend klinkenden brultoon van den misthoorn op de uiterste punt van de zuidpier, mengen zich nu de korte en lange stooten op de stoomfluiten van de mijnenvegers, die alle het signaal van den commandant op hun beurt herhalen.

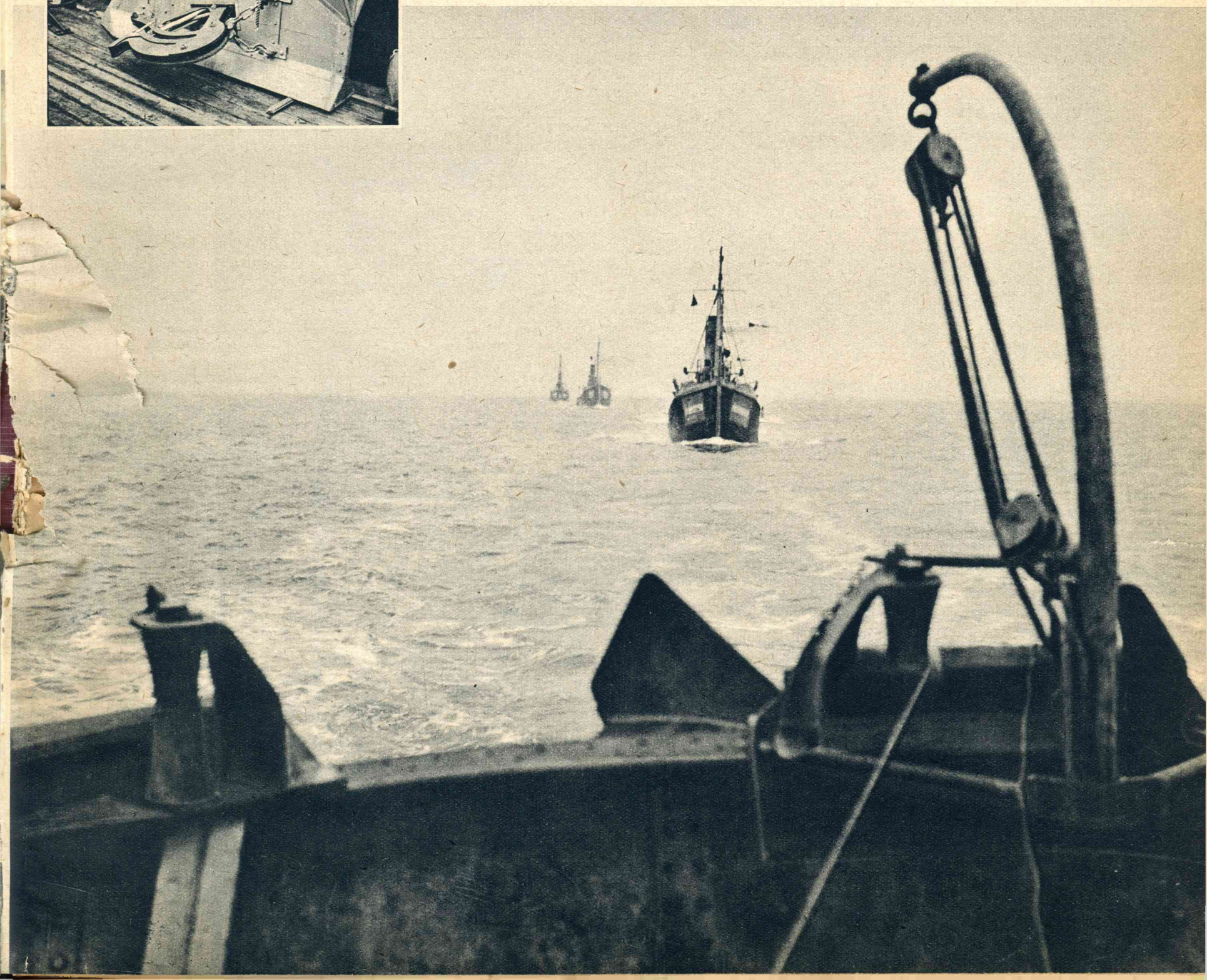
Dan gaat het formatiesein in top. Met bepaalde

Wij voeren een groot aantal boeien mee, die tweërlei doel hebben. Ten eerste wordt door zulk een boei de „slag” gemarkeerd, die afgezocht is. Vervolgens wordt met deze boeien ook de plek aangeduid, waar een versperring is aangegeven door het zoektuig.

vlaggen wordt aangegeven, welke formatie zal worden gevaren. Het is in de betrekkelijk nauwe stuurhut een druk beweeg: de schipper, die de stoomfluit met krachtige halen doet brommen, de roerganger, die nauwgezet naar de bevelen van den commandant luistert, en ze herhaalt, het oog onafgebroken op het kompas boven zijn hoofd gericht houdend, de seiner.

Wij varen uit in kiellinie, d.w.z. alle schepen van de divisie varen in eendenmarsch achter elkaar aan.

De seiner onderhoudt met vlaggeseinen het contact met zijn collega's, daar optische seinen tot op grooten afstand (dus ook door een eventueelen vijand) waarneembaar zijn.

die, behalve met zijn handseinvlaggen, het ook druk heeft met verschillende commando's gereed te leggen (de vlaggen hiervoor namelijk) en anseren Wenigheit, dit alles veroorzaakt een gedrang en gewurm in het nauwe stuurhutje, waar nog de meeste plaats wordt ingenomen door het enorme handroer.

Er is nu overgeseind „Stuurboordformatie”.

Wij varen op no. 1. Dus uit hun kiellinie komen nu de nos. 4 en 3 met volle kracht opzetten, terwijl wij zelf tijdelijk halve kracht varen en de 2, ook op volle kracht, naar bakboord uithaalt. Een prachtig vertoon van navigatie. Het is alsof onze commandant de verschillende schepen als het ware aan touwtjes heeft en willekeurige zwenkingen laat uitvoeren. Er bevinden zich nu dus twee schepen aan stuurboord van ons en een aan bakboord. Het vijfde is — in dit geval — geen veger, doch een boeienschip.

De zee is niet ruw, en ofschoon het doordringend koud is, is het verblijf buiten de stuurhut aangenaam genoeg, om een paar frissche koonen te halen. Het kan anders juist even buitengaats, heftig te keer gaan en, zooals wij van den commandant hooren, is daár juist het water als het ware kwaadaardiger, door de groote hoeveelheden slib en zand, zoodat de

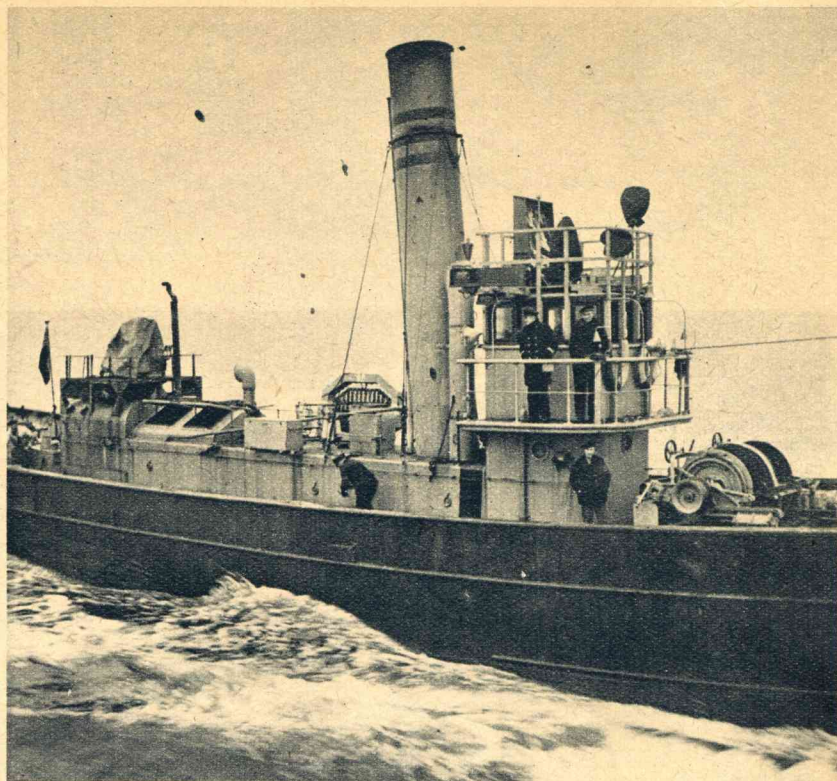
golven met nog grooter hevigheid het schip beuken, bij ruw weer.

De Twee, Vier en Drie zijn nu ongeveer langszij gekomen, en zelfs angstwekkend dichtbij, zoo, dat wij gemakkelijk elkander kunnen verstaan, zonder noemenswaard de stem te verheffen. Van het divisieschip wordt nu een lijn uitgegooid naar het schip aan bakboord, terwijl wij een lijntje overkrijgen van onzen rechterbuurman.

Dit zijn de voorbereidingen voor het uitzetten van het z.g. zoektuig.

De mijnenvegers voeren namelijk drie soorten tuig mede: een zoektuig, een markeertuig, en een veegtuig. Over het achterschip gaat nu bij elk van de drie, nu onderling door een kabel verbonden schepen, een boei overboord, waaraan de z.g. „vlieger” zit. Deze vlieger is het instrument, dat onder water den kabel op een bepaalde diepte houdt. Wanneer nu 'n obstakel binnen dezen radius van 600 meter (de schepen zijn onderling nu plm. 200 meter van elkaar verwijderd) aangetroffen wordt, dan gaat de sleepkabel even strak staan. Deze is in een veerslip-inrichting bevestigd, die veerslipinrichting schiet los en zoodra dit gebeurt, meldt de wachtpost dit aan de brug. Deze wachtpost houdt steeds de veerslipinrichting in het oog. Inmiddels is ook het ze f-beveiligingstuig in werking gesteld, namelijk de „boom” en de „scheerborden”. Deze

De commandant van de divisie hulp-mijnenvegers aan den arbeid.

Tijdens het overgooien van de lijnen voor het uitzetten van het zoektuig komen de schepen soms gevaarlijk dicht bij elkaar. Onzen bakboordbuurman kunnen wij zonder megaphoon begroeten.

boom is de paravanemast, die aan den voorsteven is bevestigd, en aan wiens bovenkant, aan beide zijden, de kabels van de scheerborden, die bij ons de plaats van paravanes innemen, bevestigd zijn. In onze vorige reeks hebben wij — gemakshalve — gesproken van een „paravanemast”. Daar deze hulpmijnenvegers echter geen paravanes voeren, doch scheerborden, zullen wij ons nu aan aan den officieelen term houden: boom.

De groote paravanes, welke voor koopvaardij schepen worden gebruikt, zouden dezen schepen te veel aan snelheid doen inboeten, doch de scheerborden schijnen even doeltreffend te werken. Helaas is niets volmaakt op dit ondermaansche, dus, al heet het wel, dat men zich met paravanes e.d. tegen mijnen beschermen kan, zooals gezegd....

Deze boomen nu worden van boven losgemaakt, en buigen langzaam voorover in hun voetstuk, dat onder den waterspiegel aan den boeg is bevestigd, en „steken” nu nog dieper dan de kiel van het schip: de scheerborden zwaaien door de vaart van het schip uit, en eventueele versperringen, die wij tegen zouden komen, worden nu door de schaar in de borden losgerukt van hun ankerkabels.

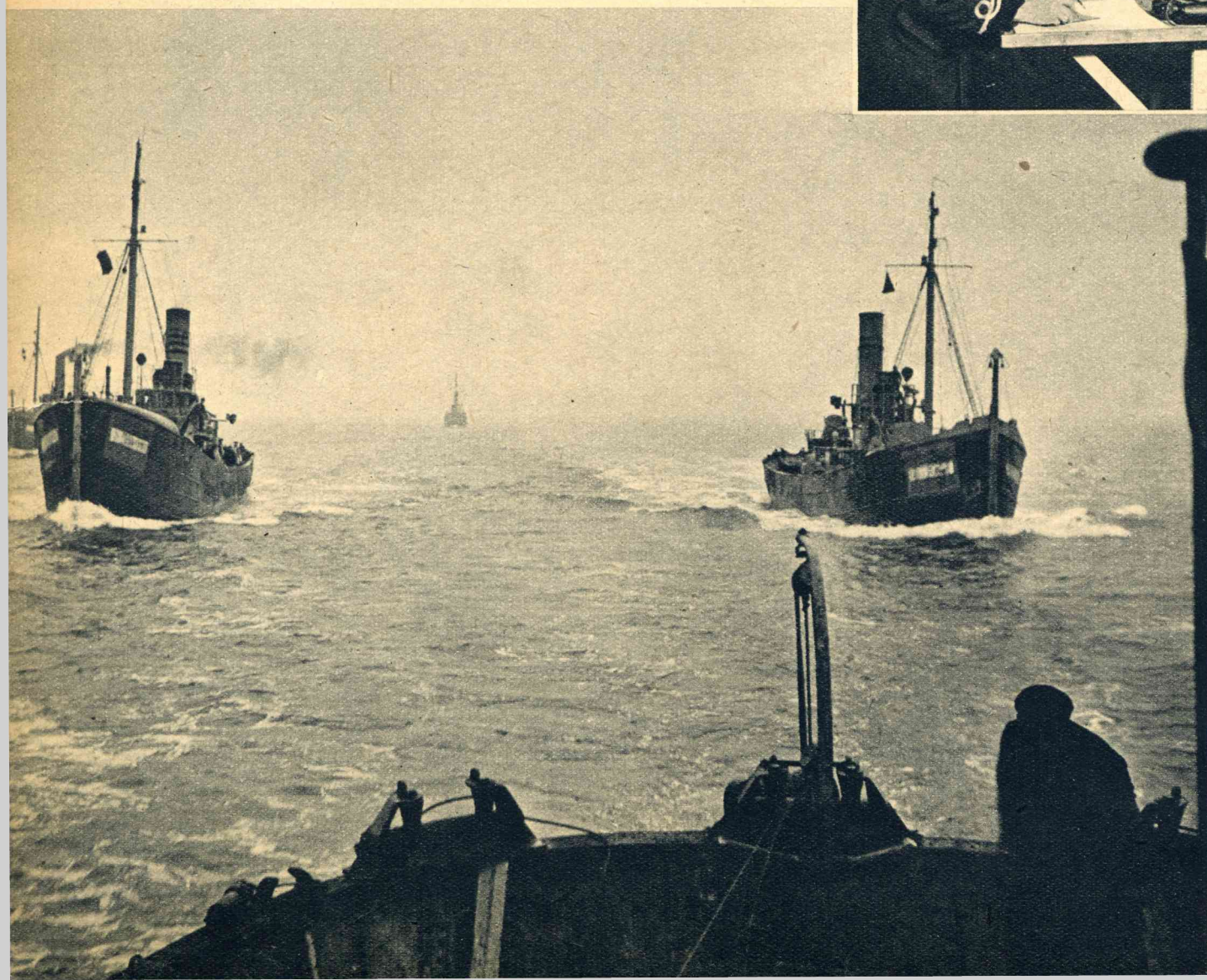
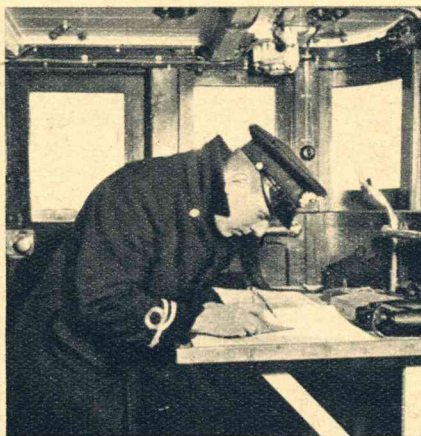
Wij hebben nu een „slag” gemaakt.

„Maar, commandant, hoe weet u nu straks, waar u geveegd hebt?” De zee is toch overal hetzelfde, en er is hier geen sigaren- of bloemenwinkel, om het plekje, waar wij zoo straks waren, te herkennen.”

„Wij hebben iets beters. Want uw sigarenwinkel wordt wel eens veranderd in een hoedenwinkel, en dan bent u toch de kluts kwijt, maar wij werpen een boei uit, om de plek te markeren, waar wij onzen slag hebben geveegd. En deze boei verhuist niet, als uw sigarenwinkelier.”

Wordt vervolgd

De stuurboordformatie wordt gevormd. Twee schepen komen aan stuurboord langszij het divisieschip, één aan bakboord. In de verte vaart het vijfde, 't boeienschip, achter ons aan.

De Sovjet-soldaten beschutten zich met zware capes tegen de snijdende kou.

Een Deutsche controle-post op de nieuwe grens. Het huisje is inderhaast in elkaar getimmerd en met een slagboom wordt de weg versperd. Op den voorgrond een stuk geschut.

DE NIEUWE DUITSCH-RUSSISCHE GRENS

Een Deutsche tekenaar (in militairen dienst) maakt een schets van twee Russische schildwachten.

Nabij een contrôle-post op de demarcatie-lijn, welke na de laatste verdeling van Polen tusschen Duitschland en de Sovjet-Unie werd vastgesteld, maakte een onzer foto-correspondenten een serie foto's van de Duitsche en Russische soldaten die het grensverkeer tusschen beide landen bewaken.

Een Russische grensbewaker met bajonet op het geweer laat een auto stoppen om de passen der inzittenden te controleeren.

Een Duitsche patrouille trekt langs de grens, welke voorloopig door middel van stroobossen is afgebakend.

ROMANTISCHE FIGUREN

UIT HET LEVEN VAN BUFFALO BILL

In 1862 werd Bill veertien jaar, hij kon toen schrijven zonder fouten te maken, rekenen als een boekhouder en hij kende al de hoofdsteden van de Staten van Amerika uit zijn hoofd. En dit was heelemaal een bijzonder jaar, want tegelijkertijd werd in Colorado goud ontdekt. Uit alle windstreken kwamen avonturiers naar deze streken om hun geluk te beproeven. Ook Bill besloot 'n kans te wagen en begaf zich op weg naar het nieuwe goudland.

Toen hij echter te paard door Julesburg trok hoorde hij iemand roepen: „Hallo, Bill!...”

Hij herkende een grooten, goedlachschen kerel, George Christman, die vroeger een belangrijke post bij de wagentransporten van de firma Russel, Majors en Waddel bekleed had.

„Wat doe jij hier, jongen?”

Bill antwoordde, dat hij van plan was goud te zoeken, zooals iedereen.

„Goud?” herhaalde Christman. „Dat kan ik wel voor je vinden, maar dan zonder houweel of spade. Het ligt onder de hoeven van je paard. Wil je 125 dollar per maand verdienen? Een klomp gedegen goud is natuurlijk meer waard. Maar dit is zeker en dat andere niet. Bovendien behoef je bij mij geen gaten in den grond te maken als een mol.”

Bill was nog niet heelemaal overtuigd. De klomp gedegen goud lokte hem en hij was er bijna zeker van dat hij dien zou vinden.

„Alleen,” vervolgde George, „moet ik je waarschuwen, dat het nogal een gevaarlijk werkje is.”

Dat woord was juist noodig om Bill's nieuwsgierigheid op te wekken.

„Gevaarlijk?” vroeg hij. „Waar gaat het over?”

„Over de Pony-expressse.”

„Wat is dat?”

„De Pony-expressse is een snelle koeriersdienst. Ieder lid ervan heeft zijn eigen traject. Je gaat dus van pleisterplaats tot pleisterplaats, maar als om de een of andere reden de kameraad, die je af moet lossen, niet op zijn post is, als hij bijvoorbeeld vermoord is door Indianen of roovers, dan moet je zijn route er bij nemen. Als alles goed gaat moet je gemiddeld 20 tot 25 kilometer per uur afleggen. De postzakken zijn heel licht en mogen niet meer dan 20 pond wegen. De brieven worden op zijdepapier geschreven. En we gaan van St. Joseph aan den Missouri naar Sacramento in Californië. Dat traject wordt in acht dagen afgelegd.”

Op denzelfden dag nam Bill nog dienst en drie maanden lang deed hij zijn werk zonder dat er iets bijzonders voorviel. Juist op

Zelfs schildwachten waren dikwijls het slachtoffer van sluipende Indianen.

den tweeënnegentigsten dag stuitte hij bij 'n bocht van den weg op een man, die hem een revolver voorhiel en schreeuwde:

„Handen omhoog!”

Meteen voegde hij er bij:

„Ik ben niet van plan je iets te doen. Geef me alleen maar je postzak, want ik heb gehoord, dat daar een flinke geldzending in zit. Daarna kun je weggaan. Maar pas op, dat je je pooten omhoogsteekt!”

„Ja,” spotte Bill, „en mijn paard ook.”

Met zijn handen omhoog drukte hij zijn dijen zoodanig tegen de flanken van zijn paard, dat dit zich omdraaide en begon te schoppen. De roover kreeg zoo'n trap, dat hij achterover tuimelde en bewusteloos bleef liggen. Voor hij weer tot bezinning kwam was hij gekneveld en Bill zorgde er wel voor, dat hij geen kans kreeg

te ontsnappen voor hij goed en wel aan de politie was overgeleverd.

Door deze daad kreeg men zooveel vertrouwen in hem, dat men hem naar het gevaarlijkste traject op de route overplaatste, waar om zoo te zeggen achter

De roover kreeg zoo'n trap, dat hij achterover tuimelde en bewusteloos bleef liggen.

iedereen struik een Indiaan op de loer kon liggen. De drie ruiters, die voor hem dit traject bereden hadden, waren allen gedood. Zelfs de schildwachten, die aan den rand van een kamp of een nederzetting voor de veiligheid van de kolonisten moesten zorg dragen, waren dikwijls het slachtoffer van zachtjes naderbij sluipende Indianen.

„Pas vooral goed op,” had zijn vriend Georges Christman Bill aangeraden, „want de Indianen hebben de oorlogsbijl opgegraven.”

Bill vertrok. De weg ging door een streek, waar met elk oogenblik een hinderlaag kon verwachten. Diepe kloven en holle wegen wisselden af men ondoordringbare pijnboomwouden. Verschillende malen weerklonken geweerschoten en floten de kogels langs zijn ooren. De Indianen waren nu niet langer gewapend met pijl en boog, maar hadden karabijnen tot hun beschikking. Gelukkig konden zij hier nog niet zoo goed mee omgaan als met hun oude en vertrouwde aanvalsmiddelen en het is niet onwaarschijnlijk, dat Bill aan deze omstandigheid zijn leven te danken had.

Maar hij wist wel, dat het niet lang zou duren of de Indianen zouden tamelijk goed geoefend zijn en dan zou het onmogelijk zijn dezen weg te rijden.

Intusschen naderde Bill nu de volgende pleisterplaats, waar hij van paard zou moeten wisselen. Het

was een stevige blokhuut, maar Bill vroeg zich af of deze niet verlaten was, want het leek er erg stil te zijn. Hij zag nergens paarden aan de palen vastgebonden staan, zooals dat toch gewoonlijk het geval was, en ook kwam de bewoner van de hut hem niet tegemoet. Hij opende voorzichtig de deur, die niet op slot was, en keek naar binnen.

Op den vloer lag een man uitgestrekt, die reeds eenige uren dood moest zijn. De Indianen hadden dezen post dus overvallen en de paarden meegenomen.

Nadat Bill zijn ontdekking aan zijn kameraden had medegedeeld was men het er over eens, dat het onmogelijk was op dezen voet voort te gaan. Er werd dus een expeditie uitgerust en op aanraden van Bill Cody viel men de dorpen van de Indianen van sluitend bij nacht aan. Daar men er in de eerste plaats voor zorgde zich van de paarden meester te maken waren de Roodhuiden niet in staat te vluchten en zich zoodoende te vereenigen met hun stamgenooten. Het duurde dan ook niet lang of de opstand was volledig gedempt.

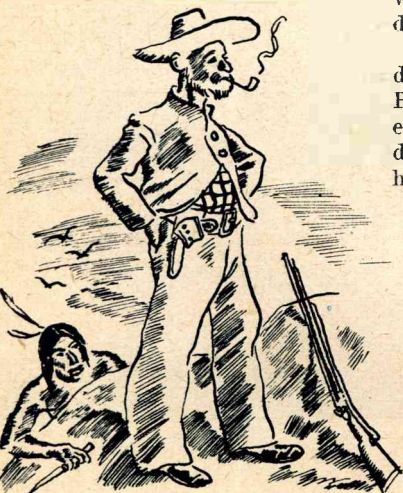
Maar nauwelijks had men deze vijanden overwonnen of er dreigde een nieuw gevaar en dat waren de paardendieven. Men kon deze lieden lang niet zoo gemakkelijk bereiken als de Indianen, omdat zij

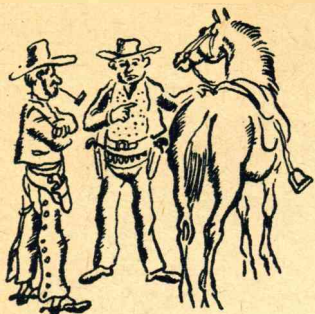

.... stuitte hij bij een bocht van den weg op een man, die hem een revolver voorhiel....

Uitgestrekt op den vloer lag een man, die reeds eenige uren dood moest zijn....

... of er dreigde een nieuw gevaar en dat waren de paardendieven.

steld te zijn en bleven listig buiten schot. Toen de avond viel hoorde hij echter plotseling geritsel en meer uit gewoonte dan omdat hij er wat van verwachtte, loste hij een schot in de richting van het geluid. Daarna liep hij voorzichtig verder. Hij had iets geraakt, want hij hoorde niets meer.

Op de plek aangekomen waar hij het wild vermoedde barstte hij in lachen uit. Het was geen beer, waar hij op geschoten had, zelfs geen ree of vos of konijn, het was zó'n klein patrijsje, dat het nauwelijks de moeite waard was het diertje mee te nemen. Intusschen was het echter vrij donker geworden en Bill besloot in de open lucht te overnachten. Hij bond zijn paard aan een boom vast, maar juist toen hij hiermee bezig was hoorde hij gehinnik en zag in de verte een flauw schijnsel. Naderbij gekomen ontdekte hij een blokhut, die blijkbaar heel wat mannen onderdak verleende, want achter het huis stonden meer dan tien paarden.

Hij klopte aan, doch kreeg aanvankelijk geen antwoord, maar nadat hij nog eens geklopt had riep een ruwe stem: „Binnen.”

Bill duwde de deur open en zag zich in gezelschap van acht mannen met uitgezochte boeventronies. Hij was geen oogenblik in twijfel wat voor een beroep deze heeren uitoefenden. Dit moesten paardendieven zijn, die zich natuurlijk gaarne van zijn paard meester wilden maken, want de blikken, waarmee zij hem begroetten, voorspelden weinig goeds.

Bill deed echter alsof hij van den prins geen kwaad wist, maar zou intusschen op een voorwendsel om zoo spoedig mogelijk te verdwijnen. „Kameraden,” zei hij joviaal, „ik ben verdwaald en ik kom jullie gastvrijheid inroepen. Maar ik moet eerst even mijn paard halen, dat ik een eindje hier vandaan aan een boom vastgebonden heb.”

Op die wijze meende hij zonder moeite te kunnen vertrekken, maar dat lukte hem niet. Twee mannen stonden zonder iets te zeggen op en liepen met hem mee. Toen zij met zijn drieën bij zijn paard gekomen waren, maakte één van de kerels het los en nam het mee, alsof het zijn eigendom was. Bill deed, alsof hij niets merkte en zei:

„Beste vrienden, willen jullie me niet helpen de patrijzen op te rapen, die ik geschoten heb?”

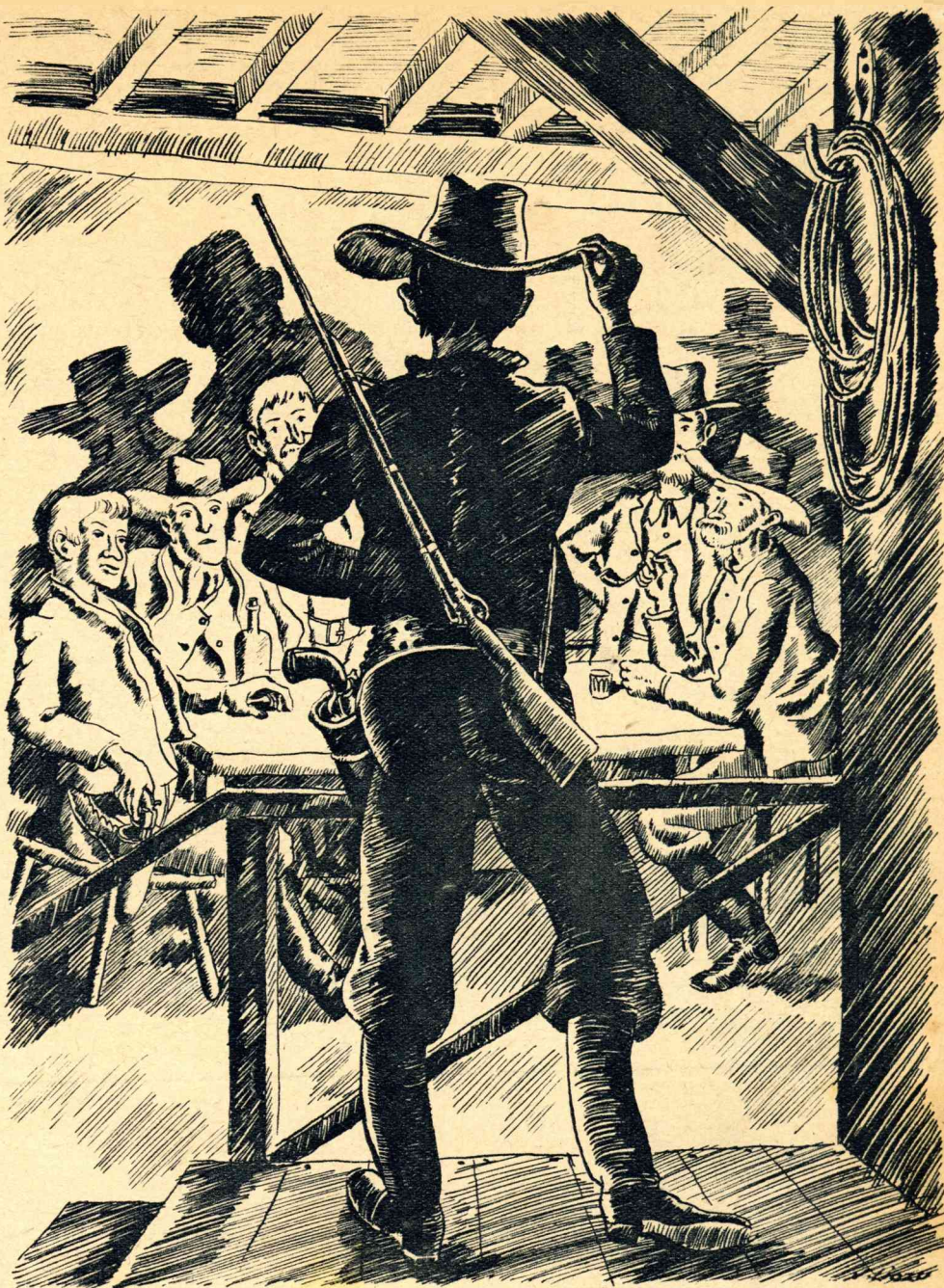
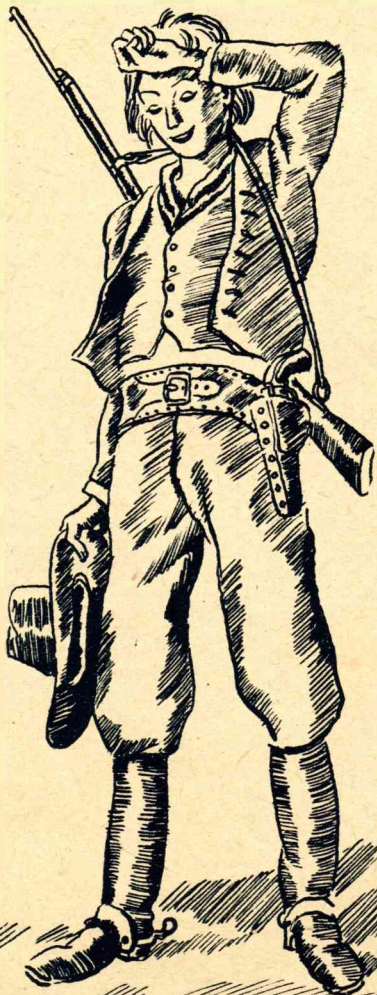
Eén van de mannen bukte zich en pakte den patrijs, dien Bill een kwartiertje geleden gedood had.

„Ik heb er nog meer,” verzekerde Bill. „Die moeten hier in de buurt liggen.”

De twee mannen, die door de vondst van den patrijs overtuigd waren, dat zij kans hadden op een genoeglijk avondmaal, gingen voort met zoeken en raakten op deze wijze een eindje van elkaar af. Hier maakte Bill gebruik van om ze met een flinken vuistslag buiten westen te slaan en voor zij weer tot bewustzijn kwamen waren ze gebonden en niet bepaald goedschiks op weg naar de nederzetting, waar Bill's kameraden verblijf hielden.

Midden in den nacht was de blokhut omsingeld en men verzocht den roovers nadrukkelijk onder veilig geleide van de versterkingen, die Bill had laten aanrukken, 'n wandelingetje te gaan maken, dat bij een bijzonder hoogen benk eindigde. Want de rechtspraak was in die dagen tamelijk primitief: rechters en advocaten kwamen er niet bij te pas en in de ochtendschemering zag men aan dien eenzamen

... het was nauwelijks de moeite waard, het diertje mee te nemen.

Bill deed de deur open en zag zich in gezelschap van acht mannen met uitgezochte boeventronies.

boom, midden in het veld, een aantal vreemde vruchten hangen.

Even voor hij achttien jaar werd verloor Bill zijn moeder. Hij had haar beloofd om tijdens haar leven niet deel te nemen aan den oorlog tusschen de noordelijke en zuidelijke staten, waarvan de eerste vóór en de laatste tegen afschaffing der slavernij waren. Maar nu herinnerde hij zich de gelofte, die hij afgelegd had bij den dood van zijn vader, om hem te wreken, wanneer hij sterk genoeg zou zijn en daarom nam hij dienst in 't leger der noordelijken, aangezien de moordenaars van zijn vader aan de andere zijde vochten.

Daar men reeds van zijn daden gehoord had werd hij onmiddellijk aan den bevelvoerende generaal voorgesteld en deze benoemde hem tot ordonnans in den sector van fort Larned.

Zijn taak was verre van gemakkelijk, maar hij had een goede leerschool gehad bij de firma Russel, Majors and Waddel en later bij de Pony-express. Merkwaardigerwijze scheen men ook in het vijandelijke leger reeds van zijn komst gehoord te hebben, want hij was nog niet lang in dienst of hij ontving den volgenden brief:

„Bill, pas op. Je bent van plan den dood van je vader te wreken. Maar de mannen, die hem vermoord hebben, zijn gewaarschuwd en koesteren het plan jou eveneens te doen sterven. Zij hebben

een belooning uitgelooft. Ik zou je graag willen redden. Maar hoe kan ik dat? Let vooral goed op.

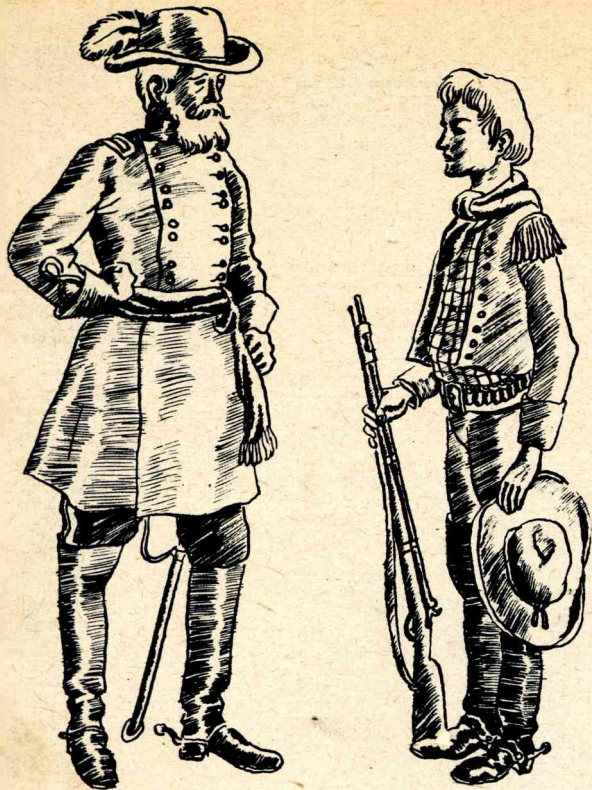
Een vriend, die zich niet wil en mag bekend maken.”

Bill haalde zijn schouders op, toen hij dezen brief ontving, zadelde zijn paard en ging weer op weg. De raad was, vond hij, overbodig. Hij lette altijd goed op.

Dikwijls moest hij op zijn dienstritten een doorwaadbare plaats in de rivier oversteken, die mijlen in den omtrek de eenige gelegenheid vormde, waar men van den eenen oever den anderen kon bereiken. Eenige malen was het hem nu al overkomen, dat

Dit moesten paardendieven zijn.

Hij werd onmiddellijk aan den generaal voorgesteld en deze benoemde hem tot ordonnans in den sector van fort Larned.

juist op het oogenblik, waarop zijn paard in het water stapte, een kogel langs hem heen floot. Bill glimlachte om de onhandigheid van den schutter, maar vroeg zich toch af, hoe het kwam, dat de man hem steeds miste, aangezien men voor de hinderlagen immers juist menschen uitzoekt, die het best schieten.

Op een ochtend passeerde hij opnieuw deze plek en nu werd zijn paard onder hem doodgeschoten. Juist toen het schot weerklonk zag hij iets tussehen het riet bewegen en hij had nog den tijd aan te leggen en te vuren. Onmiddellijk daarop ging hij op zijn knieën liggen en riep:

„Handen omhoog, daarginds, of ik schiet nog eens.”

Twee bebloede handen werden omhooggeheven en Bill waadde nu snel door het water, zijn geweer in den aanslag houdend. Aan den anderen kant lag een man, die zwaar gewond bleek te zijn. Hij droeg een uniform van het leger der zuidelijken.

„Bill,” zei hij. „Ik ken je. Je hebt een vriend gedood.”

„Mijn vrienden dragen een andere uniform. Mijn vrienden schieten niet op me. Je hoeft niet bang te zijn. Gewonden doe ik niets. Bovendien is mijn schot altijd doodelijk.”

„Ik weet het. Bill, ik was het, die elken dag op je schoot. Ik deed het om je te redden. Ik schoot er met opzet altijd naast. Ik heb dien brief geschreven

om je te waarschuwen. En vandaag heb ik je paard doodgeschoten in de hoop, dat je voortaan deze plaats zou vermijden.”

Bill boog zich over den onbekende, die klaarblijkelijk niet loog. Maar hij kende den man niet.

„Ik ben Jerome Kurner.”

En nu herinnerde Bill zich de woorden van zijn vader: „Kurner heeft me nog willen sparen, maar Jurgaal sprong onverhoeds op mij af.”

„Jerome,” riep hij uit. „Ben jij het?”

Maar de man antwoordde niet meer, zijn hoofd was achterover gezakt, zijn oogen waren gesloten.

Sedert dien dag zocht Bill steeds het heetst van den strijd. Want nu had hij een dubbele reden om de moordenaars van zijn vader te vinden. Op een dag, bij een schermutseling, waarin het bloedig toeging, herkende hij eindelijk Jurgaal. Als een razende sprong hij op den man af en doorstak hem met zijn dolk.

„Zooals jij het mijn vader gedaan hebt,” schreeuwde hij.

De man keek hem met starre oogen aan en zakte daarna met gevouwen handen op zijn knieën. Bill Cody had zijn eed gestand gedaan. Zijn vader was gewroken.

Het was zijn laatste daad in dezen bloedigen burgeroorlog, want kort daarop werd het regiment van Bill teruggetrokken, omdat het drie jaar achtereen dienst had gedaan. De rust beviel hem maar half en als hij nu eens in een gramstorige, dan weer in een zwaar-moedige bui door de vlakke reed, dacht hij vol heimwee terug aan den tijd, waarin hij met Indianen en paardendieven vocht. Hoewel hij zich ook in den strijd tusschendoordelijke en zuidelijke staten met roem overdekt had, was de herinnering aan den dood van Kurner hem onaangenaam en daarom aarzelde hij dienst te nemen voor zijn verlof voorbij was, hoewel hij zich gruwelijk verveelde.

„Handen omhoog, daarginds, of ik schiet nog eens.”

Als een razende sprong hij op den man af en doorstak hem met zijn dolk.

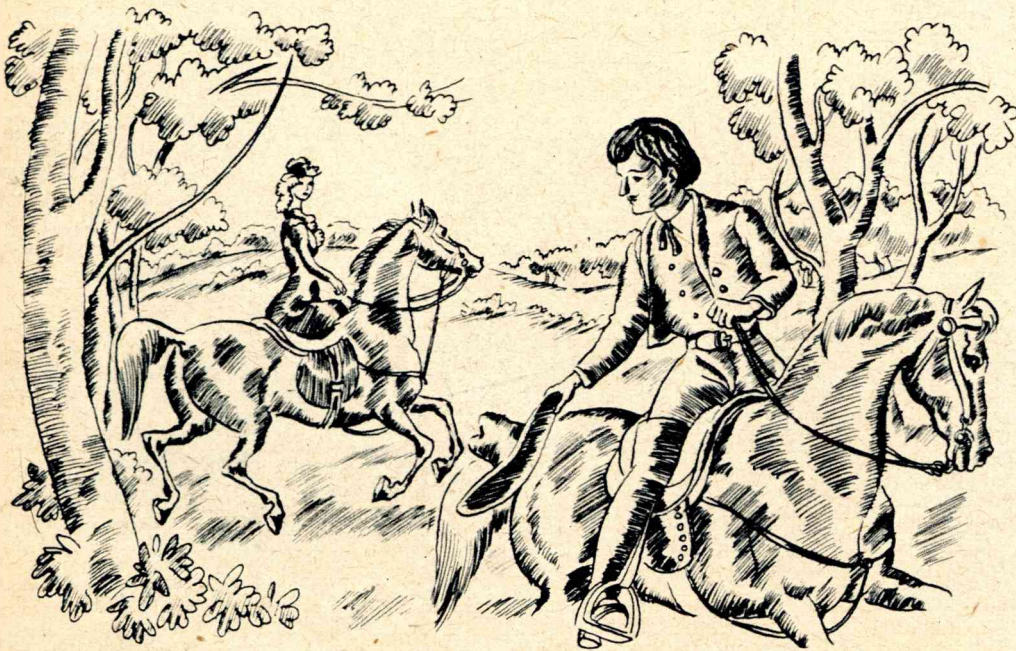
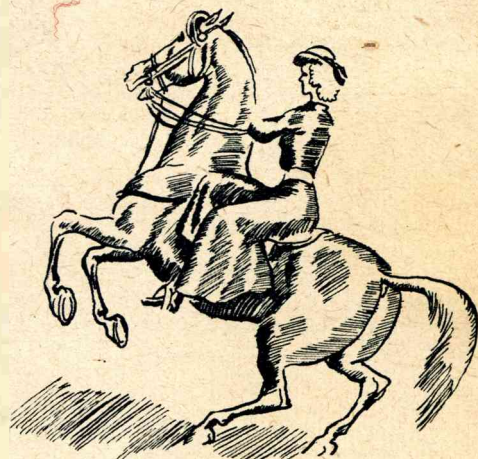
Op een dag zwierf hij in een niet al te best humeur over de prairie, toen hij plotseling een merkwaardige ontmoeting had. Eensklaps kwam een meisje op een prachtig paard achter een boschje vandaan. Zij had een knap gezicht en blonde krullen, die grappig op en neer deinden, terwijl zij voortreed. Bill hield verast zijn paard in, maar voor hij tien kon tellen was de schoone onbekende al voorbij en toen hij in St. Louis terug was, leek het hem alsof hij gedroomd had.

Toch was hij zoo verstandig den volgenden dag op denzelfden tijd weer naar de plaats te gaan, waar hij het meisje gezien had en nu had hij de tegenwoordigheid van geest zijn hoed af te nemen, toen zij hem voorbijkwam. Zij groette vriendelijk terug, maar reed door.

Bill, die nogal vindingrijk was, wanneer hij zijn vijanden wilde verschalken, zag echter geen kans nader met zijn aangebedene in aanraking te komen. Elken ochtend ging hij weer naar die bepaalde plek, groette, werd teruggegroet en reed dan weer naar huis. Zoo ging het dagen achtereen en hij schoot maar niet op. Steeds kwam hij verliefder terug na zoo'n vergeefschen rit, maar toch vond hij den volgenden dag den moed niet om het meisje aan te spreken. Maar op een dag was het geluk hem gunstig, want op het oogenblik, dat zij elkaar tegenkwamen, begon het paard van het meisje te steigeren en dreigde op hol te slaan. In een paar sprongen was Bill aan haar zijde, kalmeerde het paard en begon een gesprek. Zij heette Louise Frederici en vertelde hem, dat zij Engelsche was, pas in het land was, heelemaal geen kennissen of vrienden had en daarom 's morgens op haar eentje uitreed. Zij spraken met elkaar af den volgenden dag samen te gaan en een paar weken later waren ze zoo goed als verloofd.

De officieele verloving vond kort daarop plaats in de groote zaal van Bill's boerderij en op het daaropvolgende feestmaal beloofde Bill zijn aanstaande vrouw het soldatenleven vaarwel te zeggen, omdat dit te gevaarlijk was. Bovendien was de soldij niet voldoende om een huishouden van op te zetten en ten slotte had defirma Russel, Majors and Waddel weer gevraagd of Bill bij haar wilde komen tegen een veel hooger salaris dan zij vroeger hadden betaald.

Hij nam dus ontslag uit den militairen dienst en zijn verloofde was gerustgesteld en er van overtuigd, dat hij van nu af aan niet zooveel gevaar zou loopen....

Hij nam zijn hoed af, zij groette vriendelijk terug, maar reed door.

WORDT
VERVOLGD ... begon het paard van het meisje te steigeren.

'S-GRAVENHAGE IN BEELD

BUREAUX: STATIONSWEG 95, DEN HAAG
TELEFOON INTERCOMMUNAAL 111666 - GIRO 43141

DE SCHEVENINGSCHES BOSCHJES

in de kortstondige winterpracht van de laatste Decemberweek

Het prachtige schouwspel: Jacoba van Beieren.

„JOLIJT”

*Het nieuwe Bouwmeester-schouwspel
te Rotterdam*

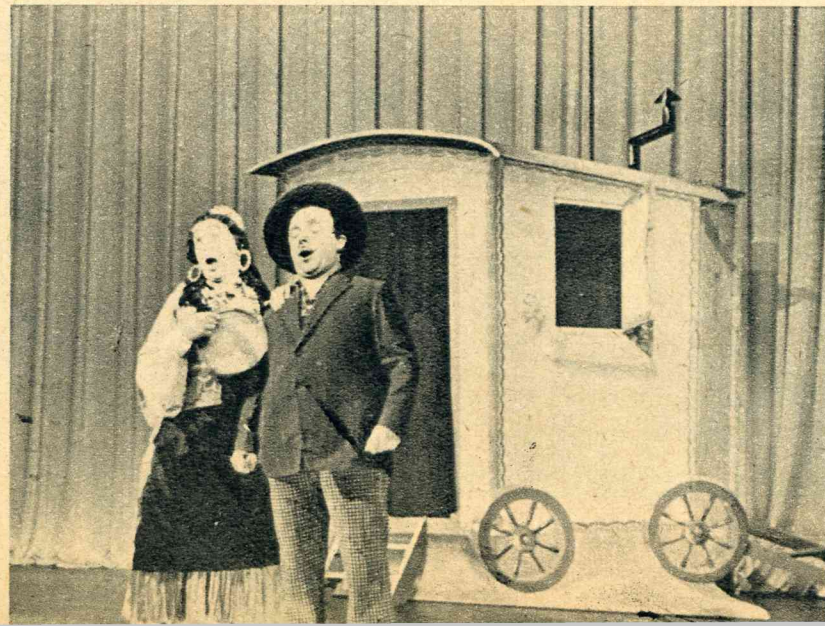
Men heeft het nieuwe Bouwmeester-schouwspel, dat startte te Rotterdam, den joligen titel „Jolijt” gegeven en jolijt komt goed van pas in dezen tijd. Een stampvolle zaal bewonderde dankbaar en opgetogen deze nieuwe creatie van mevrouw Bouwmeester, die er weer glansrijk in slaagde den bezoekers 'n weelde van kleur en lijn, van dans en decors voor oogen te tooveren. Het tafereel „Jacoba van Beieren” is van een sprookjesachtige schoonheid. De weidsche feestzaal wordt bevolkt door rijkgekleede edelvrouwen en ridders, de nar vertoont zijn kunsten en door de gotische boogvensters ziet men een enorm ridderslot. Het sprookje van de verzonken stad „Reimerswaal” is een ander, niet minder fantastisch tafereel. Jolijt is voorts in overvloed aanwezig. Buziau dartelt door de scènes in daverende creaties. Zijn fantasie is onuitputtelijk en zijn geestigheden krijgen een verfijning, die men in een revue niet zou verwachten. Johan Kaart is een waardige en dol-komische partner. Aan alle medewerkers komt ten slotte een woord van lof toe, alsmede aan de muzikale leiders.

Buziau als dictator

Buus en Kaart als het zigeuners-echtpaar.

*De boschwachter (Buus) in gepeins verzonken.
Regisseur Henk Bood in een zijner creaties.*

Fritz Hirsch bracht tijdens de feestdagen in den Prinsesse-Schouwburg zijn nieuwste operette: *Freut euch des Lebens*: u ziet hem hier gesecondeerd door May Baday en Ruth Rhoden.

In de Gemeenteraadsvergadering van Woensdag 27 December heeft jhr. C.W. Stern (tweede van rechts) afscheid genomen uit zijn functie van burgemeester van Voorburg. Op de receptie na de zitting waren de burgemeesters der omliggende gemeenten aanwezig — rechts burgemeester de Monchy van Den Haag, links de heeren van Hellenberg Hubar en Keijzer, resp. burgemeester van Rijswijk en van Leidschendam.

Haagsch Nieuws

Onze Hollandsche pianist Theo van der Pas geeft Zaterdagavond in Diligentia een Debussy-avond.

Terugblik op een terugblik!

O. Thomasvaer, o, Pieternel, hoe zorgeloos was ééns uw spel, toen gij bij d'intree van het jaar een samenspraak hield met elkaar! Soms met een zucht, soms met een lach, gingen de nieuwtjes van den dag zoo ongemerkt over de tong. Uw fantasie nam soms een sprong en ging pardoes omhoog met u. Maar meestal was het een revue van wat het vorig jaar gebeurde. Al wat men minde, of betreurde, al wat men dwaas vond of verkeerd, werd vriendelijk gememoreerd, het werd gehehield of bespot, gij noemde het: zeer wijs, of: zot, u hebt gelachen, of beschuldigd, het goede hebt gij steeds gehuldigd, u hebt in 't kort uw plicht gedaan en zoudt wel gaarne verder gaan...

Helaas en duizendmaal helaas! De wereld is niet langer dwaas, niet langer vriendelijk en goed. Uw welgemeende overmoed, uw joviale boertigheid doet ons vreemd aan in oorlogstijd. Het leven wordt een beetje wrang, er heerscht een strijd om lijfsbelang, er is veel angst en fluistering om schuilplaats en verduistering, om luchtafweer en mosterdgas... komt dáár Nieuwjaarsfeest bij te pas?

Hoe anders is het eens geweest. Men denke aan een vroeger feest, een Nieuwjaarsdag, een eeuw geleden... Ik weet niet in bijzonderheden, hoe of dat toen is toegegaan. Maar ik neem in gemoede aan, dat toen de smalle Haagsche straten vol opgewekte mensen zaten, elk met een heilwensch op de lippen. En nooit liet men een vriend ontglippen, maar greep zijn hand en hield die vast. En hooggehoed en langgejast, trok men het Spui langs en de Poten. Hier werd een glaasje bier genoten en ginder was het brandewijn. Men kon niet onverschillig zijn voor kou en vorst en tochtigheden. Dus dronk men zoo van lieverlede zichzelf een gloed van warmte in en keerde dan naar zijn gezin. Dáár stond inmiddels alles klaar. En Pieternel en Thomasvaer en al de blijde tijdgenooten wenschten elkander onverdroten en onvermoeid veel heil en zegen. De menschen konden er toen tegen. Het was dus goed aan hen besteed en niemand had nog een dieet.

De tafel was hoog opgeladen en wachtte op de heldendaden van ieders lepel, vork en mes. Nu, elk had appetijt voor zes, dus kon er worden ingenomen! Een worst, zóó dik als geen durft droomen, een ham zóó zout als nooit gegeten, een brood zóó lang als nooit gemeten en zoo maar verder, zoo maar voort... Tóén wist men nog, hoe of het hoort!

Als iedereen dan was voldaan, tikte de gastheer even aan, schraapte zijn keel en vroeg het woord. Dat opende meteen de poort, de sluizen der welsprekendheid, ook dát is noodig op zijn tijd. „Geachte vrienden en vriendinnen! Vóór ik mijn toespraak zal beginnen, danken wij Gode voor 't onthaal van dit gebenedijde maal. En verder: laten wij bedenken, dat ieder onzer acht moet schenken op het thans weggezonden jaar. We leefden prettig met elkaar, we zijn gespaard voor ramp en nood; de winst was klein, de zorg: niet groot, de tijd is schraal, maar 't kon nog schraler (in waarheid kón het niet royaler, maar dat was niemand zich bewust!). Aan Neerlands fiere, vrije kust werd nog geen vijand waargenomen. Over de grens is niets gekomen, wij leefden in ons koninkrijk achter een welbeschutten dijk en dienden kunst en wetenschappen...” Zóó stond die Thomasvaer te klappen en sprak van het vergane jaar.

Wéér zitten wij thans bij elkaar, weer ziet men zeer geliefde vrienden. Wéér weten wij iets goeds te vinden, al is de tijd ook nóg zoo zwaar. Want Pieternel en Thomasvaer zullen — zoo hoop ik — eeuwig leven, om troost en dankbaarheid te geven en om ons duidelijk te maken, dat nog veel heerlijks valt te smaken, dat nóg de tafel wordt gedekt en nog van alles wordt verstrekt en wij nog heusch van alles lusten... Nóg zijn dit fiere, vrije kusten, nóg zijn de grenzen ongeschonden, nóg wordt hier zooveel goeds gevonden, nog zit men veilig achter dijken, die nog voorloopig niet bezwijken, nóg zeg ik u: het kón nog schraler!

Ach, Thomasvaer, sprookjesverhaler, gij met uw terugblik op het jaar, wij weten wel: er dreigt gevaar, maar zeer veel goed is ons geworden. Wij leven in een land van orde en zijn gelukkig met elkander. De vrijgevochten Nederlander, de ongetemde Thomasvaer wenscht u een recht voorspoedig jaar!

H. HAM.

Het Residentie-Tooneel oogst een ongehoord en verdiend succes met Lesly Storm's geestige blijspel *Toontje heeft een Paard* geteekend! Hier ziet u een scène van de consternatie, die het paard in de familie teweeggebracht heeft. Van links naar rechts Mieke Flink Verstraete als de bruid Ellys Parsons, Paul Steenbergen als de bruidegom, Mimi Boesnach als Carla Fleming, Piet Bron als de vader Alfred Parsons, Fie Carelsen als mama Parsons en Jan C. de Vos als de grootvader.

OVERSTAPPIE

ZORGT VOOR SENSATIE!

In 't vischwinkeltje is feest, want het gulle echtpaar is vijfendertig jaar getrouwd. Natuurlijk gaan we feliciteeren, doch Overstappie zorgt ervoor, dat het feest 'n ongewoon slot krijgt!

Julie moete 's efkes luustere," zegt Jilles als de sectie in alle vroege kuche en boter heeft ontvangen en zich gereed maakt voor een ontbijt, dat, nu het 's morgens nog zoo donker is, soms erg haastig uitvalt.

U kent zoo langzamerhand onzen Jilles, den braven Fries, die uit Tietjerksteradeel tot ons kwam toen het mobilisatiebevel ons samenriep. 'n Veelprater is hij niet. Slechts als de sectie hem volgens de regelen der kunst tracht te „voeren", laat Jilles zich tot breedsprakigheid verleiden en dan kan hij aardig te keer gaan in zijn noordelijk dialect. Maar voor de rest is hij weinig mededeelzaam. De sectie hoort dan ook verbaasd op, nu Friesche Jilles zoo onverwacht het woord neemt.

„Boerejilles heb seker naor gedroomd," veronderstelt onze facteur Overstappie, die vervaarlijk in z'n rantsoen boter spit.

Doch neen, de nachtrust van Jilles is geenszins door droombeelden verontrust. Hij wenscht het woord te voeren over een zaak van geheel anderen aard. De kwestie is: Mientje's ouders zijn vandaag vijfendertig jaar getrouwd.

„Nou gane ze feestvier'n," vertelt hij er bij. „En Mientje heb 'zeid, ze rekene d'r thuis op, dat we allemaal vanavond oppe koffie komm'n."

Wel verdraaid, dat zegt hij ons nu pas! Van pure verontwaardiging verslikt onze corpulente korporaal Papkind zich in z'n thee.

„Wat ben je toch 'n sloome duikelaar, Jilles," spreekt Overstappie misprijzend. „Waorum ség je daor nou niks fan?"

Daar kan Jilles niet bij. Hij zegt 't inmers?

„Maar véél te laat, grasneger!" brult Papkind, die zich inmiddels hersteld heeft. „Hoe moeten we nou voor vanavond nog 'n feest-programma in mekaar zetten?"

'n Feestprogramma? Daar heeft Jilles totaal niet aan gedacht.

„Da's nou echt weer Jilles," verzucht Overstappie. „Mientje d'r ouwelui gaon jubeleeren en hij, as schoonsoon sijnde, doet net of se neus bloeit."

„Nou... skoonzoon," zegt Jilles twijfelend.

„Ja, skoonzoon!" schreeuwt Overstappie strijdlustig. „Dat had je al lang kenne wese!"

„Dan zou ie toch eerst behoorlijk d'r hand moete vragen," luidt 't bezonken oordeel van Opa, die nog van lichting '24 is.

„Tja, met pa spreken," valt onze motorordonnans Rinus hem bij.

Hm, wat zal Jilles daarop zeggen? Veel voortvarendheid heeft hij in deze kwestie niet betoond.

„As ie nog lang wacht, is de mobelesaasje afgeloopen en dan swaoit ie as frijgesel af," voerspelt Overstappie. „Je moet 'n beetje optreje, Jilles! Of mot Mientje *jou* soms fraoge?"

Hakkeland moet de brave Fries bekennen, dat hij van Mientje's kant weinig moeilijkheden verwacht.

't Is echter het gesprek met pa, waartegen hij geweldig opziet. Dan kan hij gelukkig 'n verdere uiteenzetting ontwijken, want lui-

ten wordt „vijf minuten voor appèl" geblazen. „Hoe *pa* d'r ofer denkt, weet ik niet," onthult Overstappie ons. „Maor *ma* heb d'r niks op tege. Dat heb se me self ferteld."

„Dan komt 't best in orde," spreekt Papkind wijs. Hij kent de vrouwen. En dan gaan we Jilles achterna.

Hoe moet het intusschen met het feest? Gelukkig is er vandaag „dienst volgens tableau", bestaande uit veel theorie op de kamer, slechts nu en dan listig afgewisseld met 'n uur exercitie en gasdienst. In de middaguren zijn we dus thuis en onder voorzitterschap van korporaal Papkind komt de sectie voltallig bijeen, ten einde te beramen hoe 't jubileeren de echtpaar op even passende als kunstzinnige wijze gehuldigd moet worden. Papkind's deskundige leiding waarborgt een vlotte afwerking der diverse agenda-punten, doch dan volgt een bespreking, die méér moeilijkheden meebrengt: welk cadeau moet het echtpaar hebben?

DE MOEILIJKE KEUS

„'n Kissie sigare," wordt er geopperd, 'n simpele oplossing, die overal ter sprake komt, waar *mannen* de keuze van geschenken bepalen.

„Daar heb de bruid niks an," wijst Papkind den spreker terecht.

„Nogal widedes," steunt Rienus hem. „Geef liever wat voor 't huishouwe."

„Seker 'n koleschep!" hoont Overstappie. Doch neen, een kolenschep heeft Rinus niet zoozeer bedoeld. Zijn gedachten gaan meer uit naar iets voor de huiskamer, een staande klok of zoo...

„Nou..." zegt Friesche Jilles met veel waardeering. Dat lijkt hem nog zoo'n gek idee niet.

„Mot je Jilles link sien lache," insinueert Overstappie. „Die denkt: as ik nog 's lef krijg en met Mientje trouw, komt dat klokke fanself in *mijn* huiskaomer terecht!"

„Jou moete..." stuift de brave Jilles op, doch

Papkind weet door krachtig ingrijpen de orde te bewaren.

„Geef ze 'n grammefoonplaat," wordt er nu geopperd, doch dit plan kan geen doorgang hebben, aangezien men in het vischwinkeltje geen gramfoon bezit.

„'n Aquarium!" luidt 'n nieuw voorstel.

„Ze hebbe d'r al visch genoeg," meent Opa.

„'n Bokkewage dan!"

„Niks hoor, 'n paip," zegt 'n Noord-Hollander.

„Seker om belle te blaose," grinnikt onze facteur.

„De baos rookt alleenig maor swaore sigaore."

„Nou, wat heb ik gesegd?" triomfeert de voorsteller der sigaren. „Late we tóch maar 'n kissie van vijfkte geve."

En zoo zijn we dus weer op het uitgangspunt onze besprekingen aangeland. U ziet, gemakkelijk is het niet!

„Geef ze ieder 'n gasmasker," zegt een landsverdediger met zin voor actualiteit.

„Reuse praktisch kedo," prijst Overstappie. „Maor 'n paor mooie rolschaotse mot je óók niet uitflakke."

„'n Tweepersoons-autoped!"

„Dat mag niet van Veilig Verkeer," weert Rinus af. „Wat denke de heere van 'n kanarie?"

„'s Smoezende pappegaoi ken óók reuse interessant wese..." zegt Overstappie droomerig.

„Daar hebbe jou geliek an," valt Jilles hem geestdriftig bij. „Mien oome in Wolvega heb d'r ook een 'had. Nou is dat Beeske dood, maar as jou 'm oppe kop krabde, dan zei hij altied..."

Doch wat wijlen de papegaai van Jilles' oom placht te zeggen, blijft ons verborgen, want Overstappie heeft weer het woord genomen en verklaart met veel overtuiging dat *zijn* keuze thans definitief gevallen is op 'n duiventil met toebehooren!

„Hou *nou* je waffel 's, facteur," barst voorzitter Papkind los. „Benne we serieus an 't vergadere of niet?"

„An *mijn* sal 't niet legge," beweert Overstappie onvervaard. „Ken ik 't helpe, as die smakkers hier niks anders kenne as gjintjes maake!"

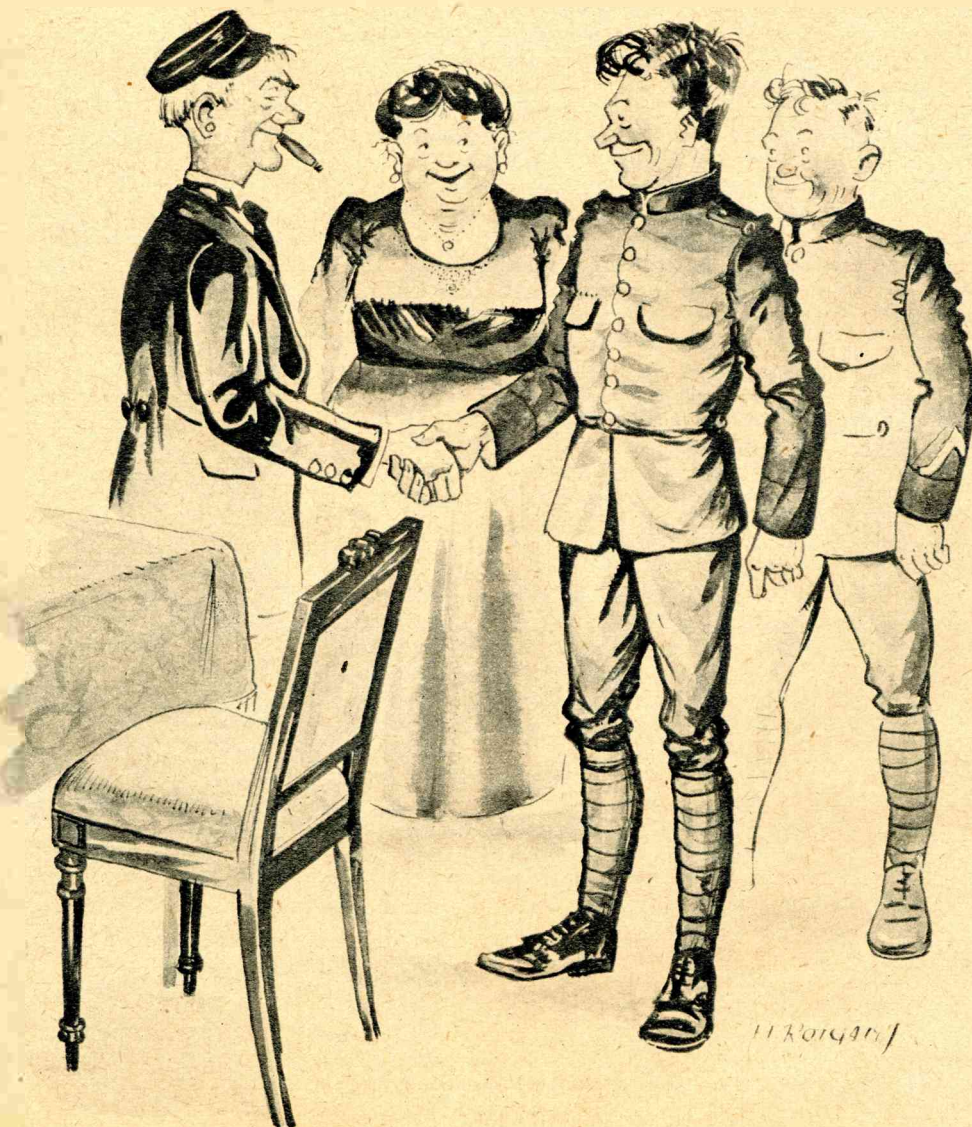
Nog driemaal dreigt er oneenigheid eer de sectie tot een even geniale als origineele oplossing komt: het bruidspaar krijgt een boeket! En die boeket komt te staan in een vaas, die Papkind eigenhandig in ons dorp zal koopen. Doch dan keeren we weer tot den ernst der tijden terug, want de sergeant komt aanwandelen met voorschrift 77b onder z'n arm.

„We gaan verder met theorie maskeering," zegt hij. „Punt 16, kleinvelekige beschildering..."

FEEST IN DEN VISCHWINKEL

Zoo begint het nieuwe jaar voor ons met een feestavond ten huize van onzen vriend, den vischhandelaar. Ondanks den korten tijd van voorbereiding heeft korporaal Papkind wonderen gewrocht. Als we 's avonds onze opwachting maken, zit het jubilerende echtpaar onder een eereboog, die er wezen mag! Rondom de versierde stoelen prijken de emblemen van het eerbare vischhandelaarsbedrijf en 't geheel wordt bekroond door het

Oom Teeuwis raakt zóó onder den indruk, dat hij Overstappie met alle geweld de hand moet drukken.

cijfer 35 met, hoog daarboven, twee vuurroode harten.
„Ha, die Mien!” begroet Overstappie de lieflijke dochter des huizes.

„Is ie foor mekaar of niet? Die twee harte benne op speciaal fersoeck fan Jilles.”

De gezellige huiskamer achter den vischwinkel is propvol familieleden en het brengt eenige opschudding teweeg als onze delegatie het bloenstuk komt aanbieden. Overstappie treedt als feestredenaar op en dan blijkt, dat de commissie zelfs voor 'n gedicht heeft gezorgd.

„Vijfendertig lange jaore
heb uw bootje op de baore
sonder mankement gefaore...”

begint dit meesterwerk, waaraan de geheele sectie te pas is gekomen en waarin de edele deugden van het bruidspaar in gloedvolle bewoordingen worden bezongen. De familie is er stil van.

„Hoe kraige die knaepes 't voor mekaar?” vraagt oom Teeuwis zich af, die heelemaal van Zuid-Scharwoude is overgekomen om het feest mee te maken.

„Jae, je begraipe d'r heelegaer niks van,” valt tante Trien, zijn dikke wederhelft, hem bij.

„'t Is kimmeneel!” piept niet Pietje uit Amsterdam-Noord en ze schudt heftig met haar bloemetjeshoed. Overigens voelt ze zich niets op haar gemak met al dat soldatenfolk zoo dicht in de buurt!

„'t Wordt nog fêel moordaodiger, opoe,” belooft Overstappie haar. Thans wordt de gulhartigheid van den bruidegom geprezen:

„Kom je om 'n koppie thee,
nou, dan krijg je steeds wat mee:
'n Bossie paoling of 'n fischje
'n reuse gulle sent, dat is-ie!”

Ook de trouwe bijstand van z'n echtgenoot wordt naar behooren geloofd.

„Wij as manne en soldaote,
met de sokke jaok fol gaote,
wete d'r fan mee te praote...”

luidt de inleiding tot een breedvoerigen lofzang en de familie vindt het zóo treffend, dat Overstappie z'n voordracht 'n oogenblik moet onderbreken om de huldebetuigingen in ontvangst te nemen. Vooral oom Teeuwis is ten zeerste ontroerd en moet den facteur met alle geweld de hand schudden!

„Onbegraipelijk mooi!” luidt zijn oordeel en als de facteur klaar is met z'n rijmstuk, gaat oom Teeuwis zelf ook iets ten beste geven. Samen met z'n dikke eega zingt hij 'n bruiloftslied en het mooie is, dat ze precies vijfendertig jaar geleden datzelfde lied ook gezongen hebben op den blijden dag, toen de vischhandelaar en z'n bruid in 't huwelijksbootje stapten. Geen wonder, dat het jubilerende echtpaar er ontdaan van raakt. Mevrouw moet haar zakdoek gebruiken en ook haar man krijgt het even te kwaad.

„Vijfendertig jaar...” zegt hij peinzend.
„Jae, waer blaift de taid?” verzucht tante Trien.
„'t Is kimmeneel,” verzekert ons niet Pietje en wederom komen de bloemen op haar hoedje in hevige beroering.

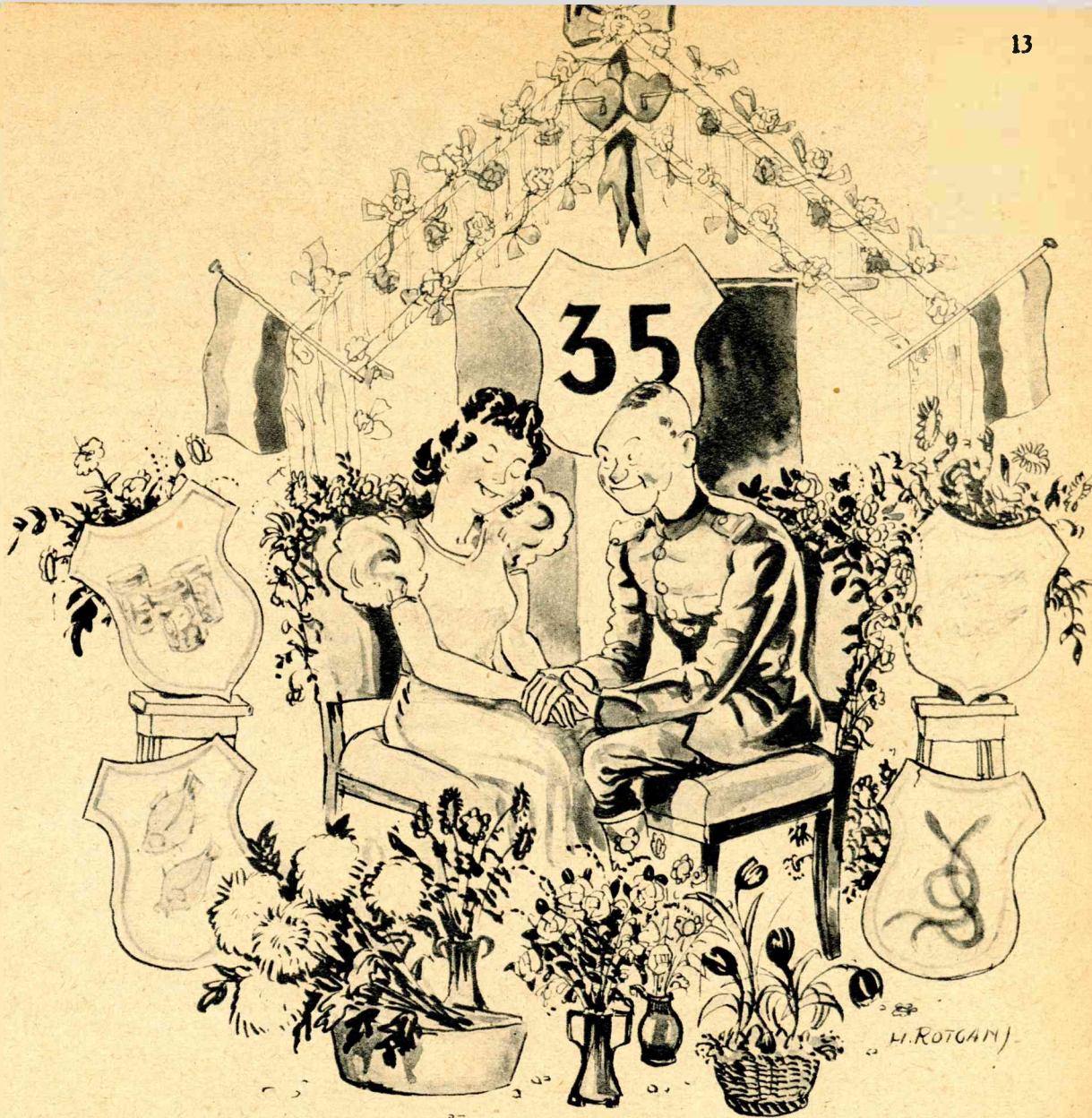
„En nooit gien spait gehad?” vraagt oom Teeuwis ootjijk.

„Geen dag!” zegt de bruidgom uit den grond zijns harten. „Wat jij, vrouw?”

De bruid, op haar versierden stoel, glimlacht slechts. En wat denkt Mientje? Mientje ziet eens naar Jilles, maar Jilles kijkt hardnekkig een anderen kant uit. Want Jilles is bloohartig...

OVERSTAPPIE ZORGT VOOR SENSATIE!

't Wordt 'n zeer geslaagde avond. 't Gezelschap doet aan pandverbeuren, Papkind demonstreert z'n vaardigheid als declamator, Rinus goochelt en Overstappie verschijnt ten leste met 'n geleend schort

Onder de eerepoort, tusschen groen en bloemen, zitten Jilles en Mientje hand in hand.

voor en 'n rooden zakdoek om z'n hoofd gebonden om als waarzegster aan alle gasten een meer dan schitterende toekomst te voorspellen. Ook niet Pietje moet er aan geloven. Zij is eerst 'n beetje huiverig en betoogt bij herhaling dat het kimmeneel is, doch zij trekt bij, als Overstappie haar in één adem 'n erfenis, 'n lang leven en 'n grooten prijs uit de loterij in 't vooruitzicht stelt!

De verbroedering tusschen landsverdedigers en burgerbevolking is volkomen. Vooral oom Teeuwis kan het uitstekend met de soldaten vinden.

„Jullie komme allegaer maer 's naer Zoid-Skarwoud,” inviteert hij spontaan.

Nicht Pietje is 'n beetje huiverig als Overstappie haar de toekomst gaat voorspellen.

„Soodra de mobelesaoisie foorbij is, komme we anfaore in 'n fersierde trekschuit,” belooft Overstappie. „Dan hebbe Jilles en Mientje meteen 'n jofel huwelijksreisje...”

Daar moet niet Pietje meer van weten!

„En wie is Jilles?” informeert ze snibbig.

„Kent u Jilles geeneens?” vraagt de facteur met goed gespeelde verbazing. „Hoe bestaot 't? Da's soofeel as d'r ferloofde!”

Het kan niet worden ontkend, dat deze onthulling eenige consternatie verwekt. Zelfs de militaire delegatie kijkt onthutst op. Wat gaat Overstappie nou beginnen?

„Maer waer is die Jilles dan aigelijk?” wil tante Trien weten.

„Daor staot ie,” wijst Overstappie. „Heb ie geen aordig knifje?”

De arme Jilles ziet bijkans scheel van verlegenheid nu hij zoo plotseling in het centrum der belangstelling komt te staan. 't Liefst zou hij de beenen nemen, maar daarvoor krijgt hij in de stampvolle kamer geen kans.

Tante Trien kijkt eens naar de bruid en als die haast onmerkbaar knikt, zoent ze Mientje, dat het klapt.

„Wel, maid,” zegt ze. „Daer wist ik niks van.”

„Hm,” bromt Mientje's vader. „Als je 't mij eerlijk vraagt, wist ik d'r óók niks van.”

„Maar ik wel!” zegt z'n vrouw.

En meer wordt er voorloopig over deze kwestie niet gesproken, maar het lijkt er toch erg veel op, dat de vijf-en-dertig-jarige huwelijksherdenking opeens verandert in 'n heusch verlovingsfeest!

Als later op den avond het jubilerende echtpaar, aan het hoofd der gasten, 'n rondgang maakt door het versierde huis en 't gezelschap in de huiskamer terugkomt, wacht ons daar 'n wonderbaarlijk schouwspel. Want onder de eerepoort, tusschen groen en bloemen, zitten Jilles en Mientje, hand in hand...

En als pa dát ziet, verteedert hij geheel.

„Als jullie met alle geweld elkaar hebben wilt, mijn zegen heb je,” zegt hij.

Juichend vliegt Mientje haar vader om den hals.

PANORAMA- OORLOGSKRONIEK

Week van 21 December tot 28 December 1939

Donderdag 21 December

Langs de geheele zuidkust van Finland hebben gisteren weer Sovjet-Russische vliegtuigen aanvallen gedaan, van Borgu, 50 km. ten oosten van Helsinki, tot Abo, 150 km. ten westen van de hoofdstad.

Over de verrichtingen in de lucht berichten de Finnen:

„De vijandelijke luchtmacht zette haar aanvallen met groote aantallen vliegtuigen op het slagveld en tegen de burgerbevolking voort. Op het slagveld waren de gevolgen van deze aanvallen onbetekenend. Het bombarderen der burgerbevolking had ten gevolge, dat te Kontomiaki een vrouw werd gedood. Voorts werden elders nog 15 burgers, onder wie vrouwen en kinderen, gedood. Door onze jagers en ons luchtafweergeschut werden 6 vijandelijke vliegtuigen neergehaald. Voorts is nog bekend geworden, dat Dinsdag bij Viborg nog een bommenwerper is neergehaald.”

De Finsche luchtmacht zou tevens den Moermanskspoorweg, waarlangs de aanvoer van troepen en materiaal geschiedt, gebombardeerd hebben.

Vanochtend is het eerste contingent Zweedsche vrijwilligers naar Finland vertrokken. Het staat onder commando van Lt. Wilhelm Tamm, een van de Zweedsche officieren die in Abessinië tegen de Italianen gevochten hebben. Een groote menigte deed hem onder het zingen van Zweedsche en Finsche volksliederen en religieuze gezangen uitgeleide. De vertrekkenden riepen in koor uit de coupéaampjes terwijl de trein vertrok: „Finland roept, volgt ons!”

De Führer heeft Stalin het volgende gelukwenschtelegram met zijn 60sten verjaardag gestuurd: Op dezen, uw 60sten verjaardag, verzoek ik u mijn oprechtste gelukwensen te willen aanvaarden. Ik verbind hieraan mijn beste wenschen voor uw persoonlijk welzijn, alsmede voor een gelukkige toekomst der volken van de bevriende Sovjet-Unie. Adolf Hitler.

Behalve Hitler heeft ook Von Ribbentrop, de Duitse minister van Buitenlandsche Zaken, een telegram gezonden, evenals maarschalk Tsjang Kai Tsjek (opperbevelhebber van het Chineesche leger), mgr. Tiso (president van Slowakije), Saradzjogloe (Turksch minister van Buitenlandsche Zaken), Ku-

sinen (leider der door Rusland erkende volksregering), de ministers van buitenlandsche zaken van Estland, Letland en Litauen.

Op den 60sten verjaardag van Stalin hebben de Russen alles in het werk gesteld om hun dictator als verjaardagsgeschenk een doorbraak van de Mannerheimlinie op de Karelische landengte aan te bieden. Vier dagen lang werden steeds nieuwe troepen in het veld gebracht. De doorbraak is echter niet gelukt. In het noorden werden de Russen teruggedreven.

Het telegram van den Führer en Von Ribbentrop aan Stalin wordt beschouwd als een teken hoezeer de verhouding zich binnen korten tijd veranderd heeft. Streng naar het protocol gemeten kwam een officieel telegram van gelukwensch van het staatshoofd aan Stalin feitelijk niet te pas. Immers als gelijkstaand met een staatshoofd in Rusland is te beschouwen de heer Kalinin, terwijl Molotow de chef van de regering is. Stalin is officieel niet anders dan secretaris van de partij.

NADERE OVEREENKOMST OMTRENT BOLZANO

Tusschen de Duitse en Italiaansche regering is de volgende overeenkomst tot stand gekomen betreffende het overbrengen van de Duitse bevolking uit de provincie Bolzano en uit de betreffende gebieden van de provincies Udine, Trente en Belluno:

„Op grond van de tusschen de regering van het Duitse rijk en de fascistische regering gesloten accoorden zullen de niet-Italianen uit de provincie Bolzano en de in aanmerking komende gebieden van de provincies Udine, Trente en Belluno kunnen kiezen, of zij het Duitse of het Italiaansche staatsburgerschap wenschen.

De betrokken personen kunnen vrijelijk bij de gemeentelijke of bij de Duitse bureau's hun wensch

Op het westelijk front houdt een Duitsch soldaat de wacht tusschen de betonnen tankversperringen.

te kennen geven door een wit (voor Italië) of geel (voor Duitschland) biljet. De termijn, waarbinnen zulks mogelijk is, loopt af op 31 December 1939 te middernacht. De stembiljetten kunnen aan de vermelde bureau's zonder verdere formaliteiten verkregen worden.

De overeenkomst is ondertekend door den Italiaanschen onderstaatssecretaris van Binnenlandsche Zaken, Buffarini Guidi, en den chef der Duitse politie, Himmler.

Vanavond is een overeenkomst geteekend door den leider der Duitse handelsdelegatie, Clodius, en den onderstaatssecretaris van het Roemeensche ministerie van Economische Zaken, Miriam, waarbij de koers van de Mark wordt verhoogd tot 49 Lei of met ongeveer 22 %. Hierdoor zal het concurrentievermogen van de Duitse industrie op de Roemeensche markt toenemen en zal Duitschland in staat zijn gemakkelijker te concurreeren met Engeland en Frankrijk bij den aankoop van Roemeensche producten. Verder zal Duitschland maandelijks 130.000 ton petroleum uit Roemenië betrekken, hetgeen meer is dan een derde van de totale productie van dat land.

VREEMDE VLIEGTUIGEN BOVEN NEDERLAND EN BELGIË

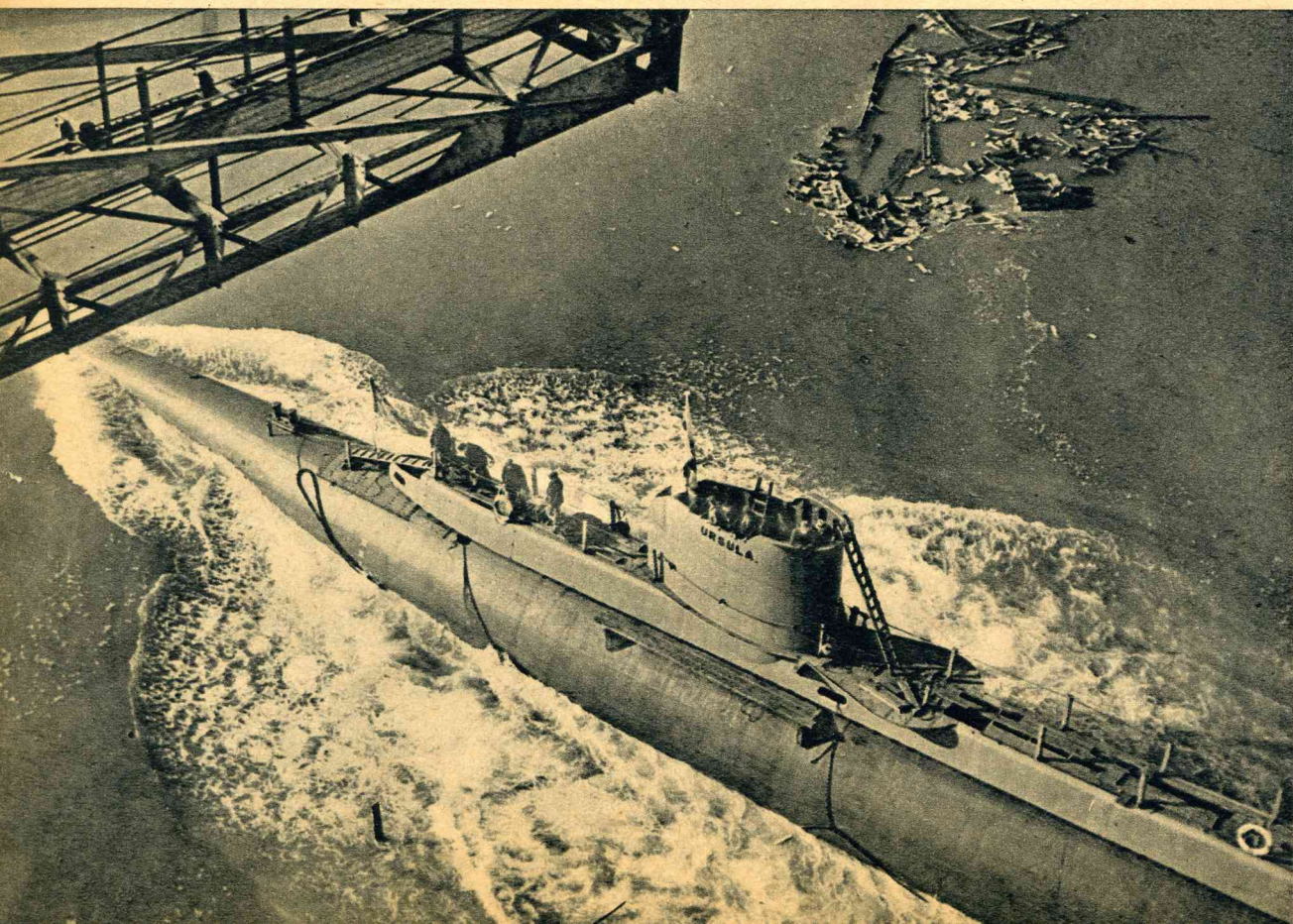
De regeringspersdienst meldde:

Hedenochtend kort na elf uur is een drietal vreemde vliegtuigen boven de Veluwe waargenomen. Deze zijn van den grond af beschoten en door patrouilles jachtvliegtuigen achtervolgd, waarna zij ons rechtsgebied hebben verlaten.

De Belgische Minister van Defensie deelde mede:

„In den loop van den dag van 21 December is het Belgische grondgebied herhaaldelijk overvlogen door vreemde vliegtuigen. Hun aanwezigheid is gesignaleerd in Luxemburg en Luik, waar zij werden verjaagd door jachtpatrouilles en afweergeschut.

Een buitengewoon mooie opname van de Engelsche duikboot „Ursula”, die eenige weken geleden rapporteerde, dat zij een kruiser van de „Köln”-klasse aan den mond van de Elbe tot zinken had gebracht.

Het luchtafweergeschut is eveneens in verschillende gebieden in het noorden van het land in werking gekomen. Te Brugge is een Duitsch vliegtuig op 10.000 meter hoogte door Belgische jagers onder vuur genomen en verdreven. Op zijn vlucht naar het noorden heeft het Duitsche toestel het vuur op de Belgische jagers geopend, zonder hen echter te raken. De Belgische regeering heeft naar aanleiding van dit feit een protest bij de Duitsche regeering ingediend.

Om kwart over zes is het Italiaansche s.s. Comitas in de Wielingen op een mijn gelopen. Een hevige ontploffing volgde. De ketels sprongen, doch het schip bleef drijven. Onmiddellijk werden S.O.S.-seinen uitgezonden en van alle kanten kwam hulp opdagen.

De geheele bemanning is aan boord gebleven tot het schip op de reede van Vlissingen was aangekomen. Het maakte veel water.

Intusschen kwamen in Rotterdam vijf houtbooten aan, die door de Deutsche autoriteiten zijn vrijgegeven.

Na soortgelijke publicaties van Duitschland en Engeland heeft de Fransche regeering een geelboek uitgegeven over den oorsprong van den tegenwoordigen oorlog.

Uit Londen wordt bericht, dat de Siegfriedlinie aan de Zwitsersche grens tot aan het meer van Constanz wordt doorgetrokken. De lengte van deze nieuwe linie bedraagt 160 km.

Tusschen de Nederlandsche en de Deutsche onderhandelingscommissies is overeenstemming verkregen over de verlenging van het op 31 December a.s. aflopende Nederlandsch-Duitsche Clearingverdrag. Voorts zijn voor het eerste kwartaal van 1940 betalingscontingenten voor den uitvoer naar Duitschland vastgesteld.

Vandaag werd het Italiaansche koningspaar door den Paus ontvangen; het bezoek duurde tamelijk lang en men is in sommige kringen van meening, dat beide vorsten van gedachten gewisseld hebben over de mogelijkheden om het sluiten van een spoedigen vrede te bevorderen.

Vrijdag 22 December

Na een uiteenzetting van minister-president Daladier heeft de Fransche Kamer hedenochtend met algemeene stemmen (536) de gevraagde militaire credieten, ten bedrage van frs. 55 milliard, voor het eerste kwartaal van 1940 aangenomen. Dit bedrag vormt de eerste tranche van een totaal van frs. 249 milliard, voor de aanwending waarvan in het jaar 1940 en misschien later de Kamer heden tevens haar principieele goedkeuring verleend heeft.

De minister-president gaf vervolgens enkele cijfers over de tot dusverre door de Franschen geleden verliezen. Hij deelde mede, dat van den 3en September tot en met den 30sten November de Franschen 1136 dooden te land, 256 ter zee en 42 dooden onder het personeel van de luchtmacht te betreuren hebben.

De leiding der Congres-partij heeft een resolutie aangenomen, waarin opnieuw de eisch van een constituerende vergadering voor Indië wordt gesteld en misnoegen wordt geuit wegens de jongste uitlating van Englands minister voor Indië, lord Zetland (die evenals de onderkoning betoogd

had, dat pas na den oorlog de herziening van Indië's status aan de orde kan komen). De beraadslagingen werden ook door Gandhi bijgewoond.

In de resolutie wordt voorts gezegd, dat Engeland in gebreke is gebleven zijn oorlogsdoel-einden aan te geven, met name wat Indië's vrijheid betreft; en voorts dat Indië's duurzame eenheid slechts kan worden bereikt, als de vreemde heerschappij volkomen verdwijnt.

Het Italiaansche stoomschip „Comitas”, dat Donderdagavond in de monding van de Westerschelde op een mijn liep en later door de sleepbooten „Maas” en „Seine” opgepikt en bij Rammekens aan den grond gezet werd, blijkt groote schade bekomen te hebben, waardoor de mogelijkheid van berging gering geacht wordt.

Het Amerikaansche schip de „City of Flint”, dat destijds door de Duitschers werd prijsgemaakt en naar Moermansk gebracht, doch ten slotte in een Noorsche haven weer aan de reeders teruggegeven werd, is uit Bergen vertrokken om „ergens in Noorwegen” ballast in te nemen en vervolgens naar Amerika te stoomen.

TERUGTOCHT DER RUSSEN IN FINLAND

De berichten van Donderdag, dat de Russen in het noorden gedwongen waren terug te trekken, worden bevestigd.

De slag bij Daglajärvi is vanavond geëindigd met een Russische nederlaag. Een deel der Russische strijdkrachten werd omsingeld, en na hevigen tegenstand, waarbij het gros van die afdeeling werd vernietigd, hebben de overigen zich overgegeven. Het slagveld bij Daglajärvi is thans volkomen in handen der Finnen, die hun opmarsch voortzetten. De buit omvat zes kanonnen, acht tanks, acht stuks anti-tank-geschut en een aantal geweren, machinegeweren en ander materieel.

De rollen schijnen zoozeer te zijn omgekeerd, dat de Finnen van achter hun zwaar verschanste linies op de Karelische landengte, waar de Russische aanvallen bloedig gestrand zijn, te voorschijn zijn gekomen en tot den tegenaanval overgaan.

In het hooge noorden kwam het Finsche tegenoffensief zoo fel en onverwacht, dat de Russen zich in de grootste wanorde op Petsamo moesten terugtrekken, en dat zij Salmijärvi moesten opgeven.

Alle pogingen van de roode luchtmacht, om den Finschen opmarsch te stuiten, waren vergeefs. De

De Finsche skiloozers, onzichtbaar door hun witte kleedij, maken het den Russen bijzonder lastig. Door hun kennis van het terrein en de snelheid, waarmee ze manoeuvreren, zijn ze in staat de oprukkende Sovjet-troepen veel afbreuk te doen.

Russische verliezen tijdens dit Finsche tegenoffensief beloopt tot op dit oogenblik 5000 dooden en krijgsgevangenen, waarbij nog komt, dat de Finnen een enorme hoeveelheid oorlogsmateriaal hebben buit gemaakt.

Men acht het niet onmogelijk, dat de Russen nu alle gedachten aan een offensief in het noorden gedurende dezen winter zullen laten varen en misschien winterkwartieren zullen gaan inrichten.

Zaterdag 23 December

Duitschland heeft besloten de levering van cokes aan België te staken, omdat België zijn normale leveringen aan Duitschland niet heeft voortgezet. Het schijnt dat onder de leveringen, waarvan hier sprake is, de metalen de eerste plaats innemen. Aan gezien de oeconomische betrekkingen tusschen België en Duitschland gegrondvest zijn op wederkerigheid, heeft Duitschland eveneens een deel van zijn leveringen gestaakt.

In verband met den oorlogstoestand zijn voor de maanden Januari en Februari ingrijpende wijzigingen in den opzet van de concerten van het Concertgebouw noodig gebleken.

Jehudi Menuhin, Arthur Schnabel en Bruno Walter kunnen dit seizoen niet in ons land komen en voor hen heeft men andere kunstenaars moeten uitnoodigen.

DE RUSSEN VERKLAREN LANGZAMEN OPMARSH IN FINLAND

In een speciaal legerbericht wijten de Russen hun gebrek aan succes in Finland aan de gesteldheid van het land en aan de Mannerheim-linie; het zegt o.m.:

Het Finsche grondgebied levert buitengewoon groote moeilijkheden voor de troepenbewegingen op. Gebrek aan wegen, oneffen terrein, ontelbare meren, verdeeld door ontelbare landengten en verbonden door verschillende defensie-linies, uit betonnen versterkingen bestaande, dat zijn de hinderpalen voor een snellen opmarsch in Finland.

Finland was al vier jaar met den bouw van deze fortificaties bezig, geholpen door drie buitenlandse staten, die onderling streden om invloed in Finland te verkrijgen als basis voor een aanval op Leningrad en later op Moskou. Wat de defensieve kracht betreft, is dit systeem van kunstmatige versterkingen, als hijv. op de Karelische landengte, versterkt door Finlands natuurlijke omstandigheden, in het geheel niet inferieur aan de defensieve kracht van de Duitsche Siegfried-linie, waartegen de Britsch-Fransche troepen al vier maanden strijden zonder ook maar den geringsten voortgang te maken.

Het roode leger, zoo vervolgt het communiqué, kende deze moeilijkheden in Finland en heeft daarom nooit de verwachting gehad de Finsche troepen met een bliksemaanval te kunnen vernietigen.

Het oorlogstoonel is echter intusschen gewijzigd. De Finnen vallen aan en hebben vandaag de Russen bij het Ladoga-meer verslagen.

Chamberlain, de Britsche minister-president, bezoekt het front in Frankrijk en werd door zijn landgenooten hartelijk toegejuicht.

Myron Taylor, die als persoonlijk afgevaardigde van president Roosevelt bij den H. Stoel benoemd werd.

President Roosevelt heeft bij den Heiligen Stoel een persoonlijke vertegenwoordiger benoemd, nl. Myron C. Taylor, oud-president van de United Steel.

Zondag 24 December

Op den vooravond van het Kerstfeest hebben generaal von Brauchitsch en generaal Gamelin, Rudolf Hess, de plaatsvervanger van den Führer,

koning George VI en Daladier, minister-president van Frankrijk, een rede gehouden. Zij zeiden o.a.:

Generaal von Brauchitsch: Hetgeen wij gezamenlijk beleven heeft ons tot een onwrikbare, staalharde en vastbesloten strijdgemeenschap aanéengesmeed, een gemeenschap vervuld van den wil tot de zege en van het vaste vertrouwen in eigen kracht en het eigen overwicht.

Generaal Gamelin: Op het slagveld zoowel als in de kwartieren, hoe de manoeuvres van den vijand ook mogen zijn, in den moreelen zoowel als in den militairen oorlog, wij zullen eens te meer standhouden en overwinnen.

Rudolf Hess: Onder de slagen, die hen troffen, hebben onze doodsvijanden als uiting van haat hun oorlogsdoel bekendgemaakt: verdeling van nog meer Deutsche landen onder zijn vijanden, de vernietiging van de rest in zwakke kleine staten, de vernietiging van de Duitschers tot in het derde en vierde geslacht en wij weten, wat de oorlogstokers het liefst willen, maar niet zeggen: vernietiging van alle sociale veroveringen in Duitschland, welke zij als een aanklacht tegen zichzelf beschouwen. Zij willen de slavernij van het geheele Deutsche volk. Maar sterker dan hun wil tot vernietiging van het Deutsche volk is Duitschlands wil om te overwinnen.

Koning George VI: In onze harten voelen wij, dat wij tegen het kwaad strijden, en deze overtuiging zal ons van dag tot dag kracht geven om vol te houden, tot de overwinning verzekerd is. Thuis zetten wij ons schrap om voorbereid te zijn op hetgeen vóór ons kan liggen, vastbesloten en vol vertrouwen.

Daladier: Mogen alle volken begrijpen, dat men

een overval niet verhindert door te beven voor den aanvaller, maar door integendeel een vaste borst-wering te maken van wilskracht en van moed. Wij Franschen hebben ons besluit genomen. Wij vechten zonder een oogenblik te verflauwen tegen de afschuwelijke tirannie en voor de moreele waarden die den mensch van een bruut onderscheiden.

Tegenover deze vijf strijd lustige uitlatingen uit de oorlogvoerende landen stond de rede van den Paus, waarin een vredesprogram ontvouwd werd aan de hand van vijf punten:

VREDESPROGRAM VAN DEN PAUS

1. Voor een rechtvaardigen en eerzamen vrede is het een fundamenteel vereischte aan alle mogendheden het recht op eigen leven en onafhankelijkheid te verzekeren. De levenswil van een bepaalde natie mag nooit neerkomen op het doodvonnis over een anderen staat. Indien deze gelijkheid van rechten zou verdwijnen of in gevaar gebracht wordt, dan eischt de rechtsorde een herstel van die rechtsgelijkheid, niet met het zwaard, maar door het toepassen van de normen van rechtvaardigheid en wederkerige billijkheid.
2. Opdat zulk een orde van langen duur kan zijn, moeten de landen bevrijd worden van den druk van den wapeningswedloop en van het gevaar der materiele macht als tirannieke rechtschender. Vredesvoorstellen, welke geen fundamentele betekenis zouden toekennen aan een ontwapening met wederzijdsche instemming, zouden vroeg of laat geen levensvatbaarheid blijken te bezitten.
3. Bij het herstel van het leven der internationale gemeenschap dienen alle betrokken partijen zich rekenschap te geven van de leemten en gebreken van het verleden. En bij de vorming en bij het her-

Duitse pioniers bezig met het opgraven van Fransche landmijnen, die overal in niemandsland in den grond verborgen liggen.

stel van internationale instellingen dient men rekening te houden met de ervaring, die bij vroegere soortgelijke initiatieven is opgedaan. De oprichting van juridische instellingen, ter waarborging van een getrouwe en loyale toepassing der overeenkomsten, is van beslissende betekenis voor de aanvaarding van een vredesverdrag en voor het vermijden van willekeurige en eenzijdige interpretaties der verdragsbepalingen.

4. Een punt, dat heel bijzonder de aandacht verdient, indien men 'n betere organisatie van Europa verlangt, betreft de nooden en billijke eischen der landen en volkeren, alsmede der ethnische minderheden, welke eischen langs vreedzamen weg dienen te worden voldaan, en zoo noodig door middel van een wijze en rechtvaardige herziening der verdragen. Heel wat aansporingen tot geweld zouden verdwijnen na de vestiging van een werkelijk evenwicht tusschen de volkeren en het herstel der grondslagen van wederzijdsch vertrouwen.

5. Maar zelfs de beste regelingen zullen onvolmaakt zijn en tot mislukking gedoemd blijken, indien zij, die de volken besturen, en de volken zelf zich niet steeds meer laten doordringen van dien geest van verantwoordelijkheid, die de menschelijke instellingen regelt en afmeet naar de eenvoudige en onwrikbare normen van het goddelijk recht, van dien dorst naar rechtvaardigheid, welke voortvloeit uit de zedelijke gerechtigheid, door die universele naastenliefde, die een brug slaat naar hen, die niet het geluk hebben, ons geloof te belijden.

Maandag 25 December

Behalve de Russen en een enkelen duikbootkapitein heeft niemand den Kerstvrede, voor zoover men van „Vrede" kan spreken, verstoord; voor een ondeelbaar oogenblik werd de oorlog vergeten, een seconde wellicht of een minuut aan de fronten, iets langer in de groote steden achter het front in de neutrale staten. Men maakte zelfs plezier: zeer rustig, met zeer veel overleg (het zal wel goed voor ons zijn, zoo'n verzetje). Velen ook zochten inkeer onder geestelijke leiding.

Ongeveer honderd vliegtuigen van de Sovjet-Unie namen deel aan de lucht-aanvallen op Finland: voornamelijk de omgeving van Helsinki en Viborg moesten het ontgelden.

Op zee zat het grootste deel van de bemanning van het Britsche s.s. „Stankolme" aan het Kerstmaal, toen

Talrijke Finsche dorpen werden tijdens de Kerstdagen door de roode luchtmacht gebombardeerd. Deze luchtaanvallen, op het feest van den vrede bij uitstek, hebben in Finland groote beroering teweeg gebracht. Minstens 40 Russische vliegtuigen werden door het afweergeschut omlaag gehaald. Een der uit houten woningen bestaande dorpjes in vlammen.

dit vaartuig door een Duitschen onderzeeër zonder waarschuwing werd getorpedeerd.

Veertien van de 24 opvarenden verdronken, de tien geredden werden allen gewond.

Dinsdag 26 December

Van gezaghebbende zijde wordt vernomen, dat tusschen Italië en den Heiligen Stoel een overeenkomst is gesloten over een evenwijdig loopende actie voor het bevorderen van den vrede en tegen het communisme.

Op den 21sten dag van de gevechten om de Finsche Mannerheimlinie waren de Russische kanonnen bijzonder actief. De Finnen handhaafden hun posities. Men hoorde het kanonvuur op 30 km. achter het front. Viborg werd met twintig-centimetergranaten beschoten.

Woensdag 27 December

Het wordt meer en meer duidelijk, dat de vredesactie van den Paus en den koning van Italië den volledige steun heeft van de Verenigde Staten. De pauselijke gedelegeerde te New York, mgr. Cicognani, heeft, via den aartsbisschop van New York, Roosevelt zijn dank betuigd voor de benoeming van Myron Taylor tot „vredesambassadeur” bij het Vaticaan. Naar aanleiding van de aanstaande jaarwisseling hebben koning Victor Emmanuel en president Roosevelt hartelijke telegrammen gewisseld, waarin eveneens het vredesverlangen tot uiting kwam.

Voor velen onzer heeft de Fiscus een Kerstsurprise bereid. Op 26 Dec. 1939 is nl. in werking getreden de wet van 2 Dec. 1939 houdende tijdelijke voorzieningen tot versterking van de middelen tot dekking van de uitgaven des Rijks, geplaatst in het Staatsblad van 6 Dec. 1939 no. 407. Dit is de z.g. Opcentenwet, waarbij op de aanslagen Gemeentefondsbelasting 1939/40 15 opcenten worden geheven en op de aanslagen 1940/41 50 opcenten.

Het Rode leger heeft op de Karelische landengte zonder succes vier aanvallen gedaan. Hierbij zijn minstens 700 Russen gedood en werd een groote hoeveelheid oorlogsmateriaal buitgemaakt.

In het district Salla trekken de Russen nog steeds terug. Zij zijn in de drie afgelopen dagen ruim 80 km. in de richting van de Finsch-Russische grens gereti-

reerd en de Finnen hopen, dat zij er in zullen slagen te beletten, dat de vijand ooit weer zoo diep op Finsch gebied doordringt.

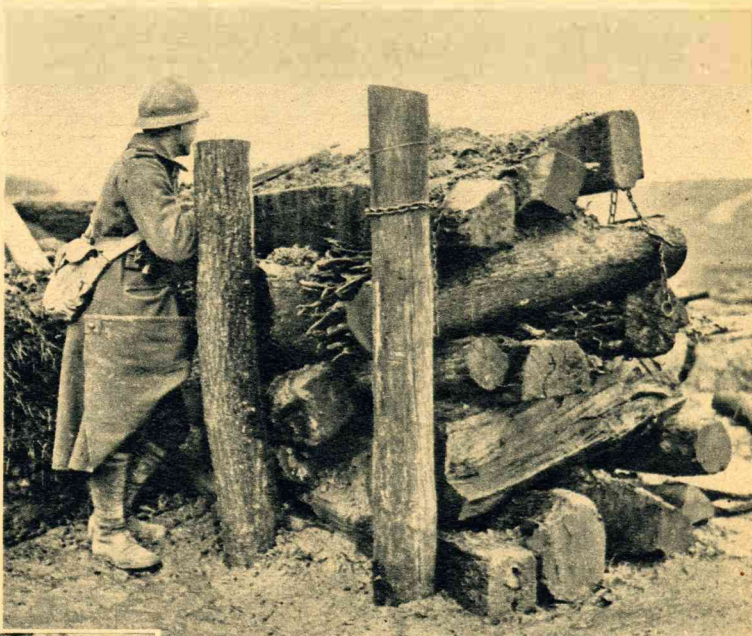
Van Finsche zijde heeft men zelfs het stoutmoedige plan ontworpen om het Sovjet-grondgebied binnen te vallen en tot Kandalaksk door te dringen met het doel den spoorweg naar Moermansk af te snijden.

Donderdag 28 December

Vanochtend heeft de Paus een bezoek gebracht aan het Quirinaal. Voor dit eerste bezoek aan een staatshoofd en nog wel het Italiaansche staatshoofd na de oplossing van de Romeinsche kwestie (deze werd tusschen den voorganger van den tegenwoordigen Paus, Pius XI,

Bezoek van het Italiaansche koningspaar aan paus Pius XII. Aankomst van Hunne Majesteiten in het Vaticaan.

Een vooruitgeschoven post aan het Fransche front.

De grijze Finsche president Kallio heeft zijn soldaten in de Mannerheim-linie bezocht en hen bemoedigend toegesproken.

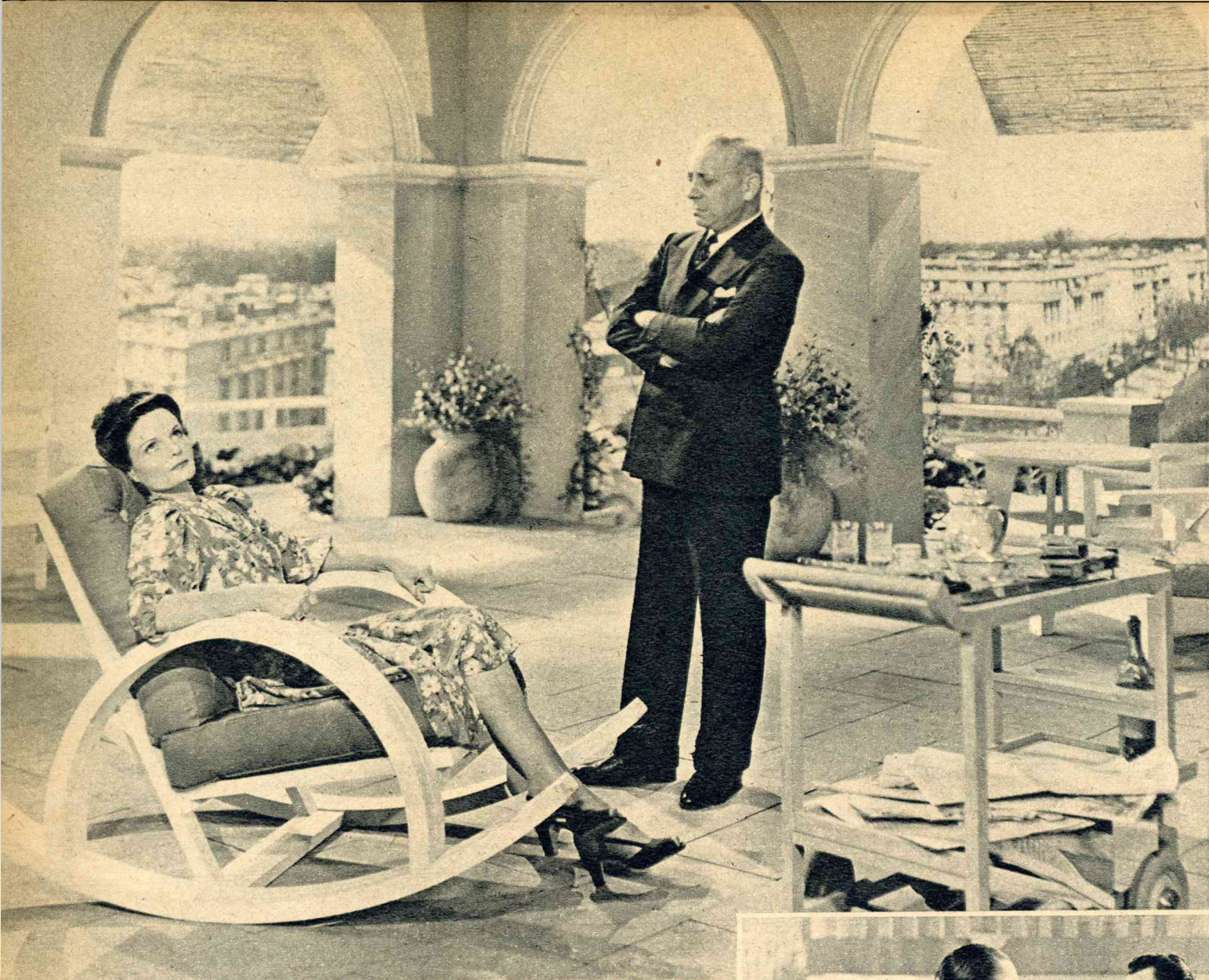
en Mussolini geregeld, na welk accoord de Paus zich niet meer als „gevangene van het Vaticaan” beschouwde) bestond groote belangstelling. Het koninklijk echtpaar had zonder bijzijn van anderen een onderhoud van een half uur met den hoogen Bezoeker.

Vier weken lang duurt nu de strijd om de Mannerheimlinie en nog steeds zijn de Russen er niet in geslaagd door te breken, hoewel zij zeker meer dan honderd aanvallen gedaan hebben. Van het binnenland van Rusland worden 270.000 man versche troepen aangevoerd, waaronder keurtroepen, zooals drie Siberische divisies uit het Poolgebied, die gewend zijn aan groote koude en twaalf Kaukasische divisies, die eveneens gehard zijn tegen temperaturen onder het nulpunt.

In de Sovjet-Unie zouden weer nieuwe lichten onder de wapenen geroepen zijn.

KOOPVAARDIJVLOOT OP PEIL

De regeering is zich bewust, dat de Nederlandsche koopvaardijvloot op peil dient te worden gehouden, aldus de Memorie van Antwoord over Economische Zaken aan de Eerste Kamer. Te dien einde zijn juist in den aanvang van deze maand faciliteiten verleend tot het verkrijgen van bouwcredieten bij de „Maatschappij tot Behartiging van de Nationale Scheepvaartbelangen”.

Erich von Stroheim als de geslepen en weinig scrupuleuze zakenman en Madelaine Sologne als diens dochter. Zij is tegen den zin van haar vader op den uitvinder verliefd, doch keert hem naderhand den rug toe.

DE WERELD BEEFT

Indien alle volgende films van deze nieuwe maatschappij, welke zich GOFLEX noemt, even goed zijn als deze, dan zien we met belangstelling haar andere films tegemoet. En met ons waarschijnlijk iedereen, die een pittig, onderhoudend filmproduct op prijs weet te stellen.

De toeschouwer kan zich inderdaad voorstellen dat de wereld heeft, wanneer de fantasie in deze film werkelijkheid werd. Het betreft niets meer of minder dan de uitvinding van een machine, welke in staat is het stervensuur van den mensch aan te geven. Hierop is de heele intrige gebouwd en we kunnen garandeeren, dat zij niet zal nalater indruk te maken op ontvankelijke naturen.

Wanneer we ons althans verplaatsen in den toestand van hen die heel nauwkeurig het oogenblik weten, waarop zij de dingen dezer aarde voor het laatst zullen zien, dan kunnen we ons zeer goed voorstellen welk een hopeloos gevoel zelfs de sterksten onder hen zullen krijgen.

De eerste, wien die eer te beurt valt, is een doortrapt materialist (een rol, met veel nadruk en door Erich von Stroheim op zijn bekende verkillende manier vertolkt). Hij weet het uur van zijn sterven: nog vijf dagen, zes uur en elf minuten. „Maar ik ben een man van graniet — door tien dokters voor kerngezond verklaard — dat is dus waanzin!” luidt zijn conclusie. De machine blijkt echter niet gelogen te hebben en op het vastgestelde uur eindigt dit leven door een schot.

Zoo zijn er nog meerderen, wien het uur is medegedeeld, en van elk worden de reacties onthuld. Ook de uitvinder zelf ondergaat de proef en beseft dan pas, wat zijn uitvinding voor ellende sticht, vooral wanneer

Het proefkonijn. De achtervolgde inbreker, die het laboratorium was binnengedrongen, leverde het bewijs, dat de machine goed functioneerde. Den man (Aimos) was nog 20 minuten leven beschoren en inderdaad onderging hij na dien tijd een gewelddadigen dood.

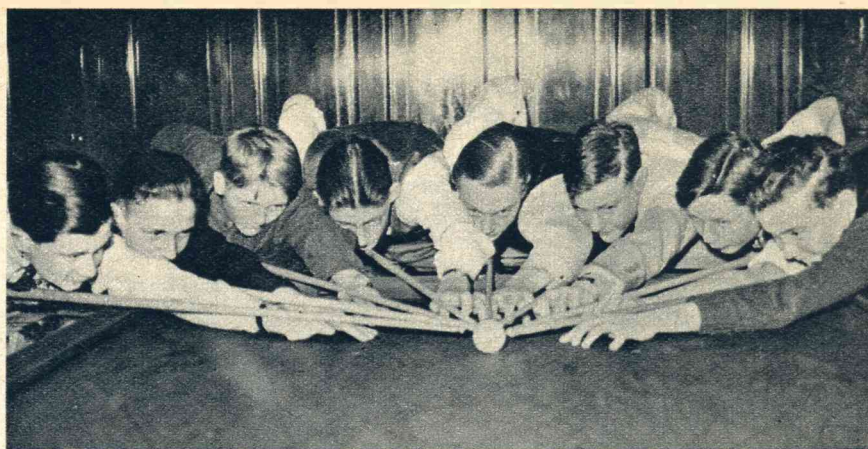
het noodlottige uur steeds dichterbij komt, en zijn gezondheid nog niets te wenschen overlaat. Een cineast zou waarschijnlijk nog sterker de uitwerking van de voortsnellende minuten op het slachtoffer hebben weergegeven, doch we gelooven, dat het zoo voor den doorsnee toeschouwer al meer dan welletjes is. Naast Von Stroheim spelen Aimos, die als proefkonijn-inbreker fungeert, Claude Dauphin, als de jonge geniale uitvinder, en Roger Duchesne, als de dokter, de andere belangrijke rollen in dit vreemde, doch hoogst merkwaardige filmwerk. Het is in ieder geval eens wat anders dan we gewend zijn en nog in hooge mate boeiend op den koop toe.

De uitvinder (Claude Dauphin) in zijn laboratorium met zijn vriend (Roger Duchesne) wien hij ervan verdenkt, zijn meisje te hebben afgetroegeld. De machine wijst aan, dat de uitvinder nog ruim vijf dagen te leven heeft. Uit wraak suggereert hij zijn vriend, dat diens stervensuur na dezen termijn zal slaan.

Ter gelegenheid van het 1e lustrum van de stichting tot bevordering van het schaken onder de schooljeugd werden te Utrecht schoolwedstrijden gehouden. De jeugdige deelnemers in actie.

De Engelsche jeugd speelt biljart. Er worden daar zelfs competities gehouden. Hier ziet men een aantal deelnemers. Men speelt er een ander spel dan bij ons en natuurlijk vinden dergelijke competities niet in café's plaats.

Sport van de week

Het einde van het jaar 1939 was arm aan voetbalsport. Te Utrecht werd op den 2en Kerstdag een wedstrijd gespeeld tusschen een Utrechtsch en een Provinciaal elftal. Dumortier voor het Provinciale doel in actie.

Een koude, doch niettemin goed geslaagde Nieuwjaarstocht van „Nautilus” te Rotterdam. De roeiers(sters) verzamelen zich aan de Blaak.

Eén van de weinige plaatsen waar in ons land de bobsledesport eenigszins behoorlijk beoefend kan worden is Bloemendaal, waar aan den duinenrand het z.g. „Kopje” een vermaardheid geniet.

Voor de jeugd bood het „Bolwerk” te Haarlem de noodige perspectieven voor de sledesport. Helaas was de vreugde ook thans weer van korten duur.

De jaarlijksche Kerstveldloop van Sportclub Enschede. Een kiekje aan den start.

DE VLUCHT NAAR EG
EEN GRAVURE VAN G. WEISBROD. NAAR EEN SCHILDERIJ VAN

LUCHT NAAR EGYPTIE
VAN G. WEISBROD. NAAR EEN SCHILDERIJ VAN DAVID TENIERS

Het gebod zijns vaders....

DOOR WILLEM VAN WAESBERGHE

Willem van Heusden glimlachte. „In orde, m'n jongen. Ik weet wat het is; ik ben ook jong geweest. Je hebt nog vijftien-duizend gulden te goed van je moeders versterf. Dat geld kun je in ontvangst nemen op den dag der verloving. Regel daarmee je zaken in Parijs en je houdt nog ruimschoots over voor de huwelijksreis. Mocht je te kort komen, dan spring ik bij. Is zoover alles begrepen?”

„Ja, vader.”

Willem van Heusden stond op. „Dan heb ik nog maar één ding te doen, Alexander: mijn beste pak aan te trekken en voor mijn zoon uit vrijen te gaan. Het is de mooiste dag van mijn leven.”

Het gelaat van Alexander van Heusden bleef strak en onbewogen. „Heel goed, vader. Ik rijd vandaag naar Arnheim om een paar dingen te bespreken met mijn bediende.”

Sophie Bunschoten had alle reden tot verbazing. Ze kende haar dochter nauwelijks terug. Charlotte zong nu — nog wel ongevraagd — den heelen dag:

licht en veerkrachtig liep ze door huis en tuin; een bos lag op haar wangen; haar oogen schitterden. De moeder begreep er niets van.

De vader begreep het wel. Het kind is wakker geworden, dacht Karel Bunschoten wanneer hij zijn dochter met stille voldoe-ning en trots gade sloeg.

De moeder bleef zich verbazen. Maar wat ze dien dag te hooren kreeg, sloeg haar met verbijstering.

Baron van Heusden was weer op bezoek. Hij was gekomen in een met twee schimmels bespannen rijtuig en had zich onmiddellijk laten aandienen bij Karel Bunschoten. Wat die twee mannen daar in den salon bespraken, bleef haar voorloepig een geheim; ze zaten al ruim een uur bij elkaar. Sophie Bunschoten trok zich terug in het boudoir. Er werd geklopt; Mina, de dienstbode, kwam binnen. „Mevrouw, mijnheer verzoekt u, even in den salon te komen.”

Sophie stond op en liep naar den salon. Glimlachend trad ze binnen. De glimlach bevroor op haar gelaat toen Bunschoten, die haar bij de deur tegemoet was gekomen, zachtjes zei: „Liefste, Van Heusden heeft een zeer ernstige aangelegenheid met ons te bespreken.”

Met saamgeperste lippen nam ze plaats op den door Bunschoten aangeboden stoel en bij de eerste woorden van Van Heusden zakte ze letterlijk in elkaar.

„Mevrouw Sophie,” begon hij, „zooals u weet, is mijn zoon Alexander teruggekomen uit Parijs. Hij was lang genoeg in het buitenland; het is mijn wensch, dat hij zich hier vestigt en zoo gauw mogelijk trouwt. Mevrouw Sophie, mijn beste Bunschoten, ik heb hiermee de eer om voor mijn zoon Alexander aan-zoek te doen om de hand van uw dochter.”

Sophie hijgde als een vischje op het droge. Iemand deed aanzoek om de hand van Charlotte! Ongeloofelijk! En degeen die aanzoek deed, was niemand anders dan Willem van Heusden! Ze kon het niet goed verwerken. „Mijnheer van Heusden,” bracht ze er stamelend uit, „het is ons een heele eer... maar het aanzoek komt wel wat onverwacht en ik weet niet of...”

„Mevrouw Sophie, ziet u eens: toen ik uw dochter leerde kennen, stond het dadelijk voor mij vast, dat ze voor Alexander de ideale vrouw zou wezen. Ze is de dochter van mijn ouden vriend Bunschoten, de dochter van mijn beste vriendin Sophie Terborgh. Mevrouw, ik zal mijn zoon niet aanpruizen; als u hem kent, zult u zelf oordeelen. Hij is nu wat stiller en ernstiger dan vóór zijn vertrek naar Parijs, maar dat pleit slechts in zijn voordeel. Ten slotte: de kinderen zijn van gelijken stand. En wat 't fortuin onzer beide families betreft... h'm, daarover hoeven we nu niet te praten: die aangelegenheid hoop ik in orde te brengen met Bunschoten.”

Sophie zat sprakeloos. Ze had altijd gemeend, dat een man, die aanzoek deed om de hand van Charlotte, het slechts op den bruidsschat gemunt kon hebben. Wie anders zou zich voor de onhandige

KORTE INHOUD VAN HET VOORGAANDE:

Alexander, zoon van baron Willem van Heusden en student te Parijs, krijgt van zijn vader een brief in ultimatumvorm, om dadelijk naar Holland terug te komen. Daar de student er financieel uiterst slecht voorstaat, kan hij niet weigeren en vertrekt in een zeer gedrukte stemming naar den Gelderschen Achterhoek. Bij zijn thuiskomst wordt hij voor een dubbele taak gesteld: werken en trouwen binnen den kortst mogelijken tijd. Alexander is nuchter en verstandig genoeg om te beseffen, dat hem niets anders overblijft dan zich te buigen voor den onverzettelijken wil van zijn heer en vader. Hij stemt er dus voorloepig in toe zijn vijftienvijftigjarig hart neer te leggen aan de voeten van Charlotte Bunschoten, dochter van den vriend zijns vaders. De baron heeft den huwelijksdatum al bij voorbaat vastgesteld, de huwelijksreis uitgestippeld en Alexander schikt zich in het schijnbaar onvermijdelijke. Lees nu verder.

Charlotte interesseeren? Hetgeen ze nu te hooren kreeg, scheen ongeloofelijk.

Hier werd haar dochter een partij aangeboden, zóó schitterend, dat ieder meisje er met beide handen naar zou grijpen. Meende Van Heusden het werkelijk of sprak hij alleen maar onder den invloed der flesch port die op tafel stond? Nee, dat kon ze van een man als Willem van Heusden niet aannemen.

„Mijnheer van Heusden,” zei Sophie na zich van den eersten schrik te hebben hersteld, „ik herhaal: u bewijst ons een groote eer; ik geloof niet, dat één moeder zou weigeren. Toch zou ik enkele punten willen bespreken. Charlotte is een heel eenvoudig meisje; ze kan een paar liedjes zingen en wat viool spelen: dat is alles. Uw zoon daarentegen heeft de groote wereld van Parijs leeren kennen. Ik weet dus niet, of onze bescheiden Charlotte bij hem past.”

Van Heusden liet haar rustig spreken; hij wist, dat de zwaarste tegenwerping nog moest komen. Ze kwam inderdaad.

„Ja, en dan is er nog iets, mijnheer van Heusden. Als moeder voel ik me verantwoordelijk voor mijn dochter. En u weet zelf maar al te goed, wat men algemeen van jonker Alexander vertelt... wat kunnen we in dit opzicht verwachten?”

„Mevrouw Sophie, in dat opzicht kan ik voor mijn zoon volkomen instaan. Hij heeft namelijk het karakter van zijn vader. Ik zal niet ontkennen: Alexander heeft in Parijs wat schulden gemaakt en geleefd... nu ja... zooals iedere vroolijke jongen man leeft. Maar dat waren slechts jongensstreken. Trouwt hij met een lief, deugdzaam meisje, dan komt alles best in orde. Bovendien, ik herhaal: Alexander is nu al veel stiller en rustiger dan vóór zijn vertrek. Ten slotte: we hebben een plan geprojecteerd om samen te werken. Alexander komt bij de Coezewinesche, vindt daar rustigen arbeid en zal zijn snaaksche streken gauw vergeten zijn. En wat den doorslag geeft: ik heb de zaak besproken met Alexander en uit alles blijkt, dat hij zich zal schikken naar mijn wenschen. De jongen zal zich wel moeten schikken, want hij is financieel afhankelijk van mij.”

Sophie Bunschoten kon slechts zwijgend knikken.

„Nog iets, mevrouw: u schijnt te vreezen, dat Charlotte te eenvoudig en bescheiden is voor mijn zoon. Maar hebt u dan nog niet gezien, dat het meisje op weg is, een schoonheid van den eersten rang te worden? Misschien dat vreemde mannen zooiets eerder merken dan de eigen moeder. Hoe dan ook: ik zou voor mijn zoon geen andere vrouw willen hebben dan uw dochter.”

Sophie kon het nog niet vatten. Had een ander dit aanzoek gedaan: ze zou hem voor dom of gek versleten hebben. Maar ze wist, dat Willem van Heusden een goed vrouwenkenner was. En die vrouwenkenner zag in haar Charlotte een toekomstige schoonheid? Onbegrijpelijk!

Ze stond op. „Mijnheer van Heusden, wij mogen de zaak wel enkele dagen in beraad houden, nietwaar?” En met deze woorden verliet ze den salon om zich te herstellen van de hevige verbijstering van haar leven.

Het beraad van Sophie Bunschoten — telde dat van Karel Bunschoten ook mee? — scheen nogal

gunstig uitgevallen: nog geen week na het aanzoek ontvingen Willem en Alexander van Heusden een uitnoodiging om te komen thee drinken op het landgoed bij Velp.

V.

Sophie's „beraad” was tamelijk eenzijdig geweest. Beter gezegd: zelfs zonder beraad stond het voor haar vast, dat het aanzoek van Willem van Heusden geaccepteerd moest worden. Voor haar gold slechts één moeilijkheid: hoe stel ik Charlotte op de hoogte?

Ze had haar dochter steeds voorgehouden: „be-moei je niet met de mannen; niet één hunner is te vertrouwen”. Deze raad kwam voort uit verschillende overwegingen.

Ten eerste wilde ze, zoo mogelijk, de levende Charlotte de teleurstellingen der doode Charlotte besparen. Daarbij was ze verstandig genoeg om in te zien, dat aan den natuurlijken loop der dingen niets veranderd kon worden; kwam Charlotte ooit tot „jaren der bestemming”, dan zou die natuurlijke loop der dingen haar wel vanzelf tot een levensgezel voeren. De raad om zich van de mannen afzijdig te houden was dan ook slechts bedoeld om te voorkomen, dat Charlotte het voorbeeld der overleden tante zou volgen en te vroeg een gewillig oor zou leenen aan een lokkende mannenstem.

Later, toen ze in Charlotte een bijzonder timide en onhandig meisje meende te zien, was ze blij, haar steeds dien raad voor oogen te hebben gehouden. Immers: de bleke, schuchtere Charlotte zou, volgens haar, nooit diepere gevoelens bij een man opwekken. Om nu het kind te vrijwaren tegen een gevoel van eenzaamheid, had ze haar gepantserd met wantrouwen jegens mannen.

En nu? Al haar berekeningen waren met één slag omver geworpen door den onvermijdelijken natuurlijken loop der dingen. Men had aanzoek gedaan om Charlotte's hand. En degeen, van wien het aanzoek kwam, kon als een ernstige partij worden beschouwd.

Charlotte was — de moeder moest het nu zelf toegeven — als bij tooverslag veranderd. Mooi, charmant, frisch, levenslustig, was Charlotte op haar beurt een begeerenswaardige partij geworden. Willem van Heusden had gelijk: het zou een huwelijk zijn, dat beide partijen bevredigde.

Maar wat moest ze nu tegen Charlotte zeggen? Kon ze een huwelijk aanbevelen, terwijl ze het kind toch steeds had voorgehouden: „vertrouw geen man”? Ze zou haar eigen woorden logenstraffen.

Het was deze moeilijkheid, welke Sophie Bunschoten drie volle dagen in spanning hield. Ten slotte vond en gebruikte ze de eenige verstandige oplossing: ze besloot, alles over te laten aan degeen die er het meeste belang bij had: aan haar dochter.

Het was Donderdagavond, half elf. Charlotte, die in de huiskamer had zitten borduren, stond op om haar ouders goeden nacht te kussen.

„Ik ga mee naar boven,” zei Sophie, eveneens opstaande. „Ik moet zien, of in je kamer alles in orde is.”

Het meisje keek verwonderd. Vanwaar die bezorgdheid van moeder? Wat zou in haar kamer niet in orde wezen? Ze zei echter niets en ging met haar moeder naar boven. Karel Bunschoten keek zijn dames glimlachend na.

„Eindelijk,” mompelde hij, „Sophie begint eindelijk verstandig te worden. Of had ik het meisje in vrouwen moeten nemen?”

Moeder en dochter kwamen in Charlotte's kamer. „Lotte,” zei Sophie en nam haar dochter in de armen, „lief kind, ik moet je iets bijzonders vertellen... iets belangrijks...”

Charlotte keek verbaasd op. „Wat is het, ma?” „Je hebt wel gemerkt, dat baron van Heusden Maandagmiddag hier was, nietwaar? Welnu: vader en ik hebben besloten om hem morgen op een kopje thee te noodigen... dat wil zeggen: hem en zijn zoon Alexander.”

„Den jonker? Ma, ik dacht dat die nog in Parijs was!”

„Hij is al een week terug, lief kind. En toen Maandagmiddag de oude baron hier was, heeft hij namens

ijn zoon om jouw hand verzocht. De heeren ko men morgenmiddag thee drinken. Zoo, Lotte, nu weet je het. Denk er maar goed over na. Wel te rusten."

Het meisje gaf geen antwoord. Ze voelde zelfs niet den moederlijken kus die op haar voorhoofd werd gedrukt. Ze merkte evenmin, dat de deur gesloten werd en ze alleen in de kamer stond.

Ze lag in bed en wist het niet. Urenlang staarde ze naar het plafond en kon zich geen rekenschap geven van haar toestand. Wat was dat nu? Iemand had aanziek gedaan om haar hand? Ze zou gaan trouwen? Wat was dat? Getrouwd zijn? Want dat vader en moeder evenals baron van Heusden de zaak reeds beklonken hadden, stond voor haar vast.

Getrouwd zijn? Wat was dat? Je woonde ergens in een huis en was je eigen meesteres. Je kon dienstboden nemen of ontslaan, je bestemde zelf welke japonnen je wilde dragen, je at wat je het lekkerst vond... en was dat nu allemaal zóó belangrijk om er zooveel ophef van te maken?

O, ja: er kwam nog een man bij! Lucie Herringa was zelfs opgetogen geweest bij het vooruitzicht, binnenkort met haar luitenant te gaan trouwen. Ze kende hem dus. En Alexander van Heusden, wat zou dat voor een man wezen?

Zijn vader, de oude baron, was wel aardig; hij wist over alles mee te praten, had prettige manieren en verveelde nooit. Zou de zoon ook zoo wezen?

"Ik ga dus trouwen," mijmerde ze. "Trouwen! Het zal wel een beetje vreemd zijn... vooral in het begin." Ze beleefde de sensatie van een kind, dat vele nachten te voren droomt van een op handen zijnde vacantiereis. Haar gevoel bleef onberoerd... voorloopig.

Wilhelmina Rutgers merkte dadelijk, dat er „iets gaande" was. Er kwam een man te paard en hij zette een borst alsof hij de prins van Oranje was. Hij had aangebeld en stond nu, wijdbeens, op de stoep te wachten. Wilhelmina Rutgers, kortweg „Mina" genaamd, opende de voordeur en bloosde van het gesteven halskraagje tot het hagelwitte mutsje. Geen wonder: degeen die voor haar stond was was 'n pracht-exemplaar van 'n man.

„Bonjour, ma belle enfant," sprak de vreemdeling deftig. „Madame la baronne, est elle chez elle?"

Helaas: Mina was wel een mooi en fiksche deerntje, doch ze sprak alleen Nederlandsch. Dat wil zeggen: ze sprak alleen maar Geldersch. En zelfs dat niet niet heelemaal: ze sprak in hoofdzaak Achterhoeksch. „Niks verstaon, m'nier," zei ze, nog heviger blozend, want de vreemde monsieur uit het buitenland keek haar zoo onvervaard in de oogen, dat haar gemoed in vuur en vlam schoot.

(Wilhelmina Rutgers, men bedenke het wel, was weliswaar een struische meid maar pas drieëntwintig en daarbij zeer levenslustig).

Er gebeurde 'n wonder: de buitenlandsche monsieur kon op eenmaal Nederlandsch spreken. Hij sprak zelfs Overstichtsch, een dialect, dat, zooals men weet, na verwant is aan het Geldersch. „Lief kind, is mevrouw de barones thuis?"

Het was Mina alsof men haar een koud stortbad gaf. Het geheimzinnige waas, waarmee ze, in gedachten, den vreemdeling omhangen had, werd door die in het Hollandsch gestelde vraag vreed verscheurd.

„Meneer," verklaarde ze, „ten eerste ben ik niet uw lief kind. En of mevrouw thuis is... dat zal ik even vragen. Wie bent u eigenlijk?"

„Ik kom van kasteel de Heusekom," vertelde de vreemdeling. „En je mag gerust Hendrik tegen me zeggen."

„Ik ben niet gewend om vreemde heeren bij hun voor-naam te noemen," gaf Mina op waardigen toon ten antwoord.

„Zeg dan maar Carseboom

tegen me," gaf de huisknecht van Alexander van Heusden genadig toe. „En hoe heet jij, zusje? Hier is een bouquet rozen met een kaartje van den baron. Geef dat aan je mevrouw. En vraag, of ik op antwoord moet wachten."

Het regende buiten. Wat kon Mina doen? Ze vond dien bediende van de Heusekom wel een beetje verwaand, maar de arme kerel was door en door nat. „Kom even bij het vuur in de keuken," noodigde ze uit. En terwijl Hendrik Carseboom zich bij het keukenvuur stond te warmen, brak de arme Mina zich het hoofd met de vraag, wat er wel aan de hand kon wezen. De oude baron stuurde een bouquet rozen? Terwijl mevrouw niet eens jarig was! Juffrouw Charlotte was evenmin jarig. En toch rozen? Die moesten om dezen tijd van het jaar peperduur zijn!

Sophie Bunschoten lette nauwelijks op de rozen en schonk alle aandacht aan de weinige woorden op het visitekaartje van Willem van Heusden.

„Mevrouw, accepteer dankbaar uw invitatie en zal vanmiddag om drie uur, met mijn zoon, mijn opwachting maken."

„Wel, Mina, waar wacht je op?" vroeg Sophie Bunschoten toen ze de mededeeling gelezen had.

„Mevrouw, de bediende van de Heusekom wil weten, of hij op antwoord moet wachten."

„Niet noodig. Mina."

„Mevrouw, het regent buiten zoo verschrikkelijk en die arme man was door en door nat. Ik heb hem in de keuken gelaten."

„Goed, Mina. Geef hem wat warmes te drinken en ook wat te eten. Verdere boodschap is er niet; er wordt geen antwoord verwacht."

Mina keerde terug naar de keuken, waar Hendrik Carseboom zich bij het vuur stond te warmen. (Hendrik Carseboom, men moge het niet vergeten, was weliswaar huisknecht, maar ook een jonge kerel van achtentwintig. Bovendien: hij was een man van de wereld. Had hij niet in de deftigste huizen van Parijs verkeerd? Hij kwam daarbij weliswaar door de achterdeur binnen, doch dat maakte weinig verschil. Was het hem niet gecoorloofd geweest om op gepaste wijze opmerkingen te maken tegen de deftigste heeren, wier daskleur niet geheel bij hun costuum pasten? De sociale beteekenis van huisknechten en barbiers wordt dikwijls onderschat... zeer ten nadeele van ministers en officieren. Wilhelmina Rutgers echter was geen minister en dus miskende ze niet de sociale beteekenis van Hendrik Carseboom.) „Wilt u een kop warme koffie hebben?" vroeg ze vriendelijk.

„Graag," zei de huisknecht. „Ik ben met den trein van Doetinchem naar Arnhem gekomen en vandaar

met een huurpaard hierheen. Ik ben door en door nat van den regen."

Terwijl de huisknecht sprak, had Mina een paar lootjes koffie in een pot gedaan. Ze liep nu naar de schouw om den koperen waterketel van het vuur te nemen. Met den waterketel liep ze naar de tafel.

Hoe het ongeluk gebeurde, zal wel eeuwig een geheim blijven. Was Mina geïmponeerd door de kordate verschijning van Hendrik Carseboom of piekerde ze over het ongewone van de zending rozen? Hoe het ook zij: de keukenvloer was kraakzindelijk geboend en dus kon Mina niet over een op den grond liggend voorwerp gestruikeld zijn. Ze struikelde echter, waaruit dus blijkt, dat de gedachten van Mina ergens anders toefden. Ze struikelde met den ketel kokend water in de handen. Met een geweldigen sprong was Hendrik Carseboom naast het meisje en ving haar op in zijn armen. De ketel kokend water viel op den vloer. Mina was zoo ontdaan, dat ze enkele seconden in Hendrik's sterke armen bleef rusten.

Een alledaagsch voorval; niet de moeite van een vermelding waard. Een dienstmeisje staat op punt van vallen en een huisknecht vangt haar op. Maar Hendrik deed zelfs meer. Om Mina geheel gerust te stellen, streelde hij haar wangen. (En dat die zeer appetijtelijk waren, moet eveneens vermeld worden.) Dat was nu juist het voornaamste: die streeling. Ze zou verstrekkende, onberekenbare gevolgen hebben. Op een dorp in den Gelderschen Achterhoek streelt een huisknecht de blozende koonen van een dienstmeisje en als gevolg daarvan zou beslist worden over het leven, over het wel en wee van vele menschen, die nog niets van die onschuldige liefkoozing wisten. Bij die gevolgen zouden wereldberoemde mannen betrokken worden: baron Haussmann, den prefect van de Seine, bijgenaamd: de onderkeizer van Frankrijk; Ferdinand de Lesseps, den genialen en onsterfelijken bouwer van het Suez kanaal, Nederlandsche ministers, officieren, te veel om op te noemen. Al deze mannen werden direct of indirect betrokken bij de gevolgen van het schijnbaar onbeduidende voorval in Mina's keuken.

„Dank u," zei Mina, nog altijd een beetje bevend. En voor zichzelf maakte ze de stille opmerking: „wat is die man geweldig sterk!" Ze liep naar de pomp en vulde den ketel opnieuw met water. Het duurde weer een poosje eer dit kookte en Hendrik Carseboom vond het heel niet spijtig, zoolang op een verschen kop koffie te moeten wachten. In Mina's keuken voelde hij zich wonderwel op zijn gemak. Beter dan op de Heusekom, waar geen der andere bedienden naar hem omkeek.

Vervolg op bladz. 26

EEN BEEKJE IN DE BERGEN

Dat kon een reclame voor een Zwitsers wintersport-oord zijn. U ziet, at 't in de Westduinen niet minder was — alleen een beetje korter!

De aanleg van de wandelpaden door de Westduinen heeft nog iets anders opgeleverd dan alleen een gemakkelijken toegang van 't westen der stad naar 't Stille Strand — namelijk een ideale wintersportgelegenheid voor de jeugd.

Haagsch Sneeuwfestijn

Bij honderdtallen hebben we op den sneeuw-Vrijdag van verleden week de sleden geteld op de glooiende duinwegen door het verblindend witte sneeuwlandschap.

De Waterpartij in de Scheveningsche Boschjes trok weer de bezoekers uit statenkwartier en Scheveningen.

Wij gaan maar niet naar huis voor de lunch

Kijkduin studeert ook voor wintersportcentrum — en met succes!

En waar een gedeelte van 't Westduin vrij toegankelijk was gelaten, was de drukte het grootst.

Een feestelijk effect maakte het besneeuwde geboomte langs 't Kanaal.

Mijn man is helaas niet thuis!

Ik zal hem echter mededeelen, wat U gezegd heeft: Dr. Schieffer's Stofwisseling-zout bij verstopping, overtollig vet, reumatiek, onzuivere huid, aambeien met succes gebruikt door U en Uw vrienden. Ook voor grondige darm- en bloedzuivering geen beter middel dan:

Dr. Schieffer's Stofwisselingzout

Per flacon fl. 1.05 Dubbel-flacon fl. 1.75 bij apothekers en vakdrogisten.

Alléén in

WINTERWEEDE 1939-1940

350 Modellen voor 60 CENT

Het modeboek, dat ten volle de vraag beantwoordt, hoe men zich goedkoop, chique en volgens de laatste mode kan kleden.

WINTERWEEDE

bevat modellen voor: avondjaponnen, ochtend- en middagjaponnen, deux pièces, eenvoudige japonnen (ook voor zware figuren), mantels, swagers, mantelcostuums, blouses, rokken, pyama's, lingerie, kinderkleding enz. - Bestel nog heden dit uitgebreid en schitterend modeboek v. slechts 60 ct.

Bestellingen kunnen geschieden: bij Uw agent, Uw bezorger of den boekhandel; door girostorting op no. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan

Patronenkantoor Panora Haarlem Nassauplein 1

Het gebod zijns vaders....

Vervolg van bladz. 23

Van die behaaglijke keukenstemming was enkele uren later geen spoor te bekennen in Sophie Bunschoten's salon. Daar zaten vijf menselijke poppen, stijf en onwennig, schier vijandig, naast en tegenover elkaar. Dat wil zeggen: met één uitzondering: Karel Bunschoten was de eenige die zich min of meer op zijn gemak voelde.

Karel Bunschoten keek met innige voldoening naar wat hij in stilte reeds „het jonge paar” noemde. Zijn eigen dochter, die hij dagelijks onder de oogen had, viel hem nauwelijks op. Des te meer interesseerde hij zich voor Alexander.

„Da's een kerel met een ijzeren kop,” oordeelde Bunschoten in stilte. „Wat die zich eenmaal heeft voorgenomen, gebeurt: daar helpt geen lieve vaderen of moederen aan. Hij kijkt rechtschapen uit zijn oogen; 't is een jongen, aan wien ik mijn dochter best kan toevertrouwen.”

Het evenbeeld van zijn vader, bedacht Sophie Bunschoten, die er in haar groenzijden japon bijzat als een koningin-weduwe die den raad van state presideert. Na de mededeeling van den vorigen avond had ze angstvallig vermeden, haar dochter vóór de thee-visitatie onder de oogen te komen. En nu vroeg ze zich slechts af, welken indruk „de partij” op Charlotte zou maken.

Volgens haar eigen oordeel, moest die indruk „uitmuntend” wezen. Men mocht van Alexander van Heusden beweren wat men wilde: hij zag er zeer goed uit. Zijn pak verried een Franschen kleermaker; hij was gekleed met verfijnde, maar toch niet overdreven elegance. Daarbij een rustige houding en een gezond, frisch uiterlijk. Nee, het speet haar niet, de beide heeren te hebben uitgenoodigd. Ze mocht echter niets van haar gevoelens en verwachtingen verraden en moest alles op z'n beloop laten.

Willem van Heusden voelde zich gedrukt door een onverklaarbare angst. Waarom sprak zijn zoon zoo weinig? Alexander scheen het geprojecteerde huwelijk te beschouwen als een onbeduidende, commercieele noodzakelijkheid. Hoe kon men zoo'n houding verklaren bij een man van het temperament als een Van Heusden? De baron had alles bij zijn zoon verwacht: dolle uitgelatenheid, kinderachtige of romantische verliefdheid, zelfs openlijk verzet, alles, behalve deze onverschilligheid, die hem verontrustte.

Ook in de afgelopen dagen had hij zijn zoon nauwelijks onder de oogen gekregen. Van notaris Lankhout in Arnhem wist hij, dat Alexander zich ter dege op de hoogte had gesteld van al wat de financiële zijde van het geval betrof. Overigens: geen spoor van belangstelling. Hij had niet gevraagd: „Vader, hoe ziet het meisje er uit? Is ze blond? Brunet? Hoe oud is ze? Wat voor karakter heeft ze?” Niets!

„Die belangstelling komt wel zoodra hij Charlotte gezien heeft,” trachtte zich Willem van Heusden gerust te stellen. Doch zelfs op de heele lange reis van de Heusekom naar Velp, in een met twee paarden bespannen koets, had Alexander niet de minste interesse getoond. Slechts af en toe had hij een opmerking gemaakt over het weer of geïnformeerd naar een der pachters. En dat hij een gezonden jongen kerel die uit vrijen ging? Je zou er bang van worden.

Alexander was niet bang. Hij had alleen maar moeite om het niet uit te brullen van haat en woede. Haat jegens

zijn vader, die hem wilde verkwanselen als een stuk vee of een negerslaaf; woede wijl men hem wilde dwingen, zijn leven te slijten in een milieu, waarin hij reeds nu dreigde te stikken. Het benauwde hem. Die heele stijve salon met al die stijve menschen en al hun stijve, antieke meubeltjes benam hem den adem. Hij voelde zich hier als een gevangen roofdier.

Onhoffelijk kon hij niet wezen. Doch evenmin kon hij belangstelling huichelen voor het meisje, dat daar bleek, ontdaan, roerloos, met neergeslagen blik op haar stoel zat. Bij het binnenkomen had ze voor hem een reverence gemaakt, die hij even stijf met een lichte buiging had beantwoord. Nauwelijks drie woorden werden tusschen hen gewisseld. En sindsdien had hij niet meer naar haar omgekeken.

Wat was dit verschrikte vogeltje, grootgebracht onder moeders wiken, naast de schoonheden die hij in Parijs had ontmoet? De kamenier van een dezer dames bezat meer charme dan dit dorpsmeisje. En tot een huwelijk met zoo'n onbenulligheid werd hij door zijn vader gedwongen? Goed! Maar wie het laatst lacht, lacht het best.

Charlotte was wel bleek en ontdaan, doch niet van angst of verbazing. Er gebeurde iets met haar, dat ze zelf niet kon verklaren. Urenlang had ze dien nacht wakker gelegen en aan het in uitzicht gestelde huwelijk gedacht. Ze had zich afgevraagd, waar ze zou gaan wonen, hoeveel dienstboden ze zou nemen en hoe groot haar inkomen zou zijn. Volmaakt rustig, ofschoon wat laat, was ze dien ochtend wakker geworden. En in den loop van den dag werd al haar aandacht in beslag genomen door toilet-vragen. „Zal ik mijn witten mousselines japon aantrekken of de lichtbruine met kanten belegfels?” Eerst aan de koffietafel zag ze moeder, maar die was toen zoo diep in gesprek met vader, dat ze niet wilde storen.

Klokke drie kwam het rijtuig van den baron voor en vader liep naar de deur om de gasten te begroeten. Zelfs op dat moment was Charlotte nog volmaakt rustig. Ze stond aan het venster van haar slaapkamer, wachtend op moeder, die haar zou komen halen. De heeren hadden zich ontdaan van jassen en hoeden en werden naar den salon gebracht.

Moeder kwam boven. „Ben je klaar, Charlotte?”

„Ja, ma.”

„Goed. Dat japonnetje staat je lief. Ga maar mee. Je hoeft heusch niet bang te zijn!”

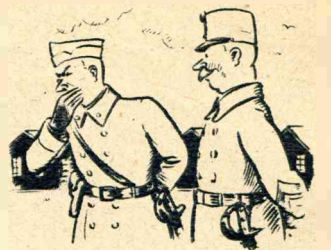
Ze keek moeder glimlachend aan. Waarom zou ze bang wezen? Er was bezoek! Welnu: er kwam wel meer bezoek: de oude baron kwam minstens twee keer per maand! Waarom zou ze bang of nerveus zijn?

Moeder opende de deur van den salon en trad binnen. Charlotte volgde haar op den voet. De oude baron kwam haar, als gewoonlijk, met gul toegestoken hand tegemoet.

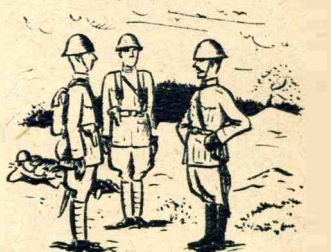
Nog was Charlotte volmaakt rustig. Het volgende moment begon ze te beven.

Daar stond iemand en het leek wel een reus. In zijn oogen lag een vuur, waaraan je je lippen zou kunnen verbranden. Wat 'n kin; wat 'n schouders! Hij deed je denken aan een van die oude heldenfiguren, die voor niets en niemand uit den weg gaan. Doch al deze uiterlijkheden vielen in het niet naast hetgeen in zijn oogen lag.

'n Welgemeende raad!

„Nou Luit, U hebt het ook te pakken!”
„Ja, gisteren opgelopen...”

„Warm van het tirailleeren en toen in de koude wind naar den majoor staan luisteren...”

„Als ik U raden mag, steek dan altijd een doosje Wybertjes in Uw zak. Die voorkomen kouvatten.”

Dag- of nachtoefeningen
Wybert-tabletten houden U fit.

Alleen in origineele blauwe doozen à 25, 35 en 60 cent.

Eerlijke oogen waren het; oogen die niet konden liegen. Oogen, in wier gloed je je gekoesterd en veilig voelde. Heel andere oogen dan die van vader of van den ouden baron of van Janus den tuinknecht. Zou de luitenant van Lucie Herringa ook zulke oogen hebben? Onmogelijk!

Charlotte zat op haar stoel en durfde niet meer opkijken. Wat was er toch; wat gebeurde er met haar? Het hart klopte haar in de keel en ze zou het liefst zijn weggelopen om zich in een stil hoekje te verschuilen. En eensklaps kwam het besef over haar: met dien man ga ik trouwen!

Waarom was Lucie Herringa zoo blij en uitgelaten wanneer ze over haar luitenant sprak? En waarom zat zij zelf nu zoo te beven?

Zou hij naar me kijken? En waarom zegt hij niets? Ik heb nauwelijks zijn stem gehoord. Zou hij zich niet op zijn gemak voelen? Dat is haast ondenkbaar, iemand die zooveel gereisd heeft, voelt zich overal op zijn plaats.

In deze stemming werd de thee geserveerd, waarbij de porseleinen kopjes menigmaal verdacht rinkelden. Wilhelmina Rutgers, genaamd „Mina“, bracht de thee binnen. Ze mocht wel een Achterhoeksche wezen, doch één blik op het gezelschap gaf haar de verklaring voor den bouquet rozen, bezorgd door den heer Hendrik Carseboom. Mina verliet den salon en keerde neuriënd terug naar de keuken: ze dacht aan juffrouw Charlotte, ze dacht aan den knappen zoon van baron van Heusden, maar ze dacht het meest aan Hendrik Carseboom.

De thee was gedronken en Karel Bunschoten wist, met alle beschikbare energie, Alexander van Heusden in een gesprek te wikkelen. Dat wil zeggen: Bunschoten vroeg en Alexander gaf zoo kort mogelijk antwoorden. Hoe het in Parijs was en of het waar was dat de keizer werkelijk sigaretten rookte en of er nog zoo hevig aan de beurs werd gespeculeerd en of de plannen van baron Haussmann, om nieuwe verkeerswegen dwars door Parijs te trekken, kans van slagen hadden.

Alexander antwoordde met een „ja“ of „neen“ of „dat zou ik heusch niet kunnen zeggen, mijnheer Bunschoten“.

Om vier uur was de martelende plechtigheid afgelopen. Alexander van Heusden boog even stijf als bij zijn komst en Charlotte maakte weer dezelfde onberispelijke reverence. Bunschoten trachtte de situatie te redden door op het laatste moment een druk zakengesprek te beginnen met den president-commissaris der Coezewinesche. Hij bracht zijn gasten naar hun rijtuig en kwam weer binnen. Charlotte was reeds naar haar kamer gevlucht.

Ook bij het avondeten kwam het meisje niet beneden. „Maak je maar niet ongerust“, zei Karel Bunschoten tegen zijn vrouw. „Het kind is een beetje overstuur; ze wil rust hebben.“

Man en vrouw bleven tot half elf in de huiskamer; Karel Bunschoten verdiepte in een werk van Shakespeare, Sophie in diep gepeins. Toen de pendule half elf sloeg, kon ze het niet langer uithouden en ging ze naar de kamer van haar dochter.

‘t Was maar goed, dat ze een bran-

denden kandelaar had meegenomen: Charlotte's kamer lag in donker en het meisje zat op een stoel te slapen. Ze droeg nog dezelfde japon als 's middags bij de visite. Sophie trad zachtjes naderbij om het kind wakker te maken en in bed te brengen. Voor Charlotte, op tafel, lag een brief. De moeder nam den brief op en begon te lezen:

„Lieve Lucie,

Er is iets vreemds gebeurd. Maar laat ik eerst dit vertellen: ik neem de woorden terug die ik voor drie weken zei, toen je over luitenant Bakels sprak.

Gisteravond bracht moeder me naar mijn kamer en vertelde, dat Alexander van Heusden, de zoon van den ouden baron, aanzoek kwam doen om mijn hand. Eerlijk gezegd: het liet me een beetje onverschillig. Maar sinds ik hem vanmiddag heb ontmoet, denk ik er anders over.

Lucie, hij is geweldig groot en lijkt ontzettend sterk. En hij heeft oogen als een kleine jongen. 't Is wel een heel eerlijk en prettig gezicht. Hij was een beetje stijf in zijn optreden en ik dacht eerst, dat hij zich niet op zijn gemak voelde. Later begreep ik, dat hij zich niet voor mij interesseert.

Liefste, dat is verschrikkelijk. Ik voelde me dood-ongelukkig. Hij heeft volkomen gelijk. Wat ben ik? Een onbenullig meisje, dat in gezelschap nauwelijks haar mond durft open doen. En hij is een bereisd man, die al heel wat gezien heeft. Mijn schuld is het niet dat ik me zoo onhandig aanstel. 't Is moeder d'r schuld; hadden we een paar maandjes in Den Haag gewoond en was ik meer in gezelschap gekomen, dan was het veel beter gegaan.

Toch hoop ik, dat alles nog in orde komt. In ieder geval: ik zal mijn best doen. Ik ben naar mijn kamer gevlucht omdat ik bang ben, van moeder een standje te krijgen wegens mijn kinderachtige houding tijdens de visite. Bericht me spoedig wat van jou en je luitenant.

Veel liefs van je Lotte.”

Sophie Bunschoten liet den brief zakken; ze had tranen in de oogen. „En om tot zoo'n resultaat te komen, heb ik haar jarenlang bang gemaakt!“ zuchtte ze. „Onzin! Het leven is sterker dan de menschen.“

Met een kus op het voorhoofd maakte ze haar dochter wakker.

VI.

Na een tweede visite der heeren van Heusden — waarbij de zoon zich even stijf en vormelijk gedroeg als bij het eerste bezoek — werd de verloving officieel bekend gemaakt. Onmiddellijk daarop vertrok Alexander naar Parijs om, zooals hij zeide, zijn zaken definitief te regelen.

Voor Charlotte brak een merkwaardige tijd aan. Wel honderd maal per dag vroeg ze zich af: „Is dat nu de liefde, waarvan zoovele meisjes den mond vol hebben? Houd ik van hem? Heb ik hem lief?“ (Zelfs in gedachten kon ze haar verloofde niet „Alexander“ noemen; de zoon van den ouden baron gold voor haar nog steeds als „hij“ of „hem“).

Wordt vervolgd

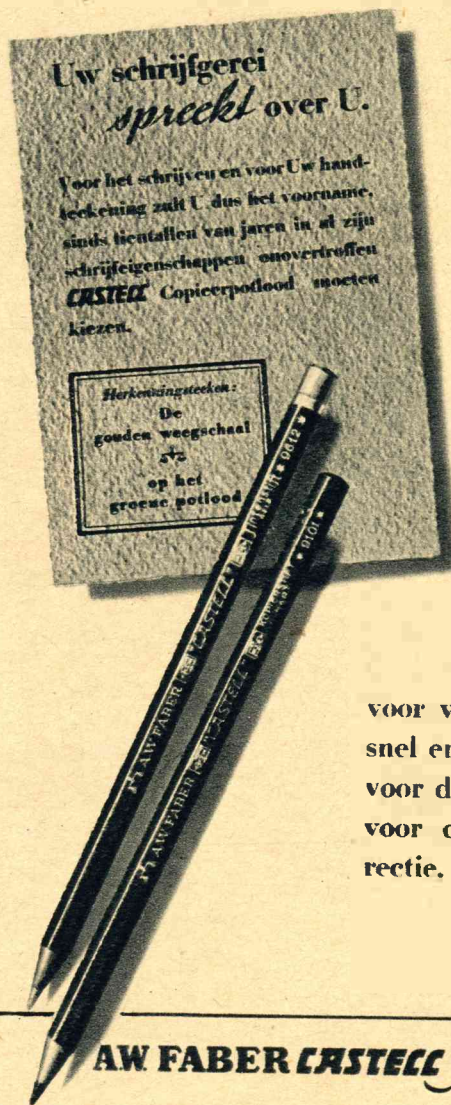
HET WONDER VAN ÉÉN DRUPPEL

Reeds de eerste druppel D.D.D. doet de ondragelijke jeuk van Eczeem en andere huidaandoeningen bedaren. D.D.D. is geen vette zelf, doch een heldere vloeistof, die diep in de poriën der huid doordringt, de ziektekiemen doodt, stof en vuil verwijderd en de huidweefsels verfrist en versterkt.

Het D.D.D. recept van Dr. D. Dennis geeft onmiddellijk verlichting en overwint den asndrang tot krabben. Het wordt sinds vele jaren met succes aangewend tegen Eczeem, Open Bellen, Zweren, Pulssties en andere huidaandoeningen. Flacons 75 ct. 1.50 en 2.50 bij Apothekers en Drogisten.

D.D.D.

GENEESMIDDEL tegen HUIDAANDOENINGEN

Uw schrijfgerei spreekt over U.

Voor het schrijven en voor Uw handteekening zult U dus het voorname, sinds tientallen van jaren in al zijn schrijfeigenschappen onovertroffen **CASTELL** Copieerpotlood moeten kiezen.

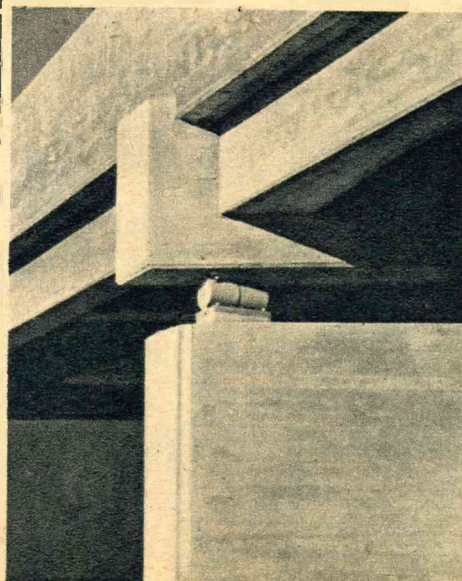
Herkenningsteeken: De gouden weegschaal op het groene potlood.

AW FABER CASTELL

Het
CASTELL
copieerpotlood

voor vlug en duidelijk schrift, voor snel en rechtsgeldig ondertekenen, voor de statistiek en de organisatie, voor de boekhouding en de correctie, voor een vlot, loopend dictaat.

AW FABER CASTELL *Steeds voorraan*

GOEDE FUNDAMENTEN

Degelijke theoretische kennis als fundament voor Uw praktische ervaring, laat daarop de brug naar vooruitgang rusten en..... U komt er!

Studeer techniek thuis!

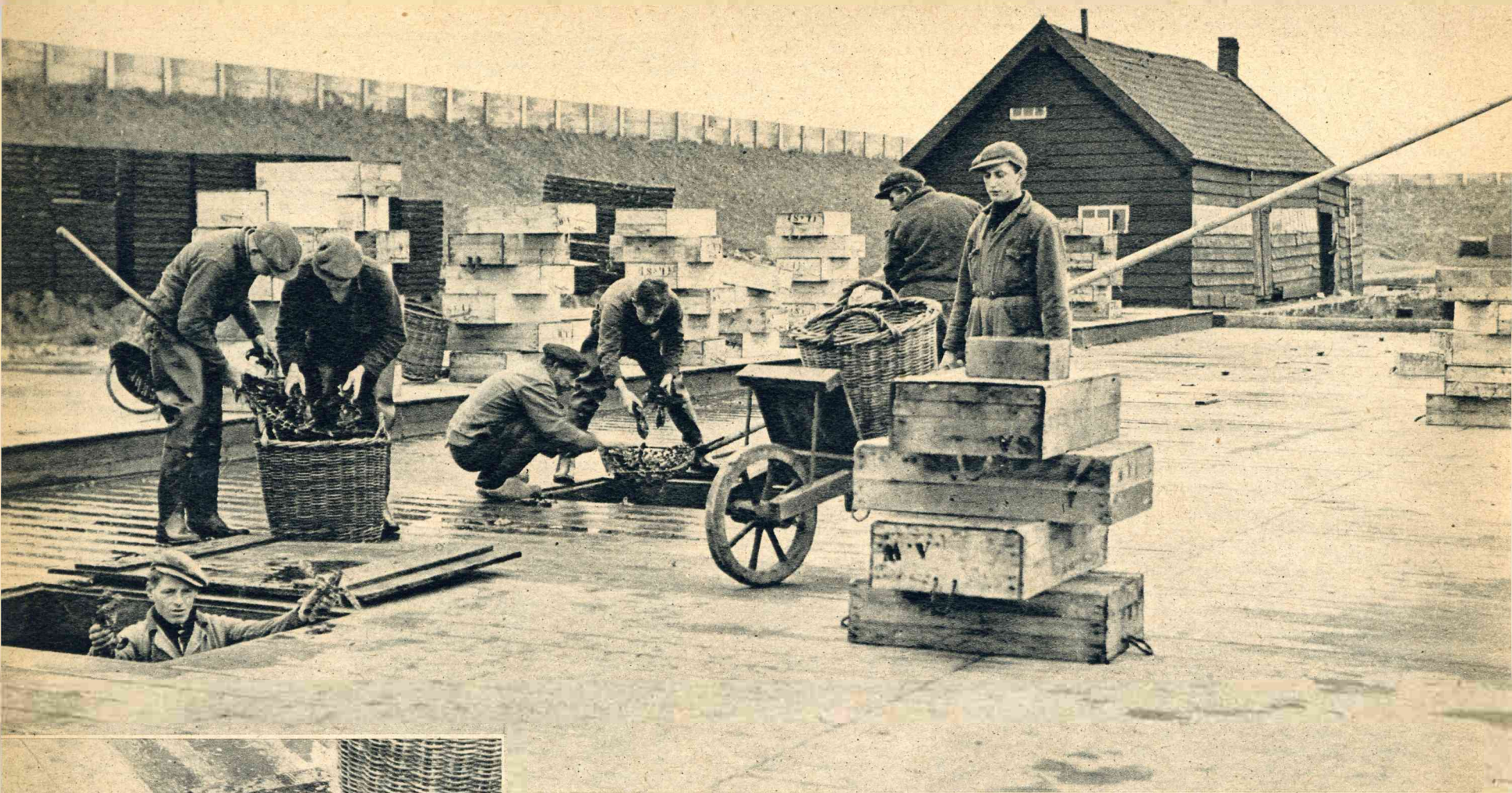
Burgerlijke bouwkunde, Architectuur, Meubel- en Schildertechniek, Water- en Wegenbouw, Betonbouw, Werktuigbouwkunde, Auto- en Vliegtuigtechniek, Electrotechniek, Radiotechniek, Chemische Techniek, Zuiveltechniek, Speciale cursussen.

Vraag prospectus P 5

PBNA HET NEDERLANDSCHE TECHNISCHE ARNHEM

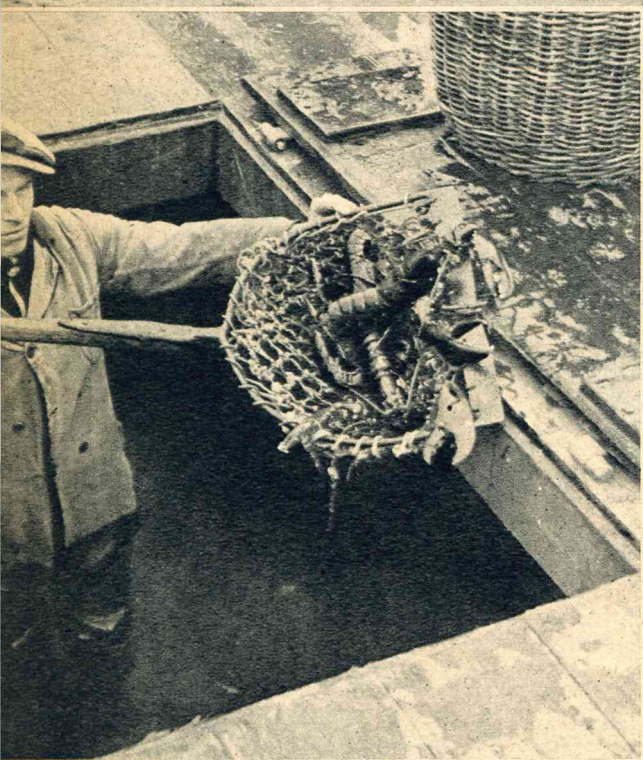
DIR. E. J. ROTHUIZEN en F. WIND

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. Tezamen met een der periodieken De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureau's: HAARLEM, Nassaulaan 51. Tel. Int. 13866. Giro nr. 142700. — AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262. Telefoon Inter. 33170. Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Stationsweg 24. Telefoon Inter. 50540. Giro nr. 101981. 's GRAVENHAGE, Stationsweg 95. Tel. Inter. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstraat 142. Telefoon Inter. 13473. Giro nr. 149597. 's HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27. Telefoon Inter. 4286. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstraat 20. Tel. Inter. 5851. Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstraat 5. Tel. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevallenverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

Het Zeeuwsche kreeftenpark te Ierseke, waar duizenden kreeften in een door planken afgedekt bassin worden gekweekt.

In Europa's grootste KREEFTENPARK

Met schepnetten worden de kreeften opgehaald.

Een der manden wordt geruld met levende kreeften.

Ons land geniet, terecht, in menig opzicht groote bekendheid door bijzondere feiten en omstandigheden, wetenswaardigheden en zaken, welke men elders in Europa niet zal aantreffen. Herinneren wijslechts aan de positie, welke onze K.L.M. inneemt. Maar weet u ook, dat b.v. op een totaal ander gebied, ons land aan den top staat, dat men hier het grootste kreeftenpark van Europa heeft? U zou het waarschijnlijk in ons kleine landje niet gezocht hebben; ge behoeft echter uw reis slechts uit te strekken naar een Zeeuwsch dorp, dat in ander opzicht zekere vermaardheid bezit door de oestercultuur: Ierseke.

In dit vriendelijke dorpje, met zijn typisch Zeeuwsche sfeer, waar de jeugd u met 'n aardigen, schalkschen blik en een goedmoedig lachje een goeden dag wenscht, ligt, in de nabijheid van de kom der gemeente, door hooge dijken omgeven, Europa's grootste kreeftenpark van de N.V. Oestercultuur-Maatschappij voorheen J. Mieras-Adriaanse. Een bedrijf, door de eigenaren in enkele jaren tijds tot groote hoogte gebracht, een onderneming, waar wij een middag gastvrijheid genoten, ten einde er in beeld en woord een en ander te kunnen vastleggen.

Allereerst: wat is eigenlijk een kreeft? Velen zullen hierop niet aanstonds een juist antwoord weten te

Te midden van dieren, die ware kannibalen zijn

Een zeldzame bewoner van het kreeftenpark. Dit reusachtige exemplaar is vermoedelijk vijftig jaar oud!

geven; wel herinnert men zich het gezegde „zoo rood als een kreeft”. Maar levende kreeft is groenachtig grijs; 't dier krijgt die roode kleur eerst, als men 't kookt. Een kreeft dan, is een altijd in beweging zijnd, tienpootig schaaldier, beschermd door een prachtig pantser.

Zoo eenvoudig als het eten van kreeft is, zoo moeilijk is de cultuur ervan, wijl allerlei maatregelen genomen moeten worden, opdat het zeer riskante bedrijf niet tot mislukking gedoemd is. Kreeften zijn nu niet bepaald elkaars vrienden, eerder meestal elkaars vijanden. Kannibalen zijn het! aldus de heer Mieras op onze rondwandeling; kijkt u maar eens goed er

zijn er vele in het park — dat 'n oppervlakte van 17.000 m.² beslaat — die één of meer ledematen missen. Vechtersbazen op en top! Als voorzorgsmaatregel worden ze daarom „geboeid”: de scharen worden van gummibandjes of ijzerdraadjes voorzien, waardoor hun sterk aanvals- en verdedigingsmiddel buiten gevecht gesteld wordt en waardoor het „elkaar een poot uitdraaien” niet meer kan voorkomen. Een kreeft is echter een wonderlijk heer: als hij te lang geboeid zou zijn, dan stelt hij zich liever met één poot tevreden: ze steken dan een poot ergens tusschen en breken hem eenvoudig en zonder meer af!

Van een groot, voormalig oesterbassin, achter den

van betrekkelijk weinig beteekenis. Toch hebben onze voorouders op kreeftengebied naam gemaakt: het waren Hollanders, die de kreeftenbanken voor de Noorsche kust ontdekten, de dieren vischten en exporteerden. Zoo ging in 1674 een tiental Hollandsche schepen, waarschijnlijk houtvaarders, voor het eerst bij Flekkefjord op kreeftenvangst uit.

Zijn eerste jeugd voorbij!

Een knecht met groote waterlaarzen aan stapt te midden der duizenden water-wandelaars. Met 'n stok, waaraan een kromme spijker bevestigd is, haalt hij een heerschappij op, naar schatting veertig à vijftig jaar, dat ongeveer vijf kilo weegt. Het lichaam is wel een halven meter lang en z'n scharen zijn navenant. Heftig klappend met zijn staart, komt hij aan de oppervlakte, bedekt met kleine witte dieren, zg. zeepokken, die zich ook op zijn oogen afgezet hebben. Deze „knaap”, die zijn eerste jeugd gepasseerd is, behoort wel tot de oudste bewoners van dit park.

Ruim twintig personen vinden in dit interessante bedrijf geregeld arbeid. De grootste afzet is aan België, Frankrijk, eigenlijk (tot voor kort) geheel Europa, terwijl er ook veel naar de steden in ons land verzonden wordt. De verzending geschiedt in kisten met een laag ijs op den bodem. Hierop worden de dieren gelegd, zij kunnen desnoods twee etmalen zonder water, dat altijd zout moet zijn. Op die kisten leest men steeds in drie talen, wat zij inhouden: homards vivants, live lobsters, lebende Hummer.

Het inpakken der kreeften. In deze met ijs gekoelde verpakking kunnen ze nog ettelijke dagen blijven leven.

Scheldedijk, is een gedeelte door planken afgedekt: daaronder huizen de kreeften. Als een dier planken opgelicht wordt, ziet men een ongeveer twee meter diepe, groote ruimte met een bodem van roode steenen, waarover gestadig en langzaam het binnenkomende, zeer heldere zeewater stroomt, dat aan de andere zijde weer wordt afgevoerd. Kreeften hebben nl. behoefte aan immer stroomend zeewater, ze zijn er in geboren en getogen; dit water moet op juiste temperatuur en van juist zoutgehalte zijn. Onder het plankier bevinden zich in totaal tweëndertig, onderling door gaas gescheiden kamers, waar in het volle seizoen bijna honderdduizend kreeften rondwandelen. Door een aantal sluizen kan men, al naar het getij, den stroom regelen. Bij hoog water staat 't bassin vol, tot plu. twee meter ('t verschil tusschen eb en vloed bedraagt zes meter). Zonder natuurlijken stroom gaan de dieren absoluut dood. Hier leven zij precies

Geboeid kunnen de kreeften niet veel kwaad doen en durft zelfs een kind de overigens niet aantrekkelijk uitzienende beesten te hanteeren.

op dezelfde wijze als in den natuurstaat. Zeekreeft wordt geboren uit de eitjes van de vrouwelijke kreeften, welke ongeveer tien à elf jaar oud moeten zijn om zaad te kunnen dragen. Telkens, als de kreeft groeit, moet hij van schaal veranderen: dan kruipt hij daar uit, verlaat zijn oude gedaante als een weeke en papachtige massa, die langzaam hard wordt. Dit afwerpen, van 't pantser, zoo is wel eens gezegd, doet 't dier met de behendigheid, waarmee de moderne vrouw haar knoopjesloos gewaad uittrekt. En feitelijk is hij daarbij nóg knapper dan de hypermoderne Eva! Elken keer groeit hij dan ongeveer zestien mm. Ieder jaar heeft verandering van schaal plaats, op lateren leeftijd minder.

Als er dieren in de kamers gevonden worden, die hun schaal verloren hebben, brengt men ze in andere kamers over, welke met heel fijn gaas omgeven zijn, waardoor zij geen prooi kunnen worden van kleine, in het zeewater voorkomende visschen.

De kreeften worden gekocht van de visschers in binnen- en buitenland, want de teelt ervan is te duur. De visschers vangen de dieren in zg. „korven”, een soort gazen fuiken, welke op den bodem der zee neergelaten worden, en waarin aas bevestigd is. Zijn ze op deze wijze gevangen, dan worden ze zoo spoedig mogelijk naar een kreeftenpark gebracht, waar ze geacclimatiseerd en gevoederd worden. Het menu dezer heeren en dames? Fijngemalen levende krabben, en als die er in den winter niet zijn, dan verse zeevisch. Eens per dag, des avonds, worden ze gevoerd; het meest eten ze des nachts.

In het algemeen kan gezegd worden, dat de Nederlandsche kusten weinig geschikt zijn voor den kreeftenstand: men vindt ze meer langs de Scandinavische kusten en langs die van Engeland, Ierland, Bretagne en Helgoland. In ons land is de kreeftencultuur dus

Vooraf in de laatste weken werden er heel wat kreeften verpakt en verzonden. Het wegen van het zeebanket.

De geslonken voorraad wordt voortdurend aangevuld met uit Noorwegen aangevoerde exemplaren.

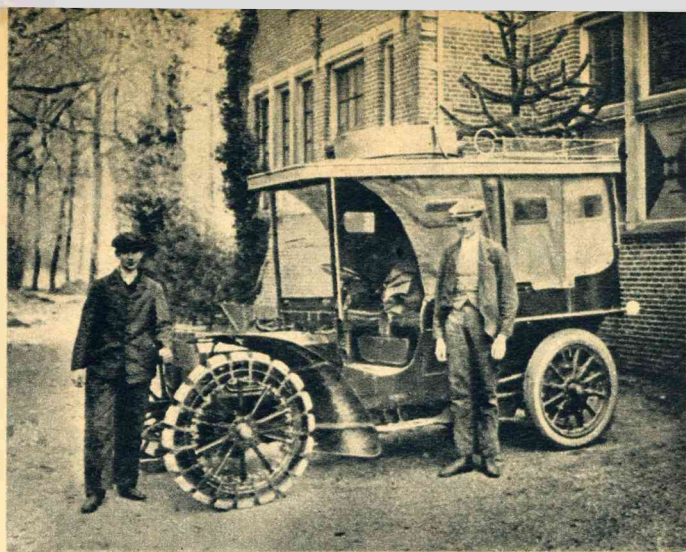
Ter nagedachtenis van ANTHONY FOKKER

De schaduw van den dood viel over het gelaat van Anthony Fokker — Nederland verloor in hem een van zijn grootste zonen van de laatste eeuw. Negenenveertig levensjaren bracht hij door in een wereld en in een maatschappij, waaruit hij in de volle kracht van zijn leven is weggerukt, maar al zullen niet alle plannen voltooid zijn, één gedachte, één ideaal, één streven heeft hij in den tijd die hem beschoren was niet inzet van al zijn vermogens tot uitvoering gebracht: het snelle, betrouwbare vliegtuig, het toestel, dat zich onttrekken kon aan de wet van de zwaartekracht, dat zich vrij verhef van den bodem om menschen veilig voort te dragen in een ijle ruimte, dat vliegtuig heeft hij geschapen en geperfectionneerd, tot roem van zijn naam en dien van zijn vaderland.

In een land, dat hem, den baanbreker, alle mogelijkheden schonk voor een onbelemmerde ontplooiing en verwezenlijking van zijn geniale gedachten en plannen, in het harde, zakelijke Amerika is hij overleden, maar zijn stoffelijke resten zullen een laatste rustplaats vinden in hetzelfde Nederland, dat door kortzichtigheid zijn eerste pogingen miskende en hem dwong in den vreemde zijn levenswerk op te bouwen. Anthony Fokker, de pionier van het verkeer in de lucht, was een voortreffelijk zoon van het Nederlandsche volk, dat aan hem een wereldver-

maardheid op luchtvaartgebied te danken heeft.

Het was iets vaags, iets onbestemds, dat woelde in de gedachten van den jongen Fokker, die zijn dagen en zijn broeken sleet op de schoolbanken van een Haarlemsche H.B.S. De ongehoordste dingen waren hem niet te dwaas — ten

De achttienjarige Fokker en zijn vriend Frits Cremer vervaardigden „het veerende wiel”, maar hoewel deze uitvinding veel geld kostte, bracht zij niet het verwachte resultaat.

Nadat men in alle kranten gelezen had over zijn koene prestaties, kreeg de jonge Fokker een uitnodiging om ook in zijn vroegere woonplaats eens de lucht in te vliegen! Tien meter van de sloot af steeg „De Spin” omhoog... (Haarlem, Koninginnedag 1911.)

einde een weddenschap om één gulden te winnen klonk hij eens met zijn fiets op het dak van een bootenloods en reed onverschrokken met fiets en al het Spaarne in — en zijn geniale kwajongensstreken stempelden hem tot een durfal, die niet schromen zou de stoutste stukjes uit te halen. Uitvindingen en technische snufjes spookten in het brein van den achttienjarigen knaap, die te zamen met zijn vriend Frits Cremer, den gelukkigen bezitter van een auto, „het veerende wiel” in elkaar zette, dat alle schokken en stooten van het bolderende vehikel zou opvangen. Het werd een teleurstelling, zooals aanvankelijk vele ondernemingen van den jongen Fokker, want de uitvinding liep dood in de handen van een patent-bezorger.

Het kon niet anders of ook zijn levendige geest moest in beroering gebracht worden door dé groote sensatie van het begin dezer eeuw: het vliegtuig, waarmede de gebroeders Wright omstreeks Kerstmis van het jaar 1903 hun eerste vlucht volbrachten. Vol enthousiasme wierp hij zich op het probleem van de vliegmaschine; van zijn kinderkamer maakte hij een werkplaats en de tijd om te studeeren werd besteed aan het vervaardigen van proefmodellen,

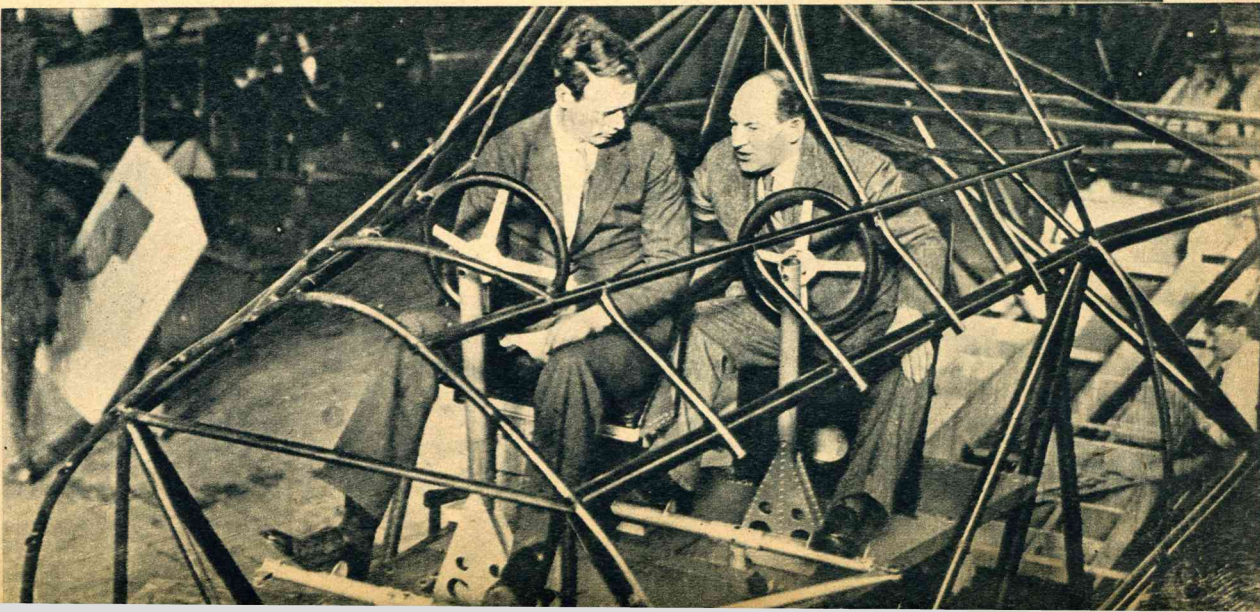
machinerieën en allerlei technische wonderdingen. Op school was hij geen hoogvlieger, maar op zijn zolderkamer zat hij na te denken en te zoeken en proeven te nemen, hoewel hij zijn ouders en leeraren een grooter genoegen gedaan zou hebben met thema's te maken. De vliegerij hield hem volkomen gevangen; zijn schoolgaan had slechts weinig resultaat, omdat er in zijn hoofd geen plaats meer was voor dorre cijfers en droge berekeningen, en alles wat in geenerlei verband stond met een vliegtuig kwam onherroepelijk op den achtergrond; zijn levendige verbeelding en de geestdrift, die in zijn binnenste opklaarde, dreeven hem naar de vliegsport. In een interview met een onzer medewerkers vertelde hij enkele jaren geleden van de moeilijkheden, die toen volgden. „Ik ben er met vechten moeten komen,” zei Fokker. „Ik heb me door wantrouwen en nijd heen moeten slaan — ik heb me heen moeten vechten door de buien van moedeloosheid, die natuurlijk ook bij mij volgden, als er een poging mislukt was, die ik vol hoop begon. Ik ben aan 't werk gegaan, niet uit scheppingsdrang, niet uit zucht om beroemd te worden, maar omdat de beelden van mijn grenzenloze fantasie me lokten en meetrokken.”

Op twintigjarigen leeftijd ging hij ernstig aan 't studeeren, en meteen aan 't probeeren. Wat hij zich gedroomd had, werden modellen van hout en papier en ondanks alle afschrikwekkende voorbeelden zette hij door. De eerste vliegtuigen waren inderdaad levensgevaarlijk en het meerendeel der pioniers heeft dan ook bij experimenteelen vluchten den dood gevonden. Fokker was echter niet bang en

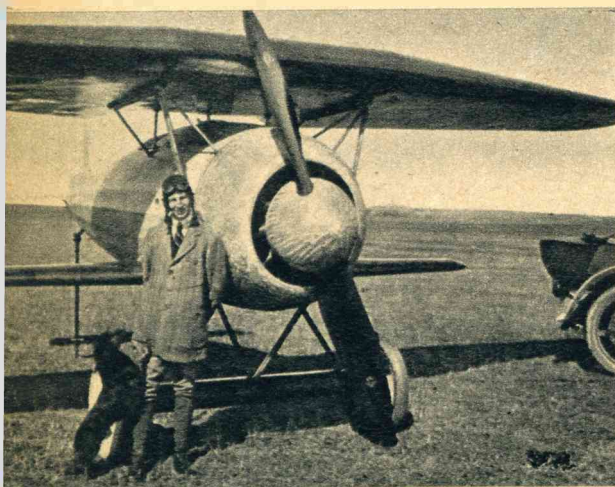
Fokker bij zijn aankomst te Parijs in 1930, waar hij een bezoek bracht aan de 12e Internationale Luchtvaarttentoonstelling.

Twee luchtmagnaten in het geraamte van de F 36, „de Arend”. Fokker en Lindbergh in de cockpit van Fokker's grootste verkeersvliegtuig, tijdens het bezoek van den Amerikaanschen piloot aan ons land in 1933.

1914. — Fokker op vierentwintigjarigen leeftijd.

Fokker met zijn eerste vliegtuig, dat voorzien was van vrijdragende vleugels. Alle lijnen en kabels, waarmee voordien de vleugels aan den romp bevestigd werden, zijn bij dit toestel overbodig geworden en dus weggelaten.

Fokker voor de F VII, een toestel met drie motoren, dat uitmuntte door stabiliteit en betrouwbaarheid. In zijn tijd was dit het beste verkeersvliegtuig ter wereld.

Een driemotorige Fokker ver-
voerde de eerste luchtpost naar
en van Nederlandsch-Oost-
Indië. „De Postduif” na haar
behouden terugkeer in het
vaderland (1927).

angst voor den dood voelde
hij niet. „Ik vergat 't doods-
gevaar, door de kracht van
mijn enthousiasme. Ik voelde me geroepen om
den strijd met den dood te aanvaarden. Ik was
geboren om te vliegen, en iedere val, dien ik zag,
terwijl ik zelf aan den rand van het leven stond,
gaf me nieuwe ervaring en nieuwe kracht.”

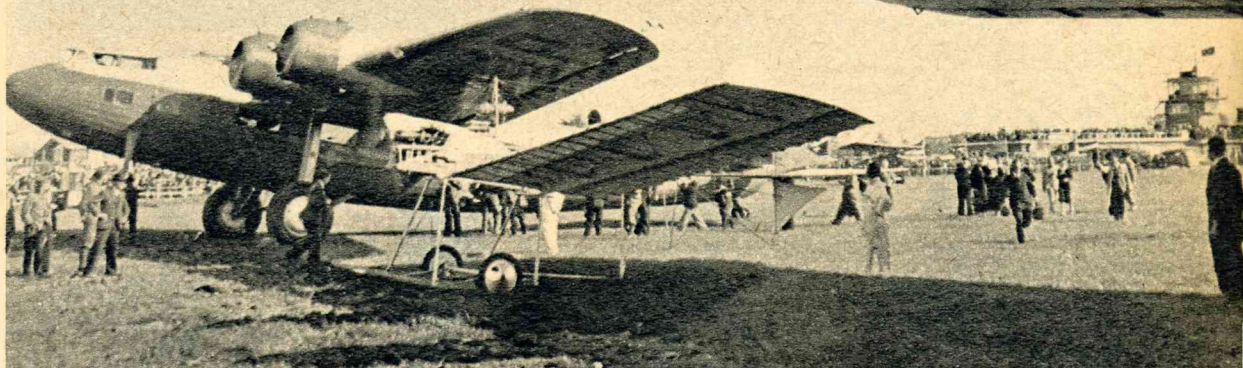
Hij was toen niet meer in Holland — zijn ster is
in den vreemde opgegaan. . . . „Die ster was overigens
een leelijk ding — De Spin had ik het genoemd —
met een 50 pk. Argus-motor. De eerste proefvlucht
was bepaald op den dag voor Kerstmis, in het jaar
1910. Het werd een dag, dien ik nooit vergeten zal...
Toen het toestel, dat ikzelf gebouwd had en zelf
bestuurde, van den grond loskwam en dertig meter
hoog sprong, toen sprong ook mijn hart op in een
lijn, die nadien nog altijd gestegen is! Ik dacht op
dat moment, dat ik mijn heele levensdoel vervuld had
en was zoo opgewonden dat ik maar half weet, hoe
ik de machine weer veilig op den grond heb gekregen.”

Fokker was geslaagd in zijn opzet, maar nog niet
in het leven. Op Koninginnedag van het jaar 1911
vloog hij ten aanschouwen van duizenden stad-
genooten zijn eerste rondje om de torenspits van de
Grote Kerk te Haarlem, maar hoewel het enthousiasme
groot was en de huldiging zeer treffend, bleek
men in Nederland voor verdere kunsten van den
jongeman niet veel te voelen. Zijn experimenten
verzwolgen groote sommen en tevergeefs klopte hij
hier en elders aan om steun. Niemand zag iets in dien
vliegende Hollander, die geen ander ideaal scheen
te koesteren dan vliegtuigen te bouwen, steeds weer
nieuwere, betere en andere modellen.

De oorlog, het werk van vernietiging, werd zijn
opkomst. En zoo kwam het dat zijn naam bekend-
heid verwierf in alle landen. Toen was men bereid
hem een onnoemelijk groot kapitaal te schenken,
als hij voor Engeland legervliegtuigen wilde bouwen.
Doch Fokker wist dat niet en eerst na afloop van den
oorlog kreeg hij kennis van dit aanbod. Met onge-
loofelijke stoutmoedigheid wist hij een groot aantal
toestellen en motoren uit zijn Duitsche fabriek bij
treinenvol over de Duitsch-Nederlandsche grens te
brengen, zonder dat de geallieerde bezetting er vat
op kreeg en met deze machines en onderdeelen
werd in Amsterdam de Fokkerfabriek — de N.V.
Nederlandsche Vliegtuigenfabriek — begonnen.

En daar werd de grondslag gelegd voor Fokker's
grooten roem als bouwer van verkeersvliegtuigen.
In opdracht van de K.L.M. — ten behoeve van de
eerste luchtlijn, die van Amsterdam naar Londen —
ontstond de F 2, een toestel voor vier passagiers.

Drie Fokkertoeestellen van onze luchtmacht op weg naar hun basis. Het voorste vliegtuig is de
luchtkruiser T 5, waarvan het Engelsche vaktijdschrift The Aeroplane schreef, dat het „een der
machtigste bommenwerpers is, tot heden door eenig land gebouwd”. De twee achterste machines
zijn uiterst snelle jagers van het type D 21.

Een model van „De Spin” tusschen zijn groote broers,
links de F 22 „Papegaai”, rechts de F 36 „Arend”.

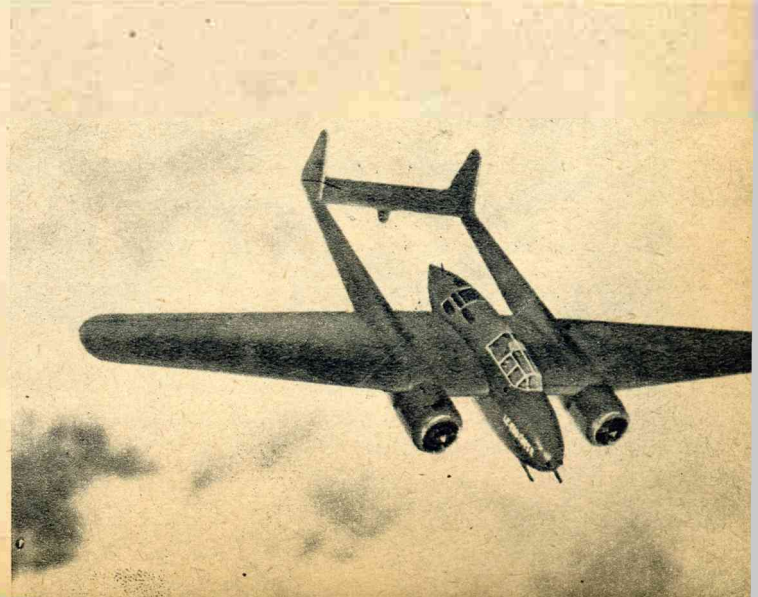
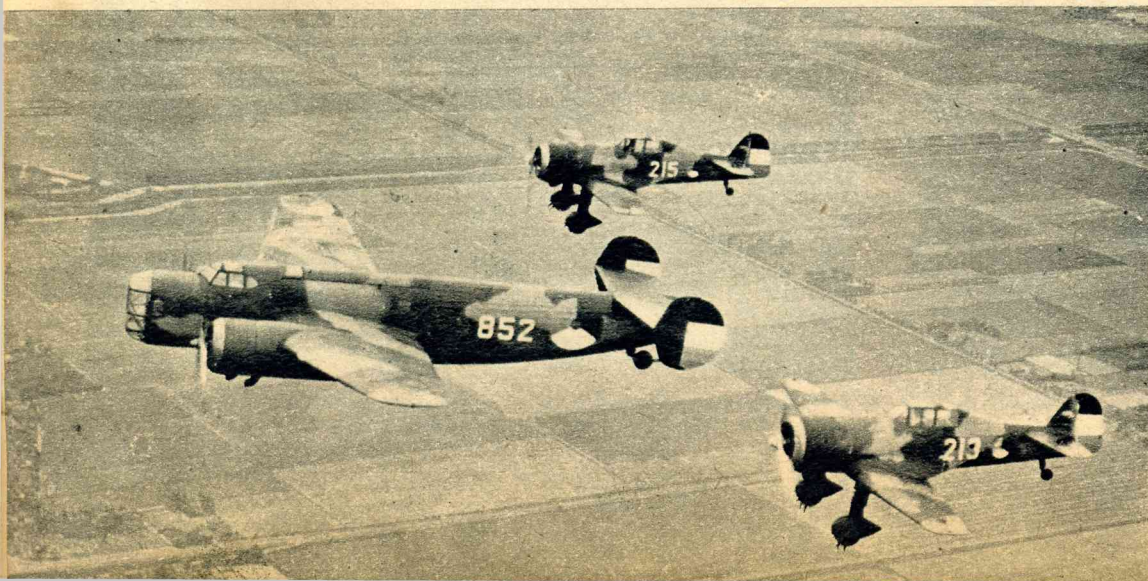
Nadat zijn succes in Nederland gevestigd was, ging Fokker
reizen en trekken. Op uitnodiging van de Amerikaansche
regering maakte hij een reis naar het uitgestrekte land
over zee, en het resultaat was de oprichting van een kleine
fabriek in de nabijheid van New York. Dat was in 1923,
het jaar, waarin een Fokkermachine den eersten vliegtocht
over 't Amerikaansche vasteland volbracht. Het jaar daarop
vloog een Fokker van Amsterdam naar Tokio en werd de
eerste Indiëvlucht tot een goed einde gebracht. Beroemde
mannen maakten gebruik van een Fokker — we noemen
slechts den Amerikaanschen millionair en krantenmagnaat
Van Lear Black, die met een Fokker F VII de wereld
rond reisde; Byrd maakte met een Fokker voor het eerst
een tochtje over de noordpool, terwijl Kingsford Smith
zijn vermaarde afstandsvluchten in een Fokker F VII B,
de „Southern Cross”, aflegde. De K.L.M. onderhield tot
voor enkele jaren den dienst op Indië uitsluitend met
Fokkervliegtuigen, en wie heeft er niet gehoord van de
beroemde Kerstvlucht van De Snip, een Fokker F 18,
die in 1934 naar West-Indië overstak? Intusschen stond
de bouw van militaire machines niet stil en iedereen weet
zich uit den laatsten tijd nog wel te herinneren, welk een
sensatie het verschijnen van de J 1 veroorzaakte. Ook het
snelle jachtvliegtuig D 21 wekte tijdens zijn eerste
vluchten aller bewondering. De roem van den man
Fokker spreekt echter voldoende uit het feit, dat in de
jaren na den wereldoorlog niet minder dan 49 lucht-
vaartmaatschappijen Fokkertoeestellen in dienst hadden,
terwijl 22 staten Fokker's militaire land- en watervlieg-
tuigen aankochten.

Bij den dood van een man als onzen Fokker is het
goed even stil te staan. De man ging heen, maar zijn
naam blijft leven; hij was Hollands luchtvaartpionier
en zijn daden hebben Neerlands naam doen klinken over
alle landen van de wereld. Zijn naam werd een begrip:
betrouwbaarheid — in zijn veelbewogen leven heeft hij
ons getoond, wat onverschrokken moed, vertrouwen in
eigen kracht en doorzettingsvermogen bereiken kunnen.

Anthony Fokker, een beroemd vliegtuigbouwer
en een groot man in de wereld, is voor zijn
moeder altijd een hartelijk en liefhebbend zoon
gebleven. — Een verblijdend weerzien na een
langdurige reis in het buitenland (1934).

De Fokker G 1, die enkele jaren geleden uitkwam, kan een
formidabele snelheid ontwikkelen. Het is een zwaar bewapende
jachtkruiser.

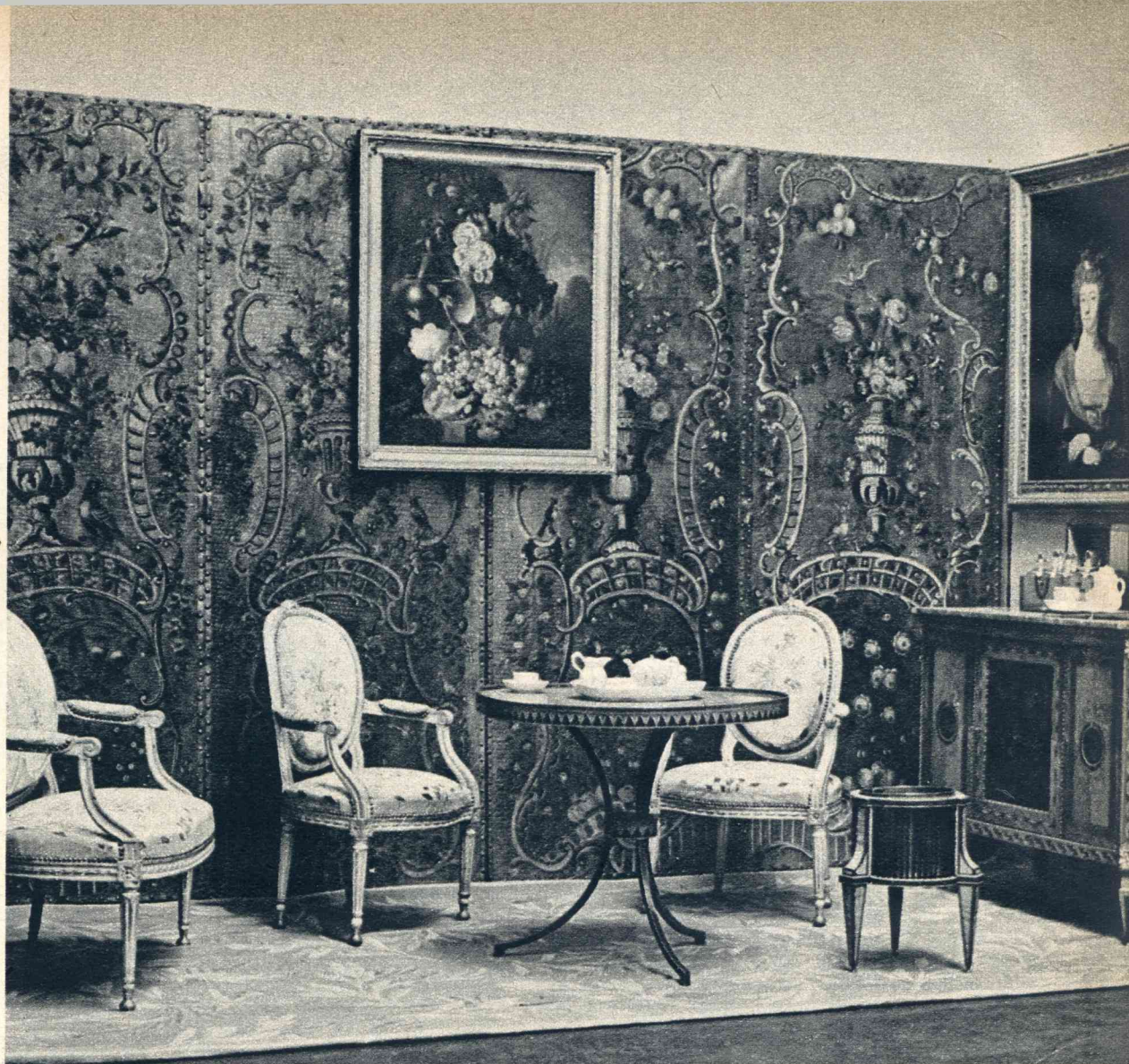

Een glazen beker met email-versiering van omstreeks 1230 uit Mesopotamië (Rakka). Om den rand het opschrift: Drievoudige zegen voor den bezitter — altijd durende roem, goede gezondheid, eeuwige vrede.

Het Drinkgerei onzer Voorouders

Het Haagsch Gemeentemuseum heeft een van zijn verrassendst geslaagde maandexposities gewijd aan het drinkgerei uit vele eeuwen — en uit vele landen. En wel daarom is deze tentoonstelling zoo dankbaar, omdat we er veelal de afzonderlijke voorwerpen niet te zien krijgen louter als abstract museumstuk, maar in een omgeving, die ons de sfeer beleven doet van den tijd, waarin zoo'n vaatwerk gebruikt werd. Bijzonder is dat het geval in de 17de- en 18de-eeuwse afdeelingen en in de Japansche. En waar niet een geheel interieur voorhanden was als entourage voor de geëxposeerde voorwerpen, daar helpen schilderijen en reproducties mede om ons te verplaatsen in den levensstijl en de geestesgesteldheid van volken en tijdperken, waaraan de kunstvoorwerpen hun ontstaan dankten. Ons Gemeentemuseum bezit op dit gebied een reputatie: maar het heeft toch naast zijn eigen collecties nog de beschikking gekregen over die van particulieren ter aanvulling en versterking. Zoodat hier een overzicht geboden wordt, dat uitmunt door volledigheid en klaarheid.

Een Perzische schenkkkan uit de 10e à 12e eeuw.

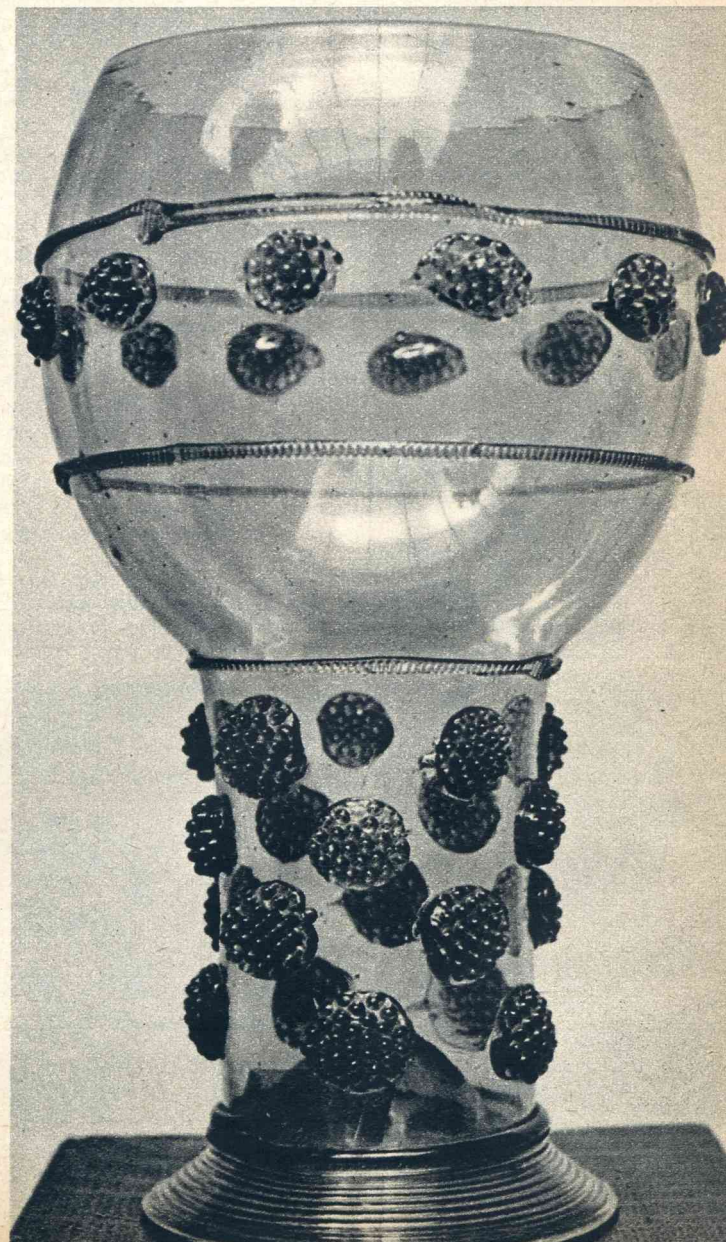

Dit achttiende-eeuwsch interieur is er een voorbeeld van, welk een zorg er aan besteed werd om ons het geëxposeerde drinkgerei te doen beoordeelen binnen de sfeer en den stijl van den tijd, waaruit het stamt.

Een groote Korinthische kan met ornament van dier-friezen uit 600 à 550 voor Christus.

Hollandsch glaswerk van omstreeks 1630.

HET BEKOORLIJKE STILLEVEN

DE MAN DIE TERUGKWAM

DOOR DR. A. J. CRONIN

Begin Juni op een avond, toen Finlay in zijn spreekkamer zat, kwam er een man binnen, dien hij nog nooit had gezien. De onbekende leek hem tusschen de vijfendertig en veertig jaar oud, maar met zekerheid dorst hij er niets van te zeggen, want het magere, vervallen gezicht van den man, door tropischen zonneschijn vergeeld, droeg die uitdrukking van goedkoope ervaring, die zelfs op het gelaat der jeugd het stempel van gevorderden leeftijd drukt.

Die jong-oude man bewoog zich gemakkelijk, ietwat aanstellerig, op het vrijpostige af. Hij droeg een licht pak van overdadig sportieve snit, met halfversleten gele handschoenen en een schilferigen rieten wandelstok, terwijl zijn hoed, dien hij zich niet verwaardigd had af te nemen, achter op zijn hoofd hing, als moest die buitengewoon zwierige stand de kale plekken op zijn kruin maskeeren.

„Navond, sahib dokter,” zei de merkwaardige bezoeker, volkomen op zijn gemak; en zonder op een uitnoodiging te wachten liet hij zich in den stoel naast Finlay's bureau vallen. „Ik wou even kennis komen maken. Mijn naam is Hay, Bob Hay, Zijnedele, van de East India Company. Pas terug uit Bombay, om mijn oude stadje nog eens te bekijken.”

Finlay zat den eigenaardigen meneer verwonderd aan te staren. Hij had nog nooit zoo iemand in zijn spreekkamer gehad. Hij begreep, dat hij iets moest zeggen, vragen, maar voor hij een mond kon open-doen tikte de wereldburger Hay met zijn wandelstok tegen zijn puntigen schoen — keurig gepoetst, al was het bovenleer een beetje gebarsten — en hervatte op zijn verwaanden toon:

„Reusachtig komiek, ons dierbare stadje, als je 't in geen vijftien jaar gezien hebt! Ik kan u verzekeren, als je in de Oost bent geweest en de wereld hebt gezien, lach je je een bult om zoo'n nest als we hier hebben. Ha, ha, ha! De koninklijke ouwe veste zullen we 't maar noemen. Oud is 't in ieder geval. Stokoud en antiek. Geen sikkepitje leven, geen behoorlijk licht, niemendal! Ik weet ver... niet hoe ik 't uit moet houden, nu ik hier weer zit.”

En met een luchtig lachje, zooals een man van de wereld licht, haalde hij een sigaar uit zijn zak en stak er den brand in.

Met een koelen blik en klimmenden afkeer bekeek Finlay den wonderigen Hay — Bob Hay, Zijnedele, gelijk hij zichzelf waardeerde — dien zoon van Levenford, na een verblijf van vele jaren in de tropen teruggekeerd in zijn geboortestad. Eindelijk vroeg hij kortaf:

„Mag ik dan vragen, waarom u terug bent gekomen, als 't u hier zoo slecht bevalt?”

Bob Hay lachte en zwaaide gemoedelijk met zijn sigaar, die hij had aangestoken door een lucifer van Finlay's bureau te nemen en dien handig op zijn schoenzool aan te strijken.

„Gezondheidsredenen, sahib dokter! Reusachtig slecht klimaat voor je lever en je oogen zeg, daar in de Oost. En 't leven, u snapt wel. Diners, en fuifjes, en officierenbals... Allemachtig, dokter, als je een beetje getapt bent in uitgaande kringen... enfin, u weet ook wel waar Brammetje den mosterd haalt! 't Werd tijd, dat ik een poosje stopte en naar huis ging. 'n Paar vrienden van me in Bombay, alle twee reüzen gezien daar als specialisten, verbázend leuke kerels zeg — die zeiden, dat ik maar eens naar Europa moest om een beetje bij te komen.”

Een pauze, waarin Finlay die belangwekkende mededeelingen trachtte te verwerken.

„Dus u gaat weer terug naar Indië?” vroeg hij na een minuut.

„Misschien wel, ik weet nog niet,” antwoordde Hay ontwijkend. „We zullen eerst eens zien hoe we 't hier stellen. Wie weet blijf ik wel. Koop ik hier ergens een buitje of zoo. Weet je nooit vooruit. Ha, ha, ha! De maatschappij heeft zich keurig gehouden, verdraaid keurig zeg — 'n reuzenaardig pensioentje voor Bobbie Hay uitgetrokken!”

„Zoo, dus u bent gepensionneerd!” zei Finlay snel.

Hay mocht beweren wat hij wou — als zijn maatschappij hem gepensionneerd had, ging hij natuurlijk nooit naar Indië terug. Maar wat zat er achter? Finlay keek den Indischgast met grooter aandacht aan en constateerde nu, dat hij beslist iets vervallens had onder den oppervlakkigen schijn van gezondheid. En toen Finlay nog scherper keek, werd hij

een ziekelijke vaalheid gewaar onder het zonnebruin op het gezicht tegenover hem, en kortademigheid, en een snel onrustig beven van de magere vingers met de nicotinevlekken.

Hij trok met kort gebaar een vel papier naar zich toe en nam zijn pen.

„We zitten onzen tijd te vermorsen, vindt u niet?” begon hij. „Wou u me consulteren, of... wat kan ik voor u doen?”

„Och, eigenlijk niets, sahib dokter, niets van belang ten minste,” antwoordde Hay met 'n minzaam afwerend gebaar. „Ik kom heelemaal niet als patiënt. En maak u maar geen zorg over symptoompjes of drankjes en zoo. Ik heb een recept van mijn vrienden in Bombay, en dat neem ik in, als ik 't niet vergeet. Ik kom alleen maar even aanloopen, omdat de maatschappij me verzocht heeft, naar mijn sahib dokter te gaan als ik thuis was. Ik moet ze namelijk iedere maand zoo'n soort attestje van u sturen.” Hij wachtte even en keek genoeglijk. „Met 't oog op mijn pensioen, begrijpt u?”

„Nee,” antwoordde Finlay ronduit. „Ik begrijp er niet veel van. Ik denk er niet over, u een attest te geven, als ik niet weet, wat u hebt. 't Spijt me erg, meneer Hay, maar als u van mij een attest wilt hebben zal ik u eerst moeten onderzoeken.”

Er volgde een diepe, eigenaardige stilte; toen lachte Hay vlot.

„Best, man — dan doen we 't zóó! Ik heb er niets tegen. Geen sikkepitje. Ha, ha, ha! Steek maar van wal. Slinger je vertjoepje maatlintje maar over me heen. Geen mensch die zoo netjes negennennegentig kan zeggen als Bob Hay.”

Met een trouw vertoon van gelijkmoedigheid stond Hay op, trok zijn jas en vest uit en vertoonde aldus een zeer sjofel stel ondergoed. Toen hij niets meer aanhad dan zijn pantalon en sokken zag hij er meer dan erbarmelijk uit. Zijn armen waren vel over been, zijn ribben staken scherp uit, en midden op zijn smalle borst, om 't borstbeen heen, vertoonde zich een eigenaardige klopping.

Heel het lichamenlijk voorkomen van Hay duidde op een vergooid, misbruikt leven. Maar op zijn algemeenen toestand sloeg Finlay niet zooveel acht. Zijn blik bleef geboeid aan die trillende beweging op Hay's borst. Het was een moeizaam en een zorgwekkend geklop — een heel slecht teeken.

Finlay onderzocht zijn patiënt rustig, zonder een enkele vraag te stellen; behoedzaam, met ingespannen aandacht gebruikte hij zijn stethoscoop. Zijn gezicht stond heel anders, toen hij weer aan zijn bureau ging zitten en zei:

„Dank u. U kunt u wel weer aankleeden. Ik zal u 't bonnetje geven.”

„Prachtig, sahib dokter!” riep Hay vroolijk uit. „Ik wist wel, dat 't niets was. Ouwe taainagel, zoo lekker als kip. Allemaal klets van die pillen in Bombay. Heel aardige kerels, hoor, maar zenuwen, meneer, echte zenuwknobbels. Een beetje sport en een beetje plezier in ons dierbaar nest hier, en ik mankeer niets meer.”

Finlay gaf niet dadelijk antwoord; hij zat langzaam zijn attest te schrijven. Maar hij keek op, toen Hay zich had aangekleed, en op onbewogen dokters-toon, waarachter zijn afkeer zich schuil hield, zei hij:

„Van sport en plezier zou ik maar afzien, meneer Hay. U bent ziek. U moet volkomen rust hebben en u heelemaal niet opwinden.”

„Kom nou, dokter, wat haalt u in uw hoofd,” lachte Hay. „Ik ben zoo gaaf als een klok.”

„Dat bent u niét,” zei Finlay nadrukkelijk. „U weet waarschijnlijk, waarom ze u terug hebben gestuurd.” Hij zweeg even. „Weet u niet, dat u lijdt aan een vergevorderde uitzetting van de aorta?”

Toen de noodlottige naam van die noodlottige ziekte in de spreekkamer verklonk ontstond opnieuw die eigenaardige stilte. Toen kwam er een lachje over 't magere, vale gezicht van Hay — maar dat lachje scheen iets wrangs te krijgen, iets spottends, dat er een grijns van maakte.

Hij keek Finlay bitter aan, uitdagend, met een blik als een bekentenis. Maar het was een zeer korte blik. De vlotte lach klonk aanstonds weer uit, de luchtige, zorgeloze, winderige lach.

„Nee maar, sahib dokter, dié is goed! Als u maar

niet denkt, dat u mij bang maakt met die bakersprookjes. Ha, ha, ha! Hier zit er eentje, die zoo hard is als een bikkelen en zoo taai als zoolleer, dokter. De pomp loopt een beetje stroef, da's alles. Beteekent niemendal. U dacht toch niet, dat u Bob Hay dood kreeg? Nog in geen honderd jaar, dokter!”

Hij nam het attest op, vouwde het dubbel, stopte het kalm in zijn binnenzak, zette zijn hoed schuin, trok zijn prullige handschoenen aan, gaf Finlay een familiaar knikje en liep de spreekkamer uit, genoeglijk met zijn wandelstok zwaaiend.

Finlay bleef stil achter zijn bureau zitten, fronsend, in zekeren zin verbluft door de onverdraaglijke vrijpostigheid van dien zonderlingen patiënt, maar tevens ietwat onder den indruk van de onverschilligheid, waarmee Hay zijn hachelijken toestand onder het oog zag.

Zou Hay wel goed begrijpen, hoe erg de ziekte was, waar hij aan leed — aneurysma — uitzetting van de groote slagader, die het bloed uit het hart leidt... begreep hij wel, dat die slagader ieder oogenblik kon bezwijken en een onmiddellijken dood veroorzaken?

Wist hij niet, dat zijn leven aan een zijden draadje hing? Dat 't hoogstens nog een paar maanden kon duren, voor hij in zijn graf lag? Finlay zuchtte en voelde nieuwsgierigheid in zich groeien: wie was die Hay en wat had hij voor leven achter den rug?

Aan het einde van het spreekuur, toen hij de eetkamer binnenkwam, kon hij niet nalaten, voorzichtig zijn voelhorens uit te steken.

Dokter Cameron, wiens assistent hij was, bleek nog niet thuis te zijn, maar Janet, de nooit falende bron van inlichtingen over al hetgeen Levenford en zijn bewoners betrof, voorzag hem vlot van de gewenschte inlichtingen.

„Ja zeker, alstublieft!” antwoordde ze, en toen schudde ze haar hoofd en trok haar lippen strak op elkaar — een onfeilbaar teken van afkeuring en spijtigheid. „Of ik Bob Hay kén! Ze hoeven mij niets meer over hem te vertellen. Die heeft zijn familie wat verdriet gedaan... en Chrissie Temple nog erger.”

Janet zweeg even, schudde nogmaals haar hoofd en ging toen gestreng voort:

„Hij mocht er anders best zijn in zijn goeden tijd, hoor. Hij was van een heele nette familie, zijn ouders werden erg gerespecteerd in Levenford; ze woonden den kant van Knoxhill op en ze hadden 'n heel mooi huisje. En Bob was de eenige zoon. Hij heeft behoorlijk geleerd, zooals de meeste jongens uit die buurt, en toen is hij op de werf gekomen als teekenaar.

Enfin, zijn werk was heel goed en ze mochten hem allenaal graag op 't kantoor en hij werd overal gevraagd, als er iets te doen was. En toen hij drieëntwintig was, begon hij met Chrissie Temple te gaan en 't werd een degelijke, nette verkeer. Misschien kent u Chrissie Temple, dokter?”

Finlay knikte en Janet, door zijn belangstelling aangevuurd, vertelde verder:

„Enfin, 't is een heel lief vrouwtje. En u moet niet vergeten, dat ze toentertijd nog veel knapper was. Zooals u misschien weet is ze een dochter van Temple, den klerk van 't stadhuis, en 't was een vroolijk kind met een paar gitzwarte oogen, één en al onschuld en aardigheid, en ze was gek op Bob. Ze hebben meer dan een jaar met elkaar gedaan. Ze waren verloofd, ziet u, en iedereen wist hoe dol ze op elkaar waren en iedereen vond 't leuk.

Nou, toen heeft Bob 't volgende jaar een aanbieding gekregen, om bij zoo'n groote Indische maatschappij in Bombay op 't kantoor te komen. Zoo'n fortuintje hebben ze dikwijls hier in de stad, dat weet u misschien, dokter — door kennissen van de werf en zoo. In ieder geval, Bob kon zoo'n baan-tje krijgen.

't Was een pracht van een kans en Chrissie was 't met Bob eens, dat hij 't niet mocht laten lopen; er zat vooruitzicht in en als hij een jaar of vijf weg was geweest kon hij weer thuiskomen en op de werf een veel hogere positie krijgen.

Dus na heel wat redenaties en tranen — want 't Indische klimaat dengde niet voor Chrissie, dus kon ze niet mee, en Bob zag er tegenop, alleen te gaan en Chrissie hier te laten — maar ze werden 't er toch over eens, dat Bob alleen zou gaan om zijn tijd in Indië uit te dienen. Chrissie zou op hem wachten, en als hij terugkwam zouden ze dadelijk trouwen en dan hadden ze verder een prettig leventje hier thuis.

Dus ze hielden en ze zeiden, dat ze zooveel van elkaar hielden, toen Bob wegging, en Bob zwoer, dat hij Chrissie trouw zou blijven, zooals hij trouwens verplicht was, en de eerste maanden ging alles best.

Maar toen kwamen Bob z'n brieven hoe langer hoe ongeregelder. 't Duurde soms heele tijden, voor hij weer schreef, en eindelijk kwam er heelemaal niets meer. En wat 't ergste was, ze hoorden op de werf van menschen, die uit Indië kwamen, dat Bob zoo'n wild leven moest leiden.

In 't begin wou Chrissie van al die praatjes geen steek gelooven, maar op een dag, toen Bob zoowat een jaar weg was, kreeg ze een brief van dien lafaard, dat hij zijn verlovings verbrak. En hij kwam niet terug ook, als zijn vijf jaar om waren. Zij kon niet tegen 't klimaat, en hij was niet goed genoeg voor haar, en al zulke praatjes meer. Daarom had hij dat besluit genomen, beweerde Bob, maar Chrissie begreep heel goed — en iedereen in Levenford trouwens — waar de schoen hem wrong. 't Zat 'm natuurlijk in dat slechte leven, dat Bob zich daarginds had aangewend.

Enfin, toen Chrissie eindelijk inzag, hoe ze zich vergist had in Bob, was ze er heelemaal kapot van. Ze zei niets en ze gaf nergens antwoord op, en ze deed ook niets. Maar ze was met één slag heelemaal veranderd. 't arme goeie kind. Ze werd stiller, meer op zichzelf. Ze kwam nergens meer en ging met geen mensch meer om.

Ze was nog net zoo goed en lief als vroeger — nog meer zelfs — maar ze begon zich 'n eenzaam leven aan te wennen; ze ging moederziel alleen lange wandelingen maken, net of 't gezelschap van anderen van haar eigen leeftijd haar hinderde.

Dus zoo ging de tijd voorbij, en er gebeurde niets, en 't begon er hard op te lijken, of er geen Bob Hay meer bestond voor Levenford. Niemand hoorde meer iets over hem — alleen af en toe 't een of andere schandaaltje. Hij kreeg hier in de stad zoetjesaan een naam voor al wat slecht was. Zijn moeder was er doodongelukkig onder — ze dorst de menschen niet meer aan te kijken en ze kwijnde letterlijk weg. En toen ze op 't kerkhof lag, duurde 't niet lang of zijn vader ging ook.

Maar Chrissie hield haar hoofd omhoog. Ze werd nog meermalen gevraagd ook; een paar van de beste mannen in de stad wilden haar hebben, maar ze wees iedereen af. Ze is nog steeds knap en niet ouder dan tweeëndertig, maar ik zou zoo zeggen, dat Chrissie voor d'r leven genoeg heeft van de mannen. 't Was even stil; toen vervolgde Janet vinnig: „En nu is hij terug... en gelooft u maar gerust, als Bob Hay en Chrissie elkaar nog eens ooit mochten treffen en ze begint tegen hem, zou ik wát graag eens om een hoekje staan!”

Toen Janet de kamer verliet en Finlay alleen zat, met zijn avondeten voor zich, dacht hij somber na over hetgeen hij juist had gehoord. Hij kende Chrissie Temple wel, maar haar levensgeschiedenis hoorde hij nu voor 't eerst, en nu werd hem duidelijk, wat hem altijd verwonderd had: hoe schoonheid en droefgeestigheid zoo konden samengaan.

Nu Finlay wist, welk een drama het leven voor Chrissie was geworden, groeide zijn afkeer van dien man, die teruggekomen was, gebroken, verzwabberd, doodziek, maar brutaal tot het einde toe. En hoe Janet er ook over dacht, hij hoopte met zijn heele hart dat Chrissie hem nooit zou weerzien... om haarzelfs wille. De tijd ging voort en Bob Hay bleef in Levenford.

Zijn stadgenooten keken op hem neer of hij een hond was en beantwoordden al zijn pogingen tot toenadering, al zijn moeite om „er weer in te komen” met ijzige vijandigheid. Maar Bob scheen er zich niets van aan te trekken. Hij vertoonde zich veel in het publiek, stond aan het Cross en flaneerde door de High Street, 's morgens en 's middags, in zijn armoedigen opschik, met zijn stok zwaaiend, fluitend, onbekommerd, schaamteloos.

En iedere maand kwam hij, zwierig en sjofel, maar altijd even monter en vrijpostig, op het spreekuur van den dokter, om het attest te halen, dat hem recht gaf op zijn pensioen.

Iederen keer stapte hij luchtig weer weg, zonder Finlay honorarium aan te bieden: hij had namelijk éénmaal gezegd, dat hij 't prettiger vond zijn doktersrekeningen eens per jaar te betalen.

Reeds liep het gerucht, dat hij links en rechts in de schuld stak. Hij scheen trouwens geen ander middel van bestaan te hebben dan de toelage, die de maatschappij hem uitkeerde, al beliep die, zooals hij hooghartig te kennen gaf, een heel mooi sommetje.

Den eersten September echter vertoonde Hay

zich niet in de spreekkamer en Finlay, die met weerszin en belangstelling tegelijk die geregelde bezoeken verwachtte, vroeg zich af, wat den ongelukkigen losbol overkomen kon zijn.

Aan zijn nieuwsgierigheid werd spoedig voldaan. Den volgende dag werd hem verzocht, Hay in het Inverclyde-hotel te komen opzoeken. Finlay ging, van een eigenaardige benieuwdheid vervuld.

Hay bleek een klein achterkamertje te bewonen in het hotel, dat zoo'n klinkenden naam droeg, maar slechts een ordinaar kroegje achter de Kade was. Hij lag in bed en had veel pijn.

„Spijt me, dat ik 't u lastig moet maken, sahib dokter,” riep hij schor. „Ik kan maar niet op mijn stelten staan vandaag, schijnt 't.” Hij zag het leelijke gezicht, waarmee Finlay rondkeek, en ging voort: „Niet veel zaaks hier, hè? Als ik weer op de been ben zeg ik meteen op. Ik ga namelijk bij vrienden logeeren, eind van de volgende maand.”

Finlay ging bedaard op den rand van het bed zitten en dacht er het zijne van. „U hebt gedronken, is 't niet?” vroeg hij.

In 't eerst scheen Hay heftig te willen ontkennen; toen veranderde zijn gezicht en begon hij te lachen. „Wat zou dat? Een beetje boemelen doet een mensch wel eens goed. Schudt je lever weer eens op, is 't niet, dokter?”

Finlay zei niets — hij kon er niets aan doen: hij was ontdaan van de jammerlijke comédie, het erbarmelijk vertoon, dat uitgestrekt lag in dat bed. Hij was er de man niet naar, om aan 't preeken te slaan; hij had een hekel aan al wat op braafdoenerij en zelfverheffing leek, maar nu drong er iets in hem op, dat hem te machtig werd, en riep hij uit:

„Wou je die rol van je nu nóg volhouden, Hay? Al was je gezond, dan was 't nóg onverdraaglijk. Maar nu je... begrijp je dan niet...” zijn stem klonk zachter, „dat je nog maar een paar maanden te leven hebt?”

„Toe nou, dokter, overdrijf niet zoo,” spotte Hay. „Zooiets kun je je grootje wijsmaken.”

„Ik probeer je niets wijs te maken,” hernam Finlay met dezelfde zachte, dringende stem. „En ik meen 't precies zooals ik 't zeg. Waarom neem je jezelf niet eens onder handen?”

„Mezelf onder handen nemen? Ha, ha, ha! Die is reusachtig goed! Waar zou ik 't voor doen?”

„Voor jezelf, Hay. In je eigen belang.”

Weer kwam er stilte en zonder een spier te vertrekken trotsede Hay Finlay's smeekenden blik. 't Hielp allemaal niets, meende Finlay; hij gaf het maar op; en reeds wou hij zijn tasch openen en zijn stethoscoop er uit halen, toen plotseling een vreemd, verbluffend verschijnsel zijn bewegingen stremde en hem vasthield als in een klem.

Plotseling brak er in het vale, verstokte gezicht van Bob Hay een ongelooflijke ontroering door; zijn wang begon te trekken en, wonder boven alle wonderen, een traan drong uit zijn oog en rolde langzaam naar omlaag.

Hij deed wanhopige pogingen, om zijn onverschillig air te handhaven, maar het lukte hem niet. Het masker was weggevalen, eens en voorgoed. Eindelijk liet hij zich gaan en met zijn gezicht naar den muur gekeerd snikte hij als een klein kind.

Onwillig medelijden kwam in Finlay op.

„Ga niet zoo te keer, man,” zei hij zacht. „Houd je taai.”

„Houd je taai!” snikte Hay zenuwachtig uit. „Dié is mooi! Wat heb ik anders gedaan, sinds ik terug ben, dan me taai houden? Dacht je dat 't zoo leuk voor me was, om terug te komen als een geslagen hond en in de goot te gaan liggen sterven? Heb ik mijn best niet gedaan om mijn kop in den wind te gooien en een gezicht te trekken, of me niets kon gebeuren? Allemachtig, of ik 't geprobeerd heb! Je denkt dat ik gedronken heb, hè? Laat ik je dan vertellen, dat ik geen druppel aan heb geraakt zoolang ik terug ben. Als je 't niet gelooven wilt laat je 't maar. 't Is de waarheid.”

Weet je hoeveel pensioen ik heb? Drie pond per maand. Daar kun je nogal kunsten van uithalen! Reusachtig! Vooral met zoo'n hart als ik heb, dat ieder oogenblik uit elkaar kan springen!”

En krimpind van pijn en verdriet lag Hay te wringen in zijn bed.

Lang bleef het stil; toen kwam Finlay's hand op Hay's schouder neer. Hij had het afschuwelijke gevoel, dat hij den man verkeerd had beoordeeld, dat hij voor onbeschaamde vrijpostigheid had aangezien wat niets was dan een masker van moed.

„Toe, kerel, wees flink,” fluisterde hij. „We zullen er wel iets aan doen.”

„Welnee, geeft allemaal niets. Ze willen me hier niet meer kennen,” antwoordde Hay met een afgepijnde stem. „Geen mensch spreekt tegen me. 't Lijkt wel of ik melaatsch ben. Misschien ben ik melaatsch. Ze willen me alleen maar met modder gooien, op me spuwen. Maar je moet niet denken dat ik klaag. Ik verdien niet beter. Ik heb 't er naar gemaakt. Ze hebben gelijk dat ze hun tanden laten zien en me probeeren te bijten. Hoe eerder ik dood ben, hoe beter!”

Terwijl Hay sprak, kwam er een merkwaardige uitdrukking over Finlay's gezicht — de trek, die placht aan te duiden, dat hij een belangrijk besluit nam. Hij zei niets meer; hij trachtte niet eens, Hay verder te troosten; met een vreemde vastberadenheid in zijn oogen liep hij de kamer uit.

Bijna een uur later, toen Hay zijn leed had uitgescreid en in de leegheid van zijn ontredde kamer naar den zolder lag te staren, ging de deur zacht open, en kwam er iemand de kamer in. In 't eerst was hij te lusteloos, om zijn hoofd om te draaien, maar eindelijk deed hij het. Toen kwam er een kreet van zijn lippen. „Jij!” fluisterde hij als in verschrinkt ontzag. „Chrissie... jij?”

Zij kwam langzaam naar hem toe — Chrissie Temple, rustig en bescheiden, met haar donkere haar van haar gladde voorhoofd naar achter gekamd boven haar zachtzinnige en vriendelijke oogen.

Zij ging naast zijn bed zitten en greep zijn hand. „Waarom niet?” zei ze.

Hij kon niet spreken; opnieuw wrongen er in zijn keel snikken, die hij niet weg kon krijgen. Eindelijk kreunde hij:

„Ga weg, laat me mijn gang maar gaan. Heb ik je leven nog niet genoeg vergald? Ga weg en laat mij maar in mijn vet smoren.”

„Ik wil niet weg, Bob,” zei ze zacht. „Als je 't goed vindt wil ik liever blijven. Nu heb je me nodig.”

Ze glimlachte dapper tegen hem en er was iets in dien lach, dat hem tot zwijgen dwong. Hij legde zijn hoofd tegen haar borst, en vergat zijn pijn in het besef van haar liefde, van haar vergiffenis.

Daarna trachtte hij haar te vertellen, haar met horten en stooten uit te leggen, hoe hij haar ontrouw was geworden... hoe hij zich had laten meeslepen door loszinnige vrienden, tot ziekte en schuld was vervallen — tot ze hem naar een ongezonden post in 't binnenland hadden gestuurd, waar hij zich had overgegeven aan zijn lot en niets had gezocht dan vergetelheid.

Zij luisterde medelijdend en begrijpend, zijn hoofd streelend, zijn verwarde haren glad strijkend.

Zoo vond hen de schemer en die trok over hun verzoening een sluier, en daarachter door te dringen zou ontwijding zijn.

En week later werd Levenford in opschudding gebracht door het nieuws, dat Bob Hay en Christine Temple getrouwd waren.

De plechtigheid was in alle stilte voltrokken, met Finlay als getuige. Nadien had hij Bob naar huis gereden, naar het huis van Chrissie namelijk, dat boven op den top van de Lea Brae stond, in een tuintje, dat een heerlijk uitzicht gaf op de Firth of Clyde.

Daar beleefde Bob, zoo niet naar het lichaam dan toch naar ziel en geest genezen, den troost en de zorgen van een goede vrouw.

Hij bracht het grootste gedeelte van zijn tijd in bed door, maar toen de winter om kwam en de lente terugkeerde, placht Chrissie hem in den tuin te brengen; daar rustte hij in een ligstoel en zijn handen vonden teedere rust in die van zijn vrouw, die naast hem zat, en zijn oogen genoten het uitzicht, keken de schepen na, die wijde verten in voeren.

Wel vreemde, maar gelukkige wittebroodsweken! Finlay bezocht het huis menigmaal, maar meer dan zijn bekwaamheid was het de liefde en de mateloze goedheid van Chrissie, die Bob's leven rekte.

Heel dien prachtige zomer beleefde hij nog, in veel geluk en vrede; zijn aanstellerij en zijn banale pralerigheid waren weg, vervangen door echte kracht en geduld, waarmee hij al zijn smart en pijn verdroeg.

Toen de eerste herfsttinten opkwamen in het landschap en de eerste blaadjes zacht neerzweefden van de boomen, overleed Bob Hay in vrede, voer hij, gelijk de schepen, wijde verten in.

En Chrissie zat naast hem, toen hij stierf.

Zij gaat nog zeer weinig met menschen om en haar eenzame wandelingen heeft ze hervat, maar als Finlay haar ontmoet en haar staande houdt om even te praten, komt 't hem voor, dat er geen droefgeestigheid, maar geluk uit haar trekken spreekt.

VOOR DE HEEREN DER SCHEPPING!

Een paar Heerenhandschoenen

Op veler verzoek plaatsen wij deze week een paar vlotte, warme heerenhandschoenen. Het aardige kabelpatroon heeft tot voordeel, dat het model hierdoor goed rekbaar wordt, zoodat u dit patroon voor verschillende maten kunt gebruiken. De lengte van de vingers kunt u al heel eenvoudig wijzigen, door nl. al naar believen deze enkele toeren langer of korter te breien.

Benodigdheden voor den handschoen van onze afbeelding waren: ong. 50 gram grijze, dunne driedraads wol (voor ons model gebruikten wij Nomotta Elégance), 4 stalen breinaalden nr. 8/0 en een hulpnaald.

De rechterhandschoen. We zetten 52 st. op, en wel 20 st. op de 1e en 16 st. op de beide andere naalden. Hierboven breien we voor den

hoord eerst 33 toeren (we spreken van toeren daar we in de rondte breien; iedere toer bestaat dus uit 3 naalden) steeds afwisselend 2 r., 2 av. (altijd r. boven r. en av. boven av.). Daarna breien we direct in patroon.

1e toer: 1e naald: 3 st. op de hulpnaald nemen, en deze aan den voorkant van het werk houden, de volgende 3 st. r. breien, daarna de 3 st. van de hulpnaald r. breien, 2 av., 2 r., 2 av., 3 st. op de hulpnaald nemen en deze aan den voorkant van het werk houden, de volgende 3 st. r. breien, daarna de 3 st. van de hulpnaald r. breien, 2 av.; 2e naald: 16 r.; 3e naald: 6 r., 2 r. st. breien uit de 2 volgende st. (we meerderen dus 2 st.), 6 r., 2 av. We hebben nu dus 20 st. op de 1e, 16 st. op de 2e en 18 st. op de 3e naald.

2e toer: 1e naald: 6 r., 2 av., 2 r., 2 av., 6 r., 2 av.; 2e naald: 16 r.; 3e naald: 16 r., 2 av.

3e toer: als de 2e toer.

4e toer: 1e naald: als bij den 2en toer; 2e naald:

4 r., 1 av., 1 st. meerderen, door de verbindingslus tusschen de beide st. r. verdr. te breien, 1 r., 1 st. meerderen op dezelfde wijze, 1 av., 9 r.; 3e naald: als bij den 2en toer.

5e toer: 1e naald: als bij den 2en toer; 2e naald: 4 r., 1 av., 3 r., 1 av., 9 r.; 3e naald: als bij den 2en toer.

6e toer: als de 5e toer.

7e toer: 1e naald: als bij den 1en toer; 2e naald: 4 r., 1 av., 1 st. meerderen, 3 r., 1 st. meerderen, 1 av., 9 r.; 3e naald: als bij den 2en toer.

8e en 9e toer: als de 5e toer, alleen krijgen we nu bij de 2e naald 5 r. st. tusschen de av. st.

10e toer: als de 4e toer, alleen krijgen we nu bij de 2e naald 5 r. st. tusschen de meerderingen.

11e en 12e toer: als de 5e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 7 r. st. tusschen de av. st.

13e toer: als de 7e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 7 r. st. tusschen de meerderingen.

14e en 15e toer: als de 5e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 9 r. st. tusschen de av. st.

16e toer: als de 4e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 9 r. st. tusschen de meerderingen.

17e en 18e toer: als de 5e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 11 r. st. tusschen de av. st.

19e toer: als de 7e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 11 r. st. tusschen de meerderingen.

20e en 21e toer: als de 5e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 13 r. st. tusschen de av. st.

22e toer: als de 4e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 13 r. st. tusschen de meerderingen.

23e en 24e toer: als de 5e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 15 r. st. tusschen de av. st.

25e toer: als de 7e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 15 r. st. tusschen de meerderingen.

26e en 27e toer: als de 5e toer; alleen krijgen we nu bij de 2e naald 17 r. st. tusschen de av. st.

28e toer: 1e naald: als bij den 4en toer; 2e naald: 5 r., de volgende 17 st. op een draadje rijgen, 5 st. er bij opzetten, 10 r.; 3e naald: 18 r. We hebben nu dus 20 st. op de 1e, 20 st. op de 2e en 18 st. op de 3e naald. Hierboven breien we op de gewone manier verder (dus de 1e naald steeds in kabelpatroon en de 2e en 3e naald r., behalve de 2 laatste st. van de 3e naald; deze breien we av.).

Bij den 49en toer beginnen we met de vingers. Allereerst de pink.

We rijgen de 20 st. van de 1e en 2e naald en 4 st. van de 3e naald op een hulpdraad en zetten er aan het einde van de 3e naald (dus na de 2 av. st.) 2 st. bij op. De 16 st., die we nu hebben, verdeelen we over de 3 naalden en breien hierboven 26 toeren r.; daarna minderen we voor den top door bij de volgende toeren steeds afwisselend 1 r., 2 st. r. te zamen te breien, tot we nog 6 st. overhebben. Deze 6 st. rijgen we op een draadje, trekken dit stevig aan en hechten het aan den binnenkant af.

We nemen nu op de eerste naald 20 st., op de 2e naald 12 st. en op de 3e naald 12 st. en de 2 lussen van de bijgemaakte st. voor den pink.

Boven deze 46 st. breien we nu eerst 3 toeren op de gewone manier (dus 1e naald in kabelpatroon en 2e en 3e naald r.). Bij den 4en toer breien we 8 st. van de 1e naald; de overige 12 st., de 12 st. van de 2e naald en 6 st. van de 3e naald rijgen we op een hulpdraad. We zetten er 2 st. bij op (voor den ringvinger) en breien de laatste 8 st. van de 3e naald. De 18 st. die we nu hebben, verdeelen we over de 3 naalden en breien hierboven 31 toeren recht; daarna minderen we voor den top, zooals bij den pink is beschreven. De ringvinger is nu klaar.

We nemen nu de eerste 8 st. op (van den bovenkant, dus boven het kabelpatroon), zetten er 2 st. bij op (voor den middelvinger), nemen dan de laatste 6 st. er bij en eveneens de 2 lussen van

Een paar warme Mitaines

Deze mitaines, die heerlijk warm aansluiten, zullen zeker in den smaak vallen van onze militairen.

Benodigdheden: ong. 70-100 gram vierdraads grijs-groene wol en 2 lange, aluminium breinaalden met knop nr. 2½.

We zetten 65 st. op en breien hierboven als volgt:

1e naald: recht.

2e naald: 40 av., 25 r.

3e naald: recht.

4e naald: recht.

5e naald: 25 r., 40 av.

6e naald: recht.

We hebben nu een ribbel.

Deze 6 naalden herhalen we nu tot we 9 ribbels hebben. Daarna breien we:

1e naald: 8 r., deze st. op een veiligheidsspeld zetten, 17 r., omkeeren.

2e naald: een overhaling (1 st. av. afhalen, 1 r., den afgeh. st. over den gebr. st. halen), 15 r., 8 nieuwe st. er bij opzetten.

3e naald: 24 r.

4e naald: een overhaling, de naald r. uitbreien.

5e naald: recht (23 st.).

De laatste 2 naalden herhalen we nu voortdurend tot we nog 8 st. op de naald hebben. Daarna kanten we deze 8 st. bij de volgende naald af.

Op de naald met de 40 st. (van het gedeelte voor den pols) nemen we 17 lussen van den schuinen kant op. Deze 57 st. breien we daarna recht.

Bij de volgende naald breien we 40 av., 17 r. en nu nemen we er de 8 st. van de veiligheidsspeld bij op.

Boven deze 65 st. breien we weer verder in ribbelpatroon tot we vanaf den opzetrand gerekend 18 ribbels hebben. Daarna kanten we af.

De 2e mitaine wordt geheel op dezelfde wijze gebreid. Ten slotte naaien we ze in elkaar.

de bijgemaakte st. voor den ringvinger. De 18 st., die we nu hebben, verdeelen we over de 3 naalden en breien hierboven 34 toeren recht. Daarna minderen we voor den top, zooals bij den pink is beschreven. De middelvinger is nu klaar.

We nemen de overige 16 st. op en eveneens de 2 lussen van de bijgemaakte st. voor den middelvinger, verdeelen deze st. over de 3 naalden en breien hierboven 31 toeren recht. Daarna minderen we voor den top, zooals bij den pink is beschreven. De wijsvinger is nu klaar.

Voor den duim nemen we de 17 st. van den huldraad op de naalden en wel 6 st. op de 1e en 2e naald en 5 st. op de 3e naald. Daarna nemen we op de 3e naald nog de 5 lussen van de bijgemaakte st. Boven deze 20 st. breien we als volgt:

1e toer: de 1e en 2e naald en 5 st. van de 3e naald r., dan 2 st. r. te zamen breien, 1 r., 2 st. r. te zamen breien.

2e toer: de 1e en 2e naald en 4 st. van de 3e naald r., dan 2 maal 2 st. r. te zamen breien.

We hebben nu nog 18 st. op de naalden. Hierboven breien we 26 toeren recht en minderen daarna voor den top, zooals bij den pink is beschreven.

De linkerhandschoen wordt op dezelfde doch tegengestelde wijze gebreid. We maken nu dus de meerderingen voor den duim op de volgende manier:

1e toer: 1e naald: in kabelpatroon; 2e naald: 6 r., 2 st. breien uit de 2 volgende st. (we meerderen dus 2 st.), 8 r.; 3e naald: 14 r., 2 av.

4e toer: 1e en 2e naald, zooals beschreven is bij den rechterhandschoen; 3e naald: 7 r., 1 av., 1 st. meerderen door de verbindingslus tusschen de beide r. st. r. verdr. te breien, 1 r., 1 st. meerderen op dezelfde wijze, 1 av., 4 r., 2 av.

Hebben we alle meerderingen op deze wijze gemaakt, dan breien we den handschoen verder op precies dezelfde manier af.

Ten slotte persen we beide handschoenen luchtig onder een vochtigen doek op!

SNOEKBAARS

vraagt onze belangstelling

GEKOOKTE SNOEKBAARS

(4 personen)

1½ kg. snoekbaars, 1 ui, 1 laurierblad, stukje foelie, 3 eieren, zout, peper, 2½ lepel slaolie, het sap van 1 citroen, 3 lepels melk.

Maak de visch schoon. Breng water met het zout, den ui, het laurierblad en de foelie aan de kook en kook hierin de visch in ongeveer 15 minuten gaar. Neem de snoekbaars uit het water en laat ze uitrusten. Leg ze op een verwarmden schotel en overgiet ze met een zure saus. Klop hiervoor de eieren in een pan met dikken bodem schuimig, voeg er het zout en de peper bij, vervolgens de melk en de slaolie en daarna onder zeer goed kloppen het citroensap.

Laat de saus onder voortdurend roeren au bain marie binden, maar niet koken.

GEBAKKEN SNOEKBAARS

(4 personen)

1½ kg. snoekbaars, zout, peper, paneermeel, frituurvet.

Maak de snoekbaars goed schoon en bestrooi de visch met zout en peper. Laat ze een tijdje op een vergiet uitlekken. Wentel de visch vervolgens door paneermeel, giet in een koekenpan een laag frituurvet en laat dit zoo heet worden dat er een blauwe damp afslaat. Leg er de visch in en bak deze aan alle kanten bruin en gaar. Laat de snoek na het bakken desverkiezend op grijs papier uitlekken. Presenteer het gerecht op een verwarmden schotel met sla en gebakken aardappelen.

AARDAPPELBAKJES MET RAGOÛT VAN SNOEKBAARS

(4 personen)

1½ kg. aardappelen, 1 ui, 50 gr. boter, een scheutje melk, 1 eiwit, zout, peper, nootmuskaat, paneermeel, 250 gr. restjes snoekbaars, 2 dl. vischbouillon of melk, 1 lepel boter, 2 lepels bloem, fijngehakte peterselie, een scheutje bouillonaroma.

Kook de aardappelen gaar en maak ze daarna zeer fijn, vermeng ze met de

gesmolten boter, zout, peper, nootmuskaat en het ei. Roer alles goed door tot een glad deeg en vorm er korte dikke croquetten van. Rol deze door het paneermeel, daarna door het eiwit dat met een scheutje melk is losgeklopt en nogmaals door het paneermeel. Bak ze in heet frituurvet bruin en gaar. Snijd daarna met een zeer scherp mes een kapje er af en hol de bakjes uit. Vul ze met den vischragoût. Smelt hiervoor de boter, voeg de bloem er bij en onder goed roeren den vischbouillon of de melk. Laat het sausje onder voortdurend roeren doorkoken en maak het op smaak met zout, peper en een scheutje bouillonaroma. Roer er de restjes snoekbaars en de fijngehakte peterselie door. Zet op de bakjes de dekseltjes en presenteer de bakjes warm als tusschengerecht of als pikant hapje bij de boterham.

GESTOOFDE SNOEKBAARS

(4 personen)

1½ kg. snoekbaars, zout, peper, het sap van ½ citroen, 50 gr. boter, 1 eetlepel fijngehakte peterselie, fijngemalen geroosterd brood of paneermeel. Maak de visch schoon en bestrooi ze met peper en zout. Smelt de boter, leg er de visch in en bak ze bruin. Maak de boter dan af met het citroensap en voeg er wat paneermeel aan toe om de saus te binden. Stoof de visch verder gaar en roer er vlak voor het presenteerden de fijngehakte peterselie door.

SNOEKBAARS MET SPEK

(4 personen)

1 kg. snoekbaars, 150 gr. vet spek, 1 ui, zout, peper, een scheutje soja. Snijd het spek in blokjes en laat het op een zacht vuurtje uitbakken. Bestrooi de visch met zout en peper, nadat ze zorgvuldig is schoongemaakt. Snipper den ui en voeg dezen met de visch bij het spek. Laat alles samen bruin en gaar bakken. Maak de saus op smaak met een scheutje soja, voeg er als het noodig is een scheutje water bij en bind ze desverkiezende met wat aangemengde bloem.

ONMISBAAR

in ieder Huisgezin

Als wondmiddel onmiddellijk verzachtend en genezend bij oude en nieuwe wonden, brandblaren, ontvellingen, snijwonden, schrammen, insectenbeten, doorrijden en wonde- of doorgelopen plekken.

Als huid-middel bij winterhanden en wintervoeten, springende handen uitslag, ring- en dauwworm.

Als wrijf-middel ongeëvenaard tegen pijn in spieren en gewrichten, reumatische aandoeningen, spit in den rug, spierversrekkingen, verstuijkingen, heuppijn, zadelpijn, lendenpijn enz.

AKKER'S

KLOOSTERBALSEM

Prijs per halve pot f 0.62½. Per heele pot f 1.04

Annonces betreffende

Geneesmiddelen

en

Geneeswijzen

worden in dit blad slechts opgenomen, indien zij vooraf voorzien zijn van het stempel „Geen bezwaar” tegen de plaatsing, afgegeven door de Commissie van Controle op de Aanprijzing van Geneesmiddelen en Geneeswijzen, waarvan het Secretariaat is gevestigd: Segbroeklaan 33, s-Gravenhage.

Thans kan hij twee keer in zijn oude Pak . . .

Is het dan mogelijk in korten tijd aanzienlijk te vermageren? Tegenwoordig kan men deze vraag gelukkig zondermeer bevestigend beantwoorden. Het is een uitspraak van de moderne wetenschap, dat het dik worden niet zoozeer met veel eten samenhangt, doch veel meer zijn oorzaak vindt in het feit, dat het lichaam het opgenomen voedsel verkeerd verwerkt. Op deze overweging is de samenstelling van de Dragées Negentien gebaseerd. Zij vormen het resultaat van de onderzoekingen van Prof. Dr. H. Much. Met behulp van Dragées Negentien kan men op gezonde wijze bereiken, in een paar weken eenige ponden af te vallen.

Dragées „NEGENTIEN”

zijn een zuiver natuurproduct, veroorzaken geen krampen en kunnen zonder bezwaar dagelijks ingenomen worden.

PRIJS PER 40 STUKS f 1.25

Verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten.

Dr. H. Nanning,
Den Haag, Korte Poten 7a

die soms heel erg verbrede schouders hebben, wat de draagster, als ze niet bijzonder lang is, bij zulke korte rokken gauw iets van een duikelaar geeft. Naast de swaggers, die vaak een vierkant of rond schouderstuk vertoonen, zien we ook vele aangesloten modellen, die evenals vorig jaar dikwijls kraag- en reversloos zijn en ook de zoo praktische complet-jassen.

Wat de kleuren betreft zagen we naast veel beige, lichtgrijs en eierschaalgeel ook verduisteringsblauw en marine. Dat Parijs wel een grootere plaats aan het altijd flatteuze zwart ingeruimd zal hebben, kan wel haast met zekerheid voorspeld worden. Op het gebied van zomerjurken blijft imprimé een groote rol spelen en we merken op dat de druksels, die over het algemeen ook van Nederlandsch fabrikaat zijn, het „cyclamen met hardblauw” van vorig jaar nog niet geheel ontrouw werden. Een prettig geluid voor degenen, die deze kleuren nog in de kast hebben hangen. Naast vele klokkende rokjes, waarvan de wijde zoowel rondom als slechts van voren of van achteren verwerkt is, zien we ook rokken met een enkele plooiengroep of wijde, die rondom aangerimpeld werd. Naast vele korte ballonmouwtjes zien we ook de veel minder flatteuze mouwen, die even onder den elleboog in een zak eindigen en de voor slechts heel enkele vrouwengeschiedtelange Russische mouw. Dat men zich ook hier aan de omstandigheden aanpast en vooral aandacht

besteedt aan de lange middagjapon, die in de meeste gevallen het avondtoilet met succes kan vervangen, valt toe te juichen. Het zijn slank om de heup vallende modellen, die in een sleep eindigen en met hun lange slanke mouw de silhouet op gelukkige wijze verlengen.

Een frisch geluid, dat de Nederlandsche vrouw de geruststelling brengt, dat zij zich voorloopig nog geen zorgen over haar garderobe hoeft te maken.

Om abuizen te voorkomen maken we er op attent, dat de foto's niet uit Nederland doch uit Parijs afkomstig zijn.

NEDERLANDSCHE BEDRIJVIGHEID

Dat de belangstelling voor de Nederlandsche confectie-industrie op het oogenblik groeiende is, kan onmogelijk verbazing wekken en het valt dan ook niet te verwonderen dat de half December te Amsterdam gehouden show vele détaillisten uit den lande getrokken heeft. Dat leidt tot voorspellingen voor voorjaar en zomer, nog lang voordat Parijs gesproken heeft, in een tijd, dat er nog maar heel vage aanduidingen zijn van de nieuwe plannen van Vrouw Mode. Afgaande op wat Amsterdam bracht kunnen we spreken van een weinig veranderde mode. Op het gebied van mantels zijn er de nog altijd wijde swaggers, die tot ongeveer op den zoom van de korte rokken vallen. Swaggers,

Voor de groteren

352. Raglanjas van geruite stof, sluit met een rij knopen. Verkrijgbaar in de maten 72-76-80.

353. Mantel van effen stof, aangezette schoot, voorpand met bies. Verkrijgbaar in de maten 72-76.

354. Meisjesmantel van diagonaal, wijd model, ronde kraag. Verkrijgbaar in de maten 72-76.

357. Mantel van fluweel met bontgarneering. Verkrijgbaar in de maten 72-76.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het modealbum „Winterweelde”, zijn patronen verkrijgbaar tegen de prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassen en kinderkleding. Bij bestelling

vooral opgeven het gewenste maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door giro-storting op No. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 cent) aan het

PATRONENKANTOOR „PANORA” — NASSAUPLEIN 1, HAARLEM waarbij 5 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

CORRESPONDENTIE

Wat zullen we eten?

- Zondag:** Kerriesoep.
Varkensfricandeau.
Andijvie.
Aardappelen.
Vruchtensla.
- Maandag:** Koud vleesch.
Wittekool.
Aardappelen.
Griesmeelvla.
- Dinsdag:** Hutspot met klapstuk.
Broodschoteltje.
- Woensdag:** Tomatensoep.
Haché.
Gesmoorde uien.
Aardappelen.
- Donderdag:** Saucijsjes.
Roodekool.
Aardappelen.
Flensjes.
- Vrijdag:** Magere erwtensoep.
Gebakken snoekbaars.
Sla.
Aardappelen.
- Zaterdag:** Runderlapjes.
Brusselsch lof.
Aardappelen.
Vermicellipap.

Mevr. K. J. te Utrecht. De pitrieten wieg kunt u eerst droog uitborstelen en daarna met een warm sop van een goede zeepsoort schoonborstelen. U spoelt vervolgens in ruim water tot alle zeepresten verdwenen zijn. Blijft het pitriet na deze behandeling nog geel, dan kunt u de wieg bleeken met waterstof-superoxyde 3%. U maakt het pitriet hiermede vochtig en laat het een tijdje buiten staan. Na het bleeken spoelt u nogmaals met ruim water en laat de wieg buiten drogen.

Mevr. C. K. te Vlaardingen. Een vetvlek in een wollen jurk kunt u met benzine of tetra verwijderen. U maakt een doekje, liefst van dezelfde stof als de jurk is, vochtig met het vlekkenmiddel. Daarna wrijft u de vlek af en wel zoo lang, tot het vlekkenmiddel geheel is verdampt. Weest voorzichtig, dat er geen kringen in het goed achterblijven. Wanneer de jurk nog nooit gewasschen is, bestaat er wel eens kans toe.

Mej. Z. te Maastricht. De koffievlekken in het witte tafellaken kunt u door bleeken verwijderen. U zet het goed in een oplossing van 2 dl. bleekwater per emmer water. Na het bleeken spoelt u zoo lang, tot de chloorlucht geheel verdwenen is.

H.H.

Princess Priscilla Bibesco

ONTDEKTE DE IDEALE HUIDCRÈME
IN DE ENGELSCH SOCIETY WERELD

PRINCESS PRISCILLA, dochter van een Roemeensch diplomaat, is een levendige persoonlijkheid met een heldere, roomkleurige huid. Zij woont thans in Londen, waar zij, als een der populairste figuren der Engelsche Society, veel gezien wordt in de beste Londensche restaurants. Princess Priscilla Bibesco doet veel aan sport, maar toch schaaft dit leven in de open lucht haar teint niet — dank zij Pond's Creams.

Princess Priscilla schreef:

„Pond's Creams leerde ik in Londen kennen, waar vele meisjes die volmaakte Engelsche schoonheid hadden, die ik niet bezat. Pond's Cold Cream is een ideale crème om 's ochtends en 's avonds de huid mee te reinigen. Het maakt de huid soepel, helder en heerlijk zacht. Overdag gebruik ik Pond's Vanishing Cream, de beste poederbasis die ik ken en tevens een prachtige bescherming tegen ons wisselvallig klimaat”.

GRATIS!

Zendt Uw adres met 15 cent aan postzegels aan Pond's Extract Co., Afd. 51, Amsterdam en U ontvangt gratis 2 monstertubes Pond's Creams en monsters der 6 tinten Pond's Poeder. (Onnoodig coupon uit te knippen. Monsteraanvragen als brief frankeren).

DANK JE, MIEP,
DAT HEEFT MIJN
HOOFD
OPGELUCHT.
NU KAN IK WEER
ADEMEN.

NOG STERKER... ALS
JE VA-TRO-NOL BIJTIJDS
GEBRUIKT, **VOORKOM**
JE VELE VERKOUHDEN.

Zeker—Vicks Va-tro-nol verwijdt de ellendige verstopping bij hoofdverkoudheid. Een paar druppels van deze merkwaardige nieuwe vloeistof in de neusgaten verzachten de prikkeling, verwijderen het slijm, verminderen de gezwollen slijmvliezen en laten U weer vrij ademen. **Waarom wachten** tot Uw neus verstopt is? Va-tro-nol is speciaal om de Natuur te helpen bij het afweren van infecties in neus en keel, waar de meeste verkoudheden ontstaan. Gebruik het, zodra U niest of snuift en voorkom vele verkoudheden heeltemaal.

Prijs fl. - 90 per flac.

VICKS VA-TRO-NOL

Als Gij U rillerig, koortsig of hangerig voelt, zoodat Gij al gaat vreezen voor een paar verloren dagen, voorkom dan dat die GRIEP-aanval doorzet, neem

Als het weer guur wordt...

"AKKER'TJES"

Morgen zult Ge dan zeggen, zooals reeds zoovelen vóór U opgetogen hebben gezegd:
„Ik had niet gedacht zóó gauw beter te zijn, toen ik 'AKKERTJES' nam”!

"AKKERTJES" zijn echte GRIEP-bestrijders, door hun koortswerende- en ziektekiem-doodende werking helpen ze direct.

• • •

Als Ge hebt kou gevat of een griep-infectie hebt opgedaan, neem dan dadelijk een "AKKERTJE", ga vroeg naar bed en neem er nog een. Gewoonlijk zijt Gij dan morgen weer beter.

• • •

Als Ge door rheumatische pijnen, spit of lendenpijn, wordt gekweld, neem dan een "AKKERTJE", want die verdrijven de pijn-veroorzakende stoffen zoodat de pijnen verdwijnen.

• • •

"AKKERTJES" verdrijven bovendien merkwaardig snel de meest hardnekkige hoofdpijnen of migraine. Ze hebben een ongeëvenaarde pijnstillende werking en maken U weer „fit”.

Doosjes van 2 stuks - 2 stuivers
Doosjes van 13 stuks - 12 stuivers
NEDERLANDSCH PRODUCT

DIT DOOSJE BEVAT 13 "AKKER'TJES"